

Kokousaika 11.12.2023 klo 18:30

Kokouspaikka Kaupungintalon valtuustosali

Käsiteltävät asiat

- Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026, Hyv. Kvalt 11.12.2023 1
- Liitteet TA 2024 ja TS 2025-2026, Hyv. Kvalt 11.12.2023 130

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aittoa elämää Aaltojen keskellä

Alajärven kaupunki

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026

Arkistokohta 02 02 00

Hyv. Kvalt 11.12.2023 § 92

1	YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	9
1.1	Taloussuunnittelun 2024–2026 lähtökohdat.....	9
1.1.1	Yleinen talouden talouskehitys	9
1.1.2	Kuntatalouden tilanne	11
1.1.2.1	Nostot ja keskeiset huomiot.....	14
1.1.2.2	Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen	20
1.1.2.3	Valtionosuuksien perusteet.....	23
1.1.3	Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2023–2025	26
1.1.3.1	Väestö	27
1.1.3.2	Työllisyys.....	29
1.2	Alajärven kaupungin strategia 2022–2025.....	29
1.2.1	Slogan	29
1.2.2	Visio 2030	30
1.2.3	Missio.....	30
1.2.4	Alajärven kaupungin arvot.....	30
1.2.5	Strategiset päämäärät	30
1.3	Talousarvion sitovuus	31
2	TALOUSARVIO 2024.....	32
2.1	Yleistä talousarviosta	32
2.2	Toimintatuotot	33
2.3	Toimintakulut	33
2.4	Toimintakate	35
2.5	Verotulot	35
2.6	Valtionosuudet.....	37
2.7	Rahoitustuotot ja -kulut.....	38
2.8	Vuosikate	39
2.9	Poistot	39

2.10	Satunnaiset erät	40
2.11	Tilikauden tulos.....	40
3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	41
3.1	Keskusvaalilautakunta	41
3.2	Tarkastuslautakunta	41
3.3	Kaupunginhallitus	41
3.3.1	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2022–2025.....	41
3.3.2	Konsernitavoitteet vuodelle 2024.....	42
3.3.3	Perustelut v. 2024.....	42
3.3.3.1	Kaupunginvaltuusto.....	42
3.3.3.2	Kaupunginhallitus	43
3.3.3.3	Hallinto	43
3.3.3.4	Taloustoimisto	43
3.3.3.5	Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset).....	44
3.3.3.6	Nuorten työllistäminen.....	45
3.3.3.7	Löytöeläinten säilytys	45
3.3.3.8	Viestintä.....	45
3.3.3.9	Henkilöstöhallinto.....	45
3.3.3.10	Kuntien yhteistoiminta	48
3.4	Elinvoimalautakunta	50
3.4.1	Hallinto.....	50
3.4.2	Liikunta- ja nuorisotoimi	50
3.4.2.1	Liikunta- ja nuorisopalvelut	50
3.4.3	Elinvoimapalvelut.....	52
3.4.3.1	Elinvoiman edistäminen	52
3.4.3.2	Elinkeinotoimi	52
3.4.3.3	Asuntopalvelut.....	53
3.4.4	Museo- ja kulttuuripalvelut	55
3.4.5	Elinvoimalautakunnan talousarviotaulukot.....	58

3.5	Alajärven sivistyslautakunta.....	59
3.5.1	Sivistystoimen hallinto	59
3.5.2	Varhaiskasvatus	61
3.5.3	Perusopetus	62
3.5.4	II-aste / Lukiokoulutus.....	64
3.5.5	II-aste / Ammattiopetus.....	67
3.5.6	Korkea-asteen yhteistyö	67
3.5.7	Kansalaisopisto.....	69
3.5.8	Alajärven musiikkiopisto	71
3.5.9	Kirjastopalvelut	74
3.5.10	Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot.....	76
3.6	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi	87
3.6.1	Maaseutupalvelut.....	87
3.6.1.1	Hallinto	87
3.6.1.2	Tuki- ja viranomaistehtävät.....	87
3.6.1.3	Kehittäminen	88
3.6.2	Maaseututoimen talousarviotaulukot.....	89
3.7	Alajärven tekninen lautakunta.....	93
3.7.1	Viranomaispalvelut.....	94
3.7.1.1	Yhdyskuntasuunnittelu.....	94
3.7.1.2	Yleiset alueet	96
3.7.1.3	Vesihuoltolaitos.....	99
3.7.1.4	Rakennusvalvonta.....	100
3.7.1.5	Ympäristönsuojelu.....	101
3.7.2	Tukipalvelut.....	103
3.7.2.1	Ravitsemuspalvelut.....	103
3.7.2.2	Puhdistuspalvelut	104
3.7.2.3	Tilapalvelut	105
4	INVESTOINTISUUNNITELMA.....	107

5	RAHOITUSSUUNNITELMA.....	112
5.1	Toiminnan ja investointien rahavirta.....	112
5.1.1	Toiminnan rahavirta.....	112
5.1.2	Investointien rahavirrat.....	114
5.2	Rahoituksen rahavirta	114
5.2.1	Antolainauksen muutokset.....	114
5.2.2	Lainakannan muutokset.....	114
5.2.3	Oman pääoman muutokset.....	115
5.2.4	Muut maksuvalmiuden muutokset.....	115
6	TALOUSSUUNNITELMA 2024–2026	116
6.1	Yleistä.....	116
6.2	Tasapainotus taloussuunnitelmassa.....	116
	Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2024–202	117
6.3	6.....	117
7	HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT	120
7.1	Keskushallinto	120
7.2	Elinvoimalautakunta.....	121
7.3	Sivistyslautakunta	122
7.4	Tekninen lautakunta	125
7.5	Maaseututoimi.....	127
8	LIITTEET.....	128
8.1	Tuloslaskelma, ulkoinen 2024.....	128
8.2	Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2024.....	128
8.3	Koko kaupunki, ulkoinen/sisäinen 2024	128
8.4	Käyttötalousosa hallintokunnittain 2024, ulkoinen/sisäinen	128
8.5	Rahoituslaskelma 2024–2025.....	128

8.6	Investoinnit 2024–2025	128
8.7	Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen	128

Taulukot:

Taulukko 1: Taloudellisen tilanteen tunnuslukuja Suomessa	11
Taulukko 2: Alajärven väkiluvun kehitys 2008–2023.....	27
Taulukko 3 : Alajärven väestöennuste 2022–2030	28
Taulukko 4: Väestöllinen huoltosuhde 2022–2030.....	28
Taulukko 5: Väestöllinen huoltosuhde E-P 2022–2030	28
Taulukko 6: Työttömyysasteen kehitys 2017–2023	29
Taulukko 7: Talousarvio 2024	34
Taulukko 8: Verotuloennuste 2024–2026	36
Taulukko 9: Valtionosuudet 2021–2024	38
Taulukko 10: Vuosikatteen kehitys verrattuna nettoinvestointeihin ja poistoihin	39
Taulukko 11: Vaalit, talousarvio 2024.....	41
Taulukko 12: Tilintarkastus, talousarvio 2024	41
Taulukko 13: Kaupunginvaltuusto, talousarvio 2024	42
Taulukko 14: Kaupunginhallitus, talousarvio 2024	43
Taulukko 15: Hallinto ja toimisto, talousarvio 2024.....	43
Taulukko 16: Taloustoimisto, talousarvio 2024	43
Taulukko 17: Muut yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut 2024	44
Taulukko 18: Muu toiminta, talousarvio 2024	44
Taulukko 19: Nuorten työllistäminen 2024	45
Taulukko 20: Löytöeläinten säilytys, talousarvio 2024	45
Taulukko 21: Viestintä, talousarvio 2024.....	45

Taulukko 22: Henkilöstöhallinto, talousarvio 2024	45
Taulukko 23: Jätelautakunta, talousarvio 2024	48
Taulukko 24: Projektien kuntaosuudet, talousarvio 2024	48
Taulukko 25: Yleinen edunvalvonta, talousarvio 2024	49
Taulukko 26: Sisäinen tarkastus, talousarvio 2024	49
Taulukko 27: Elinvoiman edistäminen, talousarvio 2024	52
Taulukko 28: Elinvoimanlautakunta, Yhteenvedo	58
Taulukko 29: Sivistyslautakunta, yhteenvedo Alajärvi	76
Taulukko 30: Sivistyslautakunta, yhteenvedo Vimpeli	76
Taulukko 31: Varhaiskasvatus, yhteenvedo Lappajärvi	77
Taulukko 32: Perhepäivähoito.....	77
Taulukko 33: Päiväkotihoido.....	78
Taulukko 34: Kotihoidontuki	78
Taulukko 35: Erityisvarhaiskasvatus.....	79
Taulukko 36: Varhaiskasvatus.....	79
Taulukko 37: Esi- ja perusopetus	80
Taulukko 38: Lukio-opetus	80
Taulukko 39: II-asteen koulutus	81
Taulukko 40: Musiikkiopisto	81
Taulukko 41: Kansalaisopisto	82
Taulukko 42 Kirjasto	82
Taulukko 43: Nuorisovaltuusto	83
Taulukko 44: Sivistystoimen hankkeet	84
Taulukko 45: Tilaajan menot.....	85
Taulukko 46: Maaseututoimi, yhteenvedo	89
Taulukko 47: Maaseutupalvelut, hallinto	90

Taulukko 48: Maaseutupalvelut, Tuki- ja viranomaistehtävät.....	91
Taulukko 49: Maaseutupalvelut, Kehittäminen	92
Taulukko 50: Lautakunta yhteensä.....	93
Taulukko 51: Yhdyskuntasuunnittelu.....	96
Taulukko 52: Yleiset alueet	98
Taulukko 53: Vesihuolto	100
Taulukko 54: Rakennusvalvonta.....	101
Taulukko 55: Ympäristönsuojelu.....	103
Taulukko 56: Investointisuunnitelma 2024–2026.....	108
Taulukko 57: Rahoitussuunnitelma 2024–2026	113
Taulukko 58: Pitkäaikaisen lainakannan kehitys 2022–2026	114
Taulukko 59: Tulossuunnitelma/taloussuunnitelma	118
Taulukko 60: Taloussuunnitelma 2024–2026	119

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Taloussuunnittelun 2024–2026 lähtökohdat

1.1.1 Yleinen talouden talouskehitys

Suomen talous kasvaa vaimeasti vuonna 2024

Suomen talouden alkuvuosi on sujunut odotusten mukaisesti. Kasvu on ollut jotakuinkin pysähdyksissä. Näkymä loppuvuodelle ja siitä eteenpäin ei sekään ole muuttunut oleellisesti. Kysyntä ja tuotanto alkavat elpyä vähitellen.

Palkat, eläkkeet ja muut hintoihin sidotut etuudet nousevat samalla, kun inflaatio hidastuu. Työllisyys kasvaa. Vaikka kasvavat korkomenot rasittavat niitä kotitalouksia, joilla on velkaa, kokonaisuudessaan kotitalouksien ostovoima alkaa kasvaa kuluvan vuoden aikana. Kun myös vihreää siirtymää rakentavat investoinnit kasvavat, kotimainen kysyntä alkaa ajaa talouden kasvua vähitellen.

Kuten aina, matkalle voi osua vastatuulta ja sadetta, mutta myös yllättävää myötätuulta.

Rakentamisen hiipuminen uhkaa synkentää lohdullista kuvaa. Kotitalouksien luottamus tulevaisuuteen nousi pohjalta talven aikaan, mutta on heikentynyt sittemmin uudestaan. Epävarmuus voi ajaa kotitaloudet säästämään ja leikkaamaan kulutustaan.

Toisaalta investointiaikeista vihreään sähkөөn ja sitä käyttävään teollisuuteen on kuulunut hyviä uutisia. Niiden perusteella Suomen teollisuudessa on käynnissä laajamittainen rakenteellinen muodonmuutos.

Uuteen teknologiaan perustuvat muutokset etenevät usein eksponentiaalisesti. Vauhtiin päästyään muutoksen vauhti kiihtyy ja yllättää meidät nopeudellaan ja laajuudellaan. Tätä toivomme, tätä tavoittelemme ja tätä tuemme, ja siksi investoinnit voivat yllättää meidät iloisesti.

Julkisessa taloudenpidossa tuuli on vastainen. Ilman korjaavia toimia julkisen talouden alijäämä uhkaa syventyä ja velkaantuminen kiihtyä.

Uhkaavan kehityksen kääntäminen suotuisampaan suuntaan edellyttää päätöksiä, joilla hidastetaan julkisen talouden menojen kasvua ja nopeutetaan tulojen kasvua.

Tällaisia olisivat menoihin kohdistuvat säästöt ja veronkorotukset, jotka eivät heikentäisi oleellisesti työllisyyden, tuottavuuden ja talouden kasvun edellytyksiä. Näiden lisäksi kestävä julkinen taloudenpito vaatii tehokkaampaa tulonmuodostusta. Tätä edesauttaisi talouden toimintaa määrittävien rakenteiden uudistaminen tavoilla, jotka kohentaisivat työllisyyden ja tuottavuuden kasvun edellytyksiä.

Työvoiman tarjonnan lisääminen ja työllisyyden merkittävä vahvistaminen edellyttäisivät mittavaa osaavan työvoiman maahanmuuttoa ja suuria muutoksia sellaisissa julkisissa etuusjärjestelmissä, joissa etuuden saajien joukko on suuri.

Tuotannon, tulonmuodostuksen ja työvoiman kysynnän edellytysten vahvistaminen vaatisi puolestaan yrityksiltä, taloudelta ja yhteiskunnalta verrokkiemme tasoista erinomaista kilpailukykyä, osaamista ja ketteryttä.

Nämä ovat talouspolitiikan ydinkysymyksiä, joihin työnsä aloittava hallitus esittää ratkaisuja ohjelmassaan.

Käynnissä oleva globaali tuotantorakenteen ja -teknologian murros avaa Suomelle kipeästi kaivattuja uusia mahdollisuuksia. Julkisen vallan rooli on olla mahdollistaja ja teknologianeutraali kannustaja, kun Suomi etsii uusia polkuja ja tapoja hyödyntää näitä mahdollisuuksia.

Kyvyssämme uudistua on kyse Suomen ja suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuudesta – ei sen enemmästä eikä vähemmästä.

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2023–2025

Suomessa tuotannon lievä lasku pysähtyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Talouden tilannekuva on kuitenkin kaksijakoinen niin Suomessa kuin maailmalla. Palvelut ovat vahvassa kasvussa, työllisyystilanne edelleen kohenee ja palkat nousevat. Toisaalta teollisuuden tilanne on selvästi heikompi ja korkojen nousu on saanut rakentamisen syvään laskuun. Suomen bruttokansantuote (BKT) ei kasvakaan tänä vuonna, vaan pysyy viime vuoden tasolla.

Kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän loppuvuonna, kun hintojen nousu hidastuu, korkojen nousu pysähtyy ja kotitalouksien tulot kasvavat aiempaa nopeammin. Lisäksi tuotannollisten investointien näkymät ovat poikkeuksellisen valoisat, sillä vihreään siirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on Suomeen ennätysellisen paljon. Tuotannon kasvu nopeutuukin ja vuonna 2024 BKT kasvaa 1,4 prosenttia ja 1,9 prosenttia vuonna 2025.

Myös euroalueen kasvu on pysähtynyt. Erityisesti Saksan talous on ollut ongelmassa. Sen sijaan kasvu on edelleen vahvaa Etelä-Euroopan maissa, jotka ovat hyötäneet turismin paluusta ja joissa kysyntää ovat lisänneet

sekä kansalliset energiakriisiin liittyvät tuet että EU-tuet. Yhdysvalloissa talous on pysynyt kasvussa, vaikka vauhti onkin hidastunut. Kiinan avautuminen koronarajoituksista sujui odotettua nopeammin ja paremmin, mutta Kiinan kasvu ei ole palautumassa aiempaan vauhtiin.

TAULUKKO 1: TALOUDELLISEN TILANTEEN TUNNUSLUKUJA SUOMESSA

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2023)								
	2018	2019	2020	2021	2022	2023**	2024**	2025**
Bruttokansantuote, %	1,5	1,3	-2,4	3,0	2,1	0,0	1,4	1,9
Työttömyysaste, %	7,4	6,7	7,7	7,7	6,8	7,0	6,8	6,6
Ansiotasoindeksi, %	1,7	2,1	1,9	2,4	2,4	4,8	3,6	3,3
Kuluttajahintaindeksi, %	1,1	1,0	0,3	2,2	7,1	5,9	2,4	1,6
Euribor 3 kk, %	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	0,3	3,5	3,6	2,6
Veroaste, % BKT:sta	42,4	42,2	41,8	43,1	43,1	42,3	42,2	41,7

1.1.2 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilannekuva 2023

Kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan paikallishallinnon alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen pysyi vuonna 2022 0,3 prosentissa. Maltilliseksi jäänyttä alijäämää selittävät mm. työllisyyden ja talouden suotuisa kehitys ja siitä seurannut verotulojen kasvu.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntahallinnon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) tehtävät painottuvat nykyisin lapsi- ja nuorisoikäluokkien tarvitsemien koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman hidastettu, sillä useissa kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, ett-eikö kuntayhteistyössä olisi käyttämätöntä potentiaalia.

Edellä mainittujen tekijöiden lisäksi kulutusmenoja vähentää vuonna 2023 monien hallituksen määräaikaisten toimien lakkaaminen hallituskauden päättyessä. Pääasiassa kuntahallinnon kulutusmenoja kasvattaa tarkasteluvuosina kuitenkin hintojen kasvu, jota nostaa etenkin kunta-alalle sovitut ns. yleisen linjan ylittävät palkankorotukset. Palkkaratkaisusta huolimatta työikäisen väestön määrän väheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat haastavat myös kunta-alaa, jossa eläköityminen on voimakasta. Osaajapulaa on mm. sivistystoimessa sekä teknisessä toimessa, mikä vaikeuttaa jo nyt palvelujen järjestämistä ja hankkeiden toteuttamista. Peruspalvelujen tuottaminen kohtuullisin kustannuksin saattaa olla entistä vaikeampaa useissa kunnissa.

Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Muutos lisää kuntatalouden menoja vajaalla miljardilla eurolla vuoden 2025 tasolla, mutta kuntien valtionosuuksia lisätään siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa n. neljällä tuhannella henkilötyövuodella. Yleisellä työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen.

Kuntahallinnon investointipaineiden arvioidaan pysyvän mittavina jatkossakin muun muassa korjausvelan ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. Lisäksi Venäjän hyökkäyssota on osaltaan vauhdittanut merkittävästi kuntien vihreää siirtymää ja tiukentanut siihen liittyviä tavoitteita. Investointien oletetaan palaavan kasvu-uralle vuoden 2023 jälkeen ja niiden osuus bruttokansantuotteesta on pidetty painelaskelmassa vakiona tarkastelujakson loppuvuosina. Rahoituskustannusten nousu ja työvoimapula voivat kuitenkin lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Kuntahallinnon paheneva työvoimapula voi myös tuoda yllätyksiä joko palvelujen saatavuuden tai niiden ennakoitua nopeamman kustannusten nousun muodossa.

Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan likimain tasapainossa kuluvana vuonna, mutta alijäämä alkaa kasvaa jo ensi vuonna menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Kuntahallinnon alijäämä tasaantuu 0,2 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuosina 2025–2027. Kuntahallinnolla on mittavat velat. Alijäämien tasaantuminen näkyy kuitenkin velkasuhteen hienoisena laskuna.

(Lähde, s 9-12 Valtiovarainministeriö Taloudellinen katsaus Kesä 2023)

Kuntaliitto Pääekonomisti Minna Punakallio

Talousnäkymiä on reivattu kesän jälkeen alaspäin. Vaikka moni suhdanne-ennuste on vielä päivittymättä, niin jo nyt julkaistuista liikepankkien arvioista on nähtävissä selvä viesti. Taantuma on siirtymässä ja pitkittymässä ensi vuoden puolelle. Tätä indikoivat sekä Nordea että Op., jotka ennakoivat ensi vuodelle nollakasvua. Joukkoon liittyi syksyn ennusteellaan myös Kuntarahoitus, joka arvioi ensimmäisenä ennustelaitoksena ensi vuodelle jopa pientä BKT:n volyymin laskua. Kaikkien suhdannelaitosten ennusteet asettuvat toki hyvin pieneen vaihteluväliin ja positiivisiakin yllätyksiä voi vielä tapahtua.

Edellä mainitut ennusteet ovat vuoden 2024 osalta selkeästi synkemmät kuin valtiovarainministeriön ennustelinkki toiseen palveluun, jossa ensi vuoden kansantalouden volyymikasvuksi arvioidaan +1,4 prosenttia. Myös pankkien työttömyysaste-ennuste on valtiovarainministeriön näkemystä selvästi synkempi. Valtiovarainministeriön ensi vuoden talousarvion pohjana käytettävä suhdanne-ennuste julkaistaan lokakuun alkupuolella.

BKT:n ennusteilla, työllisyysarvioilla ja työttömyydellä on välitön yhteys julkisen sektorin tuloihin ja menoihin. Tuoreet ennusteet pistävät siis miettimään, että voiko budjetin pohja pettää ja keikauttaa valtion vero- ja menoennusteet ensi vuoden osalta entistäkin heikommaksi? Valtiovarainministeriön elokuisen *budjettiesityksenlinkki toiseen palveluun* mukaan valtion budjettitalouden alijäämä on ensi vuonna sopeutustoimista huolimatta noin 10 miljardia euroa.

Edellä mainitut ennusteet ovat vuoden 2024 osalta selkeästi synkemmät kuin valtiovarainministeriön ennustelinkki toiseen palveluun, jossa ensi vuoden kansantalouden volyymikasvuksi arvioidaan +1,4 prosenttia. Myös pankkien työttömyysaste-ennuste on valtiovarainministeriön näkemystä selvästi synkempi. Valtiovarainministeriön ensi vuoden talousarvion pohjana käytettävä suhdanne-ennuste julkaistaan lokakuun alkupuolella.

Talousnäkömien heikentyminen välittyy suoraan myös kuntien talouteen. Sote-uudistuksen jälkeen kuntien verotuloennusteet heiluttavat kuntatalouden tilaa aikaisempaa voimakkaammin. Kevään kuntatalousohjelmassa veroennuste oli vahva, mikä näkyi totuttua myönteisempänä kuntatalouden rahoitusjäämäennusteena lähivuosina. Syksyn ennusteessa tilanne voi olla toinen. Verojen ohella taloustilanteen hyytyminen vaikuttaa myös kuntien muihin tuloihin, kuten myyntituottoihin.

Talousnäkömien heikentyminen vaikuttaa luonnollisesti myös kuntien menoihin. Kunnilla on yhä merkittävä rahoitusosuus perustoimeentulotuen ja pitkäkestoisen työttömyysturvan rahoittamisessa. Kun talous sakkaa, työttömyys nousee ja tarve täydentää toimeentuloa erilaisilla etuuksilla lisääntyy. Kuntien on syytä varautua jo nyt näiden menoerien kasvuun ensi vuoden puolella.

Kuntien rahoitusosuus toimeentulotuesta ja työttömyysturvasta puhutti syyskuun alussa myös Kuntaliiton työvaliokuntaa. Se viestitti budjettiriiheen, että sosiaaliturvaan kaavailut leikkaukset kuormittavat kuntataloutta. Hallitusohjelman mukaan leikkaukset heikentävät kuntien taloutta vuosittain noin 80–100 miljoonalla eurolla. Taakka kasvaa, jos työttömät eivät työllisty hallitusohjelmassa oletetulla tavalla.

Nyt tähän viestiin pitää lisätä myös se, että sosiaaliturvaleikkauksen kuntavaikutukset kasvavat tätäkin suuremmiksi, jos työttömyysaste on tulevina vuosina noin yhden prosenttiyksikön korkeampi kuin hallitusohjelmaa laatiessa oletettiin.

1.1.2.1 Nostot ja keskeiset huomiot

Tuoreimmat kirjoitukset

Talousnäköymä murenee – tyyntä myrskyn edellä

12.9.2023 Talousnäköymiä on reivattu kesän jälkeen alaspäin. Vaikka moni suhdanne-ennuste on vielä päivittymättä, niin jo nyt julkaistuista liikepankkien arvioista on nähtävissä selvä viesti. Taantuma on siirtymässä ja pitkittymässä ensi vuoden puolelle.

Pitkäaikaistyöttömyys kääntyi kasvuun

Viime vuosien epävarmuuksien ja kustannuspaineiden keskellä kansantaloudessa on ollut jo pitkään yksi valopilkku: työllisyys. Se on pysynyt koronapandemian aiheuttaman rajun pudotuksen jälkeen kasvu-uralla. Koronakuoppa kuroutui kiinni jo noin vuoden kuluttua ja kasvu on jatkunut myös sen jälkeen, tosin aiempaa hitaammin. Työllisyysaste pyörii yhä ennätystasolla. Myös työttömyysluvut ovat jaksaneet yllättää positiivisesti, vaikka talouden kasvu on ollut takkuista ja käänne toiseen suuntaan lienee jo käynnissä.

Työmarkkinoita on kirittänyt monta samaan suuntaan vaikuttavaa tekijää. Talouden palveluvaltaistuminen on monipuolistanut Suomen kansantalouden toimialarakennetta ja vaimentanut suhdanneshokkien iskua talouden kasvulukuihin ja työllisyyteen. Työllisyyttä ovat ylläpitäneet myös Sanna Marinin hallituksen mittavat koronatukitoimet ja pula ammattitaitoisesta työvoimasta. Lisäksi tilastoja putsaa väestön ikääntyminen ja nuorten ikäluokkien pienentyminen.

Suomessa oli kesäkuussa 2023 Tilastokeskuksen mukaan noin 200 000 työtöntä. Työttömyyden taso on matalampi kuin finanssikriisin jälkeisinä vuosina, jolloin työttömiä oli pahimmillaan noin 50 000 enemmän kuin tällä hetkellä. Aivan viime kuukausina työttömien määrä (trendi) on noussut, mutta muutos on vielä sangen pientä. Kausitasoitettu työttömyysaikaasarja on pyörinyt samoissa lukemissa oikeastaan noin vuoden päivät.

Rohkaisevasta yleiskuvasta huolimatta työttömyydestä on kuitenkin tullut yhä selkeämmin rakenteellista. Työministeriö kertoo, että kesäkuun lopussa Suomessa oli lomautettuna 20 800 henkilöä ja pitkäaikaistyöttömiä oli noin 91 000 henkeä. Pitkäaikaistyöttömyyden lasku koronan jälkeen päättyi kuluvan vuoden keväällä ja nyt pitkäaikaistyöttömyys on jo pienessä kasvussa. Jos kasvu jatkuu tulevina kuukausina niin pitkäaikaisyöttömien määrä jää huomattavasti korkeammalla tasolle kuin ennen koronapandemiaa. Tämä tulee kasvattamaan kuntien työmarkkinatuen rahoitusvastuita.

Kaikki tarpeellinen kuntataloudesta kesällä 2023

Kesä hellii lomalaisia, mutta tiedontarve uuden hallitusohjelman kirjauksista ja vaikutuksista, kansantalouden ja kuntien näkymistä, kuntanennusteista sekä esimerkiksi sote-uudistuksen siirtolaskelman tarkistuksista käy yhä kuumana.

Aivan kuntien talousnäkymistä on julkaistu viime kuukausina hyvinkin erilaisia arvioita. Myös ennusteet koko julkisen talouden tilasta erityisesti keskipitkän aikavälin loppuvuosina vaihtelevat. Lisäksi yksittäisten kuntien ja kaupunkien talouden näkymät voivat erota hyvin voimakkaasti, mikä pääsääntöisesti aiheutuu sote-uudistuksen laskentaperusteiden vaikutuksista sekä siirtolaskelmien tarkentumisesta. Sen lisäksi kaikkia ennusteita tulevina kuukausina heiluttaa vielä uusi hallitusohjelma.

Ainakaan lyhyellä tähtäyksellä hallitusohjelma ei näyttäisi tuovan kuntien talouteen* uusia, kuntataloutta vahvistavia sopeutustoimia. Sen sijaan hallitusohjelma pienentää jonkun verran kuntien tuloja indeksijarrun ja valtionavustusten vähentämisen vuoksi. Toisaalta kunnat taas hyötyvät joistakin hallitusohjelman määrärahojen lisäyksistä. Tarkemmat arviot hallitusohjelman nettovaikutuksista kuntiin selviävät syksymmällä julkaistavista suhdanne-ennusteista sekä kuntatalousohjelmasta, mutta tässä vaiheessa hallitusohjelman kuntavaikutuksia voidaan pitää kohtuullisen maltillisina ainakin vuosina 2023 ja 2024.

Ennuste kuntatalouden talousnäkymistä on päivitetty valtiovarainministeriön kesäkuun 2023 taloudellisen katsauksen yhteydessä. Ministeriön julkisen talouden ennuste ei ole muuttunut maaliskuisista arvioista juuri lainkaan. Kansantalouden tilinpidon mukaan laaditussa painelaskelmassa kuntien palvelujen ja investointien menot kasvavat palkkaratkaisun, inflaation, työvoimapulan ja investointipaineiden vuoksi aavistuksen nopeammin kuin tulot. Alijäämä on bruttokansantuotteeseen suhteutettuna 0,2 prosenttia, mikä on julkisen talouden kokonaisuudessa hyvin pieni epätasapaino. Toki nuorten ikäluokkien pienentyessä kuntasektorilla on myös potentiaalia päästä kokonaan ylijäämäiseen rahoitusasemaan.

Ministeriön mukaan hyvinvointialueiden alijäämä on ennustekaudella noin 1,5 miljardia eli noin 0,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tulojen ja menojen epätasapainoa heikentää erityisesti henkilöstökustannusten yleistä ansiotasoa nopeampi kasvu. Julkinen sektori yhteensä on valtiovarainministeriön mukaan noin 8–9 miljardia euroa alijäämäinen, mikä tarkoittaa vajaan kolmen prosentin EDP-alijäämää bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Suomen Pankki ennakoi omassa kesäkuun ennustetaulukossa vuosille 2023-2025 julkisen talouden rahoitusaseman erityisesti vuonna 2025 huomattavasti synkemmäksi kuin valtiovarainministeriö.

Petteri Orpon hallitusohjelma on rohkea – mutta myös toiveiden tynnyri

26.6.2023 Vaikka hallitusohjelma herättää sekä arvostusta että kritiikkiä niin kuntien näkökulmasta ensireaktioita kuvaa helpotus. Kunnat pelkäsivät pahinta mittavan kuuden miljardin euron sopeutusohjelman edessä. Isoilta valtionosuusleikkauksilta vältyttiin, vaikka kuntien valtionosuuksiin kohdistuukin seuraavalla hallituskaudella yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Huolenaiheitakin löytyy ja konkretiaa tarvitaan.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman linkki toiseen palveluun tavoittelee kriisinkestävää yhteiskuntaa, jossa työnteko ja yrittäminen kannattavat, asuinpaikasta riippumattomat palvelut turvataan ja kaikista pidetään huolta. Hallituksen talouspolitiikka nojaa kannustimien ja ostovoiman vahvistamiseen, työllisyysasteen nostamiseen sekä Suomen velkaantumisen taittamiseen. Veroastetta ei olla nostamassa, mutta velkaantumista suitsitaan mittavalla paketilla yksityiskohtaisia suoria sopeutustoimia sekä erillisillä työllisyystoimilla. Hallitusohjelmassa on myös kertaluonteinen investointiohjelma, jolla edistetään muun muassa infrahankkeita sekä puretaan korjausvelkaa.

Neljään miljardiin euroon mitoitettuihin suoriin sopeutustoimiin suhtaudutaan hallitusohjelmakirjauksissa ilmeisen tosissaan. Finanssipolitiikan linjauksissa sitoudutaan noudattamaan valtiontalouden kehysmenettelyä, laskemaan kehyksen määrärahoja 1,5 miljardilla eurolla vuoden 2023 kevään teknisestä kehyksestä sekä yhteensovittamaan EU:n finanssipolitiikan säännöt hallitusohjelmaan. Kehyksessä pysyminen edellyttää, että hallitusohjelman toimia priorisoidaan ja viedään eteenpäin vaalikauden kehyksen mahdollistamissa rajoissa. Kunnille erittäin tärkeä finanssipolitiikan kirjaus on se, että sopeutustoimia mitoitettaessa julkinen talous huomioidaan kokonaisuutena välttämällä valtion, kuntien, hyvinvointialueiden sekä sosiaaliturvarahastojen välistä osaoptimointia.

Kuntien ensireaktio on helpotus

Ensituntumalta tuore hallitusohjelma herättää arvostusta rohkeudestaan. Hallitusohjelmassa on ekonomistin silmiin monia linjauksia, jotka ravistelevat poteroita ja saavutettuja etuja muun muassa työmarkkinoilla ja sosiaaliturvassa. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastamisella, työssäoloehdon pidentämisellä ja TE-palvelumalliin tehdyillä hallitusohjelman linjauksilla on välittömiä ja välillisiä vaikutuksia kuntien talouteen. Havaintoja työllisyystoimista löytyy muun muassa Mikko Mehtosen blogista. Työttömyysturvan uudistamisen ohella rohkeita rakenneuudistuksia ovat myös toimeentulotuen sekä asumistuen kokonaisuudistus. Ekonomisteja lämmittää tunnetusti alennettujen arvonlisäverokantojen yhdistäminen sekä verotuksen painopisteen siirtäminen kohti kiinteistöveroja ja kulutusveroja.

Vaikka hallitusohjelma herättää sekä arvostusta linkki toiseen palveluun että kritiikkiä linkki toiseen palveluun, niin kuntien näkökulmasta ensireaktioita kuvaa helpotus. Kunnat pelkäsivät pahinta mittavan kuuden miljardin euron sopeutusohjelman edessä. Perinteisesti isot säästöt valtiontalouteen on kauhottu kuntien peruspalvelujen valtionosuusmomentilta ja leikkauksia on kaunisteltu lusikoimalla kuntiin joitakin uusia harkinnanvaraisia valtionavustuksia. Nyt isoilta valtionosuusleikkauksilta vältyttiin, vaikka kuntien valtionosuuksiin kohdistuukin seuraavalla hallituskaudella yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Myös monet kirjaukset hallitusohjelman kuntapolitiikkaa käsittelevässä kappaleessa ovat Kuntaliiton hallitusohjelmataivoitteiden mukaisia.

Hallitusohjelmasta löytyy kunnille myös huolenaiheita

Tarkemmalla kaivamisella hallitusohjelman kuntalinjauksista löytyy kuitenkin myös huolenaiheita. Yleisen valtionosuuden indeksitarkistuksen jarruttamisen lisäksi leikataan reippaasti myös opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksia kunnille ja valtion rahoitusta muun muassa vapaalle sivistystyölle. Näiden lisäksi pienennetään kunnille maksettavia kotoutumiskorvauksia ja työllisyysmäärärahoja.

Kuntien asemaa sopeutustoimien kokonaisuudessa kuvaa hyvin se, että kunnat ovat ainoa julkisen talouden alasektori, joka ei hyödy sopeutustoimista lainkaan. Mittava noin neljän miljardin euron julkista sektoria vahvistava sopeutuspaketti kohdistaa säästöt valtiolle (2,6 miljardia euroa), hyvinvointialueille (0,9 miljardia euroa) sekä sosiaaliturvarahastoille (0,8 miljardia euroa), mutta kuntien taloutta toimet heikentävät noin 0,2 miljardia euroa. Vaikka kunnille lankeava lasku on näiden ennakkolisten vaikutusarvioiden mukaan pieni, niin maksumiehen rooli tässä viiteympäristössä on kyseenalainen.

Keskisuurten kaupunkien talous heikentynyt dramaattisesti

19.5.2023 Vaikka kuntatalouden ennuste on valtiovarainministeriön mukaan alijäämäinen, kuntien talouden tila näyttäytyy Säätytalon neuvottelupöydissä erittäin myönteisenä. Onko virallinen kuntatalouden ennuste liian optimistinen?

Tämän kevään hallitusohjelman neuvotteluiden keskiössä on ollut kasvu, työllisyys ja julkisen talouden tasapainottaminen. Säätytalolla asioita on pohdittu perusteellisesti ja keskustelujen tueksi on teetätetty runsaasti taustatyötä. Kuntien talouden tilaa tässä kokonaisuudessa on tarkasteltu muun muassa julkisen talouden ennusteen ja kuntien eriytymiskehityksen kautta.

Vaikka kuntatalouden ennuste on valtiovarainministeriön mukaan alijäämäinen, kuntien talouden tila näyttäytyy Säätytalon neuvottelupöydissä erittäin myönteisenä. Takana on muutama hyvä vuosi ja tulevana vuosina tulojen ja menojen erotuksen mittaluokka painuu investointien

jälkeen vain noin -0,2 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Se on jonkun verran vahvempi ennuste kuin hyvinvointialueilla ja huomattavasti parempi taloudellinen näkymä kuin valtiolla. Virallisen ennusteen vahvuutta kuvaa se, että kevään kuntatalousohjelmassa tilikauden tuloksen odotetaan tänä vuonna tuplaantuvan jo ennestään vahvoista lukemista. Ennustettu kuntatalouden tilikauden tulos ylittäisi sote-uudistukseen liittyvien veroviiveiden vuoksi peräti kahden miljardin euron rajapyykin, mikä olisi kuntien kirjanpidossa historiallisin euromäärä ikinä.

Monissa kunnissa talousjohtajat ovat jo ryhtyneet valmistelemaan vuoden 2024 talousarviota. Samassa yhteydessä päivitetään tiiviisti osavuosikatsauksia vuodelle 2023. Näkymistä myös keskustellaan muiden kuntien ja Kuntaliiton asiantuntijoiden kanssa erilaisissa verkostoissa. Tapaamisten perusteella näyttää, että poikkeuksellisen vahva kuntatalouden näkymä vuodelle 2023 on lässähtämässä kasaan. Myös tulevat vuodet heikkenevät silmissä.

Virallisessa kevään kuntatalousohjelmassa ennakoitiin, että 11 suurinta kuntaa takoisivat koko maan tilikauden tuloksesta tänä vuonna puolet. Niiden tuloksen yltäisi tällöin noin 1,2 miljardiin euroon.

Kuntien oman valmistelun perusteella näyttää, että ainoat kaupungit, jotka ovat suurin piirtein tällä ennusteuralla, ovat Espoo ja Helsinki. Muut yhdestätoista suurimmasta kaupungista ovat jäämässä ennustetusta tasosta reippaasti. Tällä hetkellä arvioiden niiden tulos kattaisi painelaskelmien arvioista noin 40 prosenttia eli vain reilut 150 miljoonaa euroa. Tilanteen vakavuutta huutaa se, että muutaman ison kaupungin tulos saattaa painua tänä vuonna miinukselle. Virallisen ennusteen mukaan isoista kaupungeista vaatimattomimman tuloksen kuluvana vuonna tekisi Kuopio ja sekin nousisi reiluun 20 miljoonaan euroon.

Ero verkostotapaamisista välittyvän kuntatalouden tilannekuvan ja virallisen Säätytalolla käytettävän kuntatalouden ennusteen välillä on suuri. Ero on suorastaan dramaattinen. Erityisesti ennusteurasta on pettämässä useiden suurten ja keskisuurten kaupunkien talous. Vaikka kuntatalouden tila tulee päätymään tänä vuonna ihan kohtuullisiin lukemiin, virallinen ennuste on aivan liian optimistinen.

Isot kunnat ovat aloittaneet jo mittavia sopeutusohjelmia. Niissä karsitaan menoja ja lykätään investointeja. Samalla kokonaisuutta mutkistaa yhä suuri epävarmuus sotesiirron talousvaikutuksiin liittyen. On ehdottoman tärkeää, että kuntien taloudellisia mahdollisuuksia järjestää asukkaalleen peruspalveluita ja tukea yritystensä kasvumahdollisuuksia ei heikennetä Säätytalolla. Yhteistyöhön ja tuottavuuteen pitää kuitenkin kannustaa. Kaikkia meitä.

Kevään talouskatsaus: Näköpiirissä vaimea vire ylöspäin

5.5. Millainen on kevään suhdannekatsaus ja vuoden 2024 kasvunäkymät pääekonomisti Minna Punakallion silmin?

Viime vuoden alussa talouskasvu oli Tilastokeskuksen mukaan vahvaa koronaan liittyvien rajoitustoimien päätyttyä, mutta loppuvuonna bruttokansantuotteen volyymi putosi jo tekniseen taantumaa. Talouden suunnan käänsi miinukselle jyrkkään ja odotettua pitkäkestoisempaan kasvuun äitynyt inflaatio. Tekniseksi taantumaksi kutsutaan tilannetta, jossa bruttokansantuotteen volyymikasvu on negatiivinen kahden peräkkäisen vuosineljänneksen ajan. BKT:n määrä heikkeni vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä 0,2 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Kysynnän heikentyminen viimeisellä neljänneksellä oli erittäin laaja-alaista.

Keskimäärin bruttokansantuotteen volyymi kasvoi vuonna 2022 kuitenkin vielä mukavasti; 2,1 prosenttia. Yksityisen ja julkisen kulutuksen kasvu oli vahvaa, mikä kiritti myös tuonnin harvinaisen voimakkaaseen kasvuun. Sen sijaan viennin kasvu pieneni 1,5 prosenttiin Venäjän käynnistämien sotatoimien vuoksi. Tosin Venäjän kauppaa käyneet yritykset tai Venäjän raaka-aineista riippuvaiset yritykset ovat sopeutuneet uuteen toimintaympäristöön ripeästi. Myös työllisyys nousi viime vuonna poikkeuksellisen vahvalle tasolle. Työllisyysaste (15–64-vuotiaat) nousi peräti 73,8 prosenttiin, mutta tehtyjen työtuntien määrä lisääntyi työllisten määrää hitaammin. Koko kansantalouden palkkasumma kasvoi viime vuonna yli 6 prosenttia, mutta paikallishallinnossa palkat kasvoivat vain noin 3,5 prosenttia.

Kansantalouden ennakkolukuihin ja niiden tulkintaan liittyy yhä varsin suuri epävarmuus varastojen kasvun ja poikkeuksellisen korkean hintakehityksen vuoksi. Välituotteiden ja raaka-aineiden hinnat nousivat viime vuonna ennätyksellisesti. Muun muassa kotimarkkinoiden perushintaindeksi nousi noin 20 prosenttia ja teollisuuden tuottajahintaindeksi yli 24 prosenttia. Myös vientihintaindeksi nousi 25 prosenttia. Rakennuskustannusindeksi nousi 8,2 prosenttia.

Kustannusten nousu välittyi myös kuluttajahintoihin, jotka nousivat vuonna 2022 rajusti; 7,1 prosenttia. Inflaatio oli yhtä kovaa viimeksi 40 vuotta sitten eli 1980-luvulla. Inflaation nousun taustalla vaikutti jo vuoden 2021 aikana erittäin rajusti noussut energian hinta, mutta myös ruuan hinta nousi viime vuonna poikkeuksellisen paljon. Kuluttajahintojen nousu käänsi reaaliansiot reippaalle miinukselle.

(Lähde, s. 12–19 Kuntaliitto Pääekonomisti Minna Punakallio 2023)

Kuntien valtionosuudet

Ennakollinen valtionosuuslaskelma vuodelle 2024 on julkaistu 31.8. VM:n laskelman sisältävin tiedoin. Tiedostoa on 5.9. täydennetty vertailulaskelmavälilehdillä sekä maakunta- ja hyvinvointialuekohtaisilla tiedoilla.

Laskelma on vielä ennakollinen ja päivittyy syksyn kuluessa. Sote-siirtolaskelmaa tullaan päivittämään vielä siirtyvien verotulojen osalta vuoden 2022 verotuksen valmistuttua. Samoin muut laskentatekijät tarkentuvat valtion budjettivalmistelun edetessä.

Kuntien valtionosuudet ovat tämän hetken laskelmatietojen perusteella heikkenemässä vuoden 2023 tasolta 257 miljoonalla eurolla ja olisivat noin 3,33 miljardia euroa (tänä vuonna n. 3,59 miljardia). Laskua on 7,2 %, kun huhtikuun ennakkolaskelmassa muutos oli -3,9 %. Asukasta kohti kuntien valtionosuudet ovat laskelman mukaan 602 euroa, mikä on 48 euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Huhtikuussa julkaistiin ensimmäinen vuoden 2024 ennakollinen valtionosuuslaskelma. Tämä toinen laskelma heikensi kuntien valtionosuuksia lähinnä sote-siirtolaskelmapäivityksen takia. Kunnista siirtyvät sote-kustannukset ovat nyt hieman yli 100 miljoonaa euroa suuremmat kuin aiemmassa huhtikuun siirtolaskelmassa ja vaikka myös arvio siirtyvistä verotuloista kasvoi lähes 40 miljoonalla, niin valtionosuuslaskelma heikkeni tämän seurauksena 63 miljoonalla. Sote-uudistuksen aiheuttama ns. loppupiiska kuntien valtionosuuksiin on siten tämän hetken laskelman perusteella 223 miljoonaa euroa eli 40 euroa asukasta kohti ja jää pysyväksi. Tämä leikataan kaikilta kunnilta. Lisäksi takautuvasti leikataan vuoden 2023 vastaava osuus jyvitettyinä vuosille 2024 ja 2025 eli loppupiiska näinä vuosina on 60 euroa asukasta kohti.

Kaikkiaan 193 kunnan valtionosuudet heikkenevät huhtikuun laskelmasta ja 100 kunnan laskelma pysyi joko ennallaan tai parani. Kuntakohtaiset vaihtelut ovat suuria ja niille merkittävin selitys löytyy nimenomaan sote-siirtolaskelmaan tulleista muutoksista.

1.1.2.2 Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen

Kunnallisvero

Kuntaliiton elokuun veroennustekehikko on päivitetty - yhteisöveron kehitys heikentyy

Veroennustekehikon päivitys perustuu osin Valtiovarainministeriön kesäkuun taloudellisen katsauksen verotuloarvioihin. Elokuun veroennustekehikossa on lisäksi huomioitu verotilitykset heinäkuuhun asti sekä Verohallinnon ennakkotieto elokuun verotilityksestä. Ennusteessa on myös huomioitu Verohallinnon 31.7. julkaisema ennakkotieto valmistuvasta verotuksesta 2022.

Kunnallisveroennuste

Edellä mainitun ennakkotiedon mukaan maksuunpantava kunnallisvero 2022 laskee noin 200 miljoonalla eurolla verrattuna huhtikuun arvioon. Samalla kevään ja kesän verotilityksissä on käynyt ilmi, että kuluvan vuoden ennakkoverot ovat kehittyneet erittäin myönteisesti. Verovuoden 2023 ennakkoverot yhteensä tänä vuonna ovat tämän hetken arvion mukaan reilut 100 miljoonaa euroa korkeammat verrattuna huhtikuun ennusteeseen. Palkkasumman kasvu kuluvalla vuodelle on jopa 5,5 prosenttia, kun se vielä huhtikuun ennusteessa oli reilut 4 prosenttia. Suurin osa kasvusta selittyy sopimuspalkkojen noususta, erityisesti kuntasektorilla. Näitä ei vielä huhtikuussa täysimääräisesti huomioitu.

Verohallinto muistuttaa, että verovuoden 2022 jäännösveroja mahdollisesti kertyy enemmän vasta ensi vuoden alussa ja vastaavasti vähemmän kuluvana vuonna. Erityisesti marras-joulukuun välinen jakauma sekä tammi-helmikuun välinen jakauma on etukäteen vaikeasti arvioitavissa, koska ne ovat riippuvaisia elo-lokakuun aikaisesta verotuksen valmistumisrytmistä. Elokuun veroennusteessa olemme soveltaneet viime vuoden valmistumisrytmiä, sekä veronpalautusten että jäännösverojen osalta. Veronpalautukset peritään veronsaajilta pääosin elo- ja syyskuun tilityksissä. Kuntakohtaisissa kehikoissa löytyy nyt arvio oman kunnan loppuvuoden kunnallis- ja yhteisöveron tilityksistä, elokuun ennusteen mukaisena.

Kuluvan vuoden parantunut tilanne nostaa myös tulevien vuosien kunnallisveroennustetta. Palkkasumman vuosimuutokset 2024–2027 ovat huhtikuun arvion mukaisia. Eläketulojen ensi vuoden kehitys paranee selvästi huhtikuusta. Vuoden 2023 huomattava 7,3 prosentin kasvu johtuu osin korkean inflaation vaikutuksista työeläkkeiden tasoon. Työeläkkeitä korotetaan vuosittain taitetulla indeksillä, jossa inflaation painoarvo on 80 % ja palkansaajien ansiotason muutoksen 20 %.

Kokonaisuudessaan kuluvan vuoden ansiotulojen arvioidaan kasvavan yli 5,5 prosentilla ja ensi vuonna 4,5. Tämän jälkeen verovuosi-kohtainen kasvu on reilu 3 prosenttia. Verovuoden 2022 heikomman kehityksen takia arvioitu tämän ja ensi vuoden tilitettävä kunnallisvero muuttuu kuitenkin hyvin maltillisesti huhtikuusta. Vuosina 2025–2027 kunnallisveronkertymät paranevat reilu 100 miljoonaa per vuosi verrattuna huhtikuun arvioon.

Yhteisövero

Valmistuvan verotuksen 2022 ennakkotiedoista käy ilmi, että maksuunpantava yhteisövero kasvaa reilulla 30 miljoonalla eurolla verrattuna huhtikuun arvioihin. Tämä nostaa verovuoden 2022 jäännösverojen kertymäärviota saman verran kuluvana vuonna.

Yhteisöveron kehitys kuitenkin heikkenee selvästi huhtikuun arviosta. Kesästä alkaen yritykset ovat alentaneet maksettuja ennakkoveroja, ja tämä on näkynyt yhteisöveron tilityksissä viime kuukausina. Näin ollen maksettava yhteisövero verovuonna 2023 yhteensä laskee karkean arvion mukaan lähemmäs -5 %:a ja kunnille maksettavat yhteisöverot näin ollen melkein 33 %:a. Kuluvan vuoden kuntien ennakkoerot laskevat tämän seurauksena noin 130 miljoonalla eurolla kuluvana vuonna verrattuna huhtikuun arvioihin. Yhteisöveron kertymäarvio yhteensä on siten noin 100 miljoonaa euroa pienempi verrattuna huhtikuun arviioon.

Maksettavan yhteisöveron kehitys vuosina 2024–2027 on VM:n kesän taloudellisen katsauksen mukainen. Verovuoden 2023 heikentyneen kehityksen takia kertymäarviot laskevat keskimäärin noin 100 miljoonalla eurolla kyseisille vuosille.

Veroennuste päivitetään näillä näkymin seuraavan kerran budjettiriihen jälkeen poikkeuksellisesti vasta lokakuun alussa. Silloin huomioidaan muun muassa Valtiovarainministeriön päivitetty ennuste, viimeisimmät ennakkotiedot valmistuvasta verotuksesta 2022, tiedot elo- ja syyskuun verotilityksistä sekä budjettiriihessä mahdollisesti päätetyt veroperustemuutokset. Seuraamme toki verotulojen kehityksiä koko ajan ja päivämme veroennustekehikot tarpeen mukaan myös syyskuussa.

Kiinteistövero

Kiinteistöverotukseen ollaan valmistelemassa kokonaisuudistusta. Uudistustarpeen taustalla on kiinteistöjen verotusarvojen jälkeenjääneisyys alueiden hintatasosta ja rakentamiskustannuksista. Marinin hallitus on hallitusohjelmassaan sitoutunut edistämään kiinteistöverotuksen uudistamista. Hallitusohjelmakirjauksen mukaan kiinteistöverouudistus ei saa toisaalta johtaa kohtuuttomiin muutoksiin kenenkään kiinteistöverossa. Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken.

Kokonaisuudistus jakaantuu ns. maaverohankkeeseen ja rakennusten arvostamisjärjestelmän uudistamiseen tähtäävään hankkeeseen. Valtiovarainministeriö asetti joulukuussa 2016 hankkeen uusien maapohjien hintavyöhykkeiden luomiseksi kiinteistöverotusta varten (VM142:00/2016). Hankkeessa ovat mukana VM:n lisäksi Kuntaliitto, Verohallinto, Maanmittauslaitos sekä maa- ja metsätalousministeriö. Hintavyöhykkeiden laskennasta vastaa Maanmittauslaitos.

Hankkeen tavoitteena on luoda uusi hintavyöhykekartta maapohjien verotusarvojen määrittämistä varten kiinteistöverotuksessa koko maan kattavasti. Yhtenäisen hinnan alueet perustuvat markkinahintoihin eli toteutuneisiin kiinteistöjen ja kaupunkiseuduilla osin myös asuntojen kauppahintatietoihin. Hinnat lasketaan kokonaan uudestaan joka kolmas vuosi.

Rakennusten arvostamisjärjestelmän uudistamisen (hanke VM152:00/2017) lähtökohtana on havainto rakentamiskustannusten alueellisista eroista ja näiden huomioimisesta verotusarvoissa. Hankkeen tavoitteena on rakentaa järjestelmä, joka tuottaa vuosittain kaikille määritellyille rakennustyypeille keskimääräisen rakentamiskustannuksen yksikköarvon. Rakennustyypit perustuvat Tilastokeskuksen valmistelemaan rakennusluokitukseen. Rakennusten arvostamisjärjestelmän osana luodaan myös alueelliset rakennustyypikohtaiset ikälennuskerroimet.

Uudistuksen seurauksena kiinteistöjen verotusarvot tulevat valtaosin nousemaan ja uudistuksen yhteydessä tullaan asettamaan kiinteistöverolaissa säädetyt veroprosenttien vaihteluvälit alemmalle tasolle.

1.1.2.3 Valtionosuuksien perusteet

Kuntien rahoitusjärjestelmä koostuu kuntien omista tuloista ja valtion rahoituksesta. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Valtionosuudet muodostavat suunnilleen viidenneksen kuntien tulorahoituksesta. Niiden tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa.

Valtionosuusjärjestelmä on hallinnollisesti kaksiosainen. Valtiovarainministeriö vastaa kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriö puolestaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallista, ja se muodostuu kustannuserojen tasauksesta ja verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Kustannuserojen tasaus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin, joita kuvataan järjestelmässä erilaisten valtionosuuskriteereiden avulla. Verotuloihin perustuva tasaus joko lisää tai vähentää kunnan valtionosuutta riippuen siitä, onko kunnan laskennallinen verotulo keskimääräistä suurempi vai pienempi.

Valtionosuuden yhteydessä kunnille maksetaan myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaus sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus.

Valtionosuusjärjestelmän perusrakenne

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on asukasta kohti yhtä suuri kaikissa kunnissa.

Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

Uudistuksen taloudellisia vaikutuksia yksittäiseen kuntaan rajataan ja tasataan viidellä tasausmekanismilla. Tasausmekanismit toteutetaan kuntien valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteita muuttamalla. Tasausmekanismit jäävät toistaiseksi pysyvästi vaikuttamaan kuntien valtionosuuteen vuodesta 2024 alkaen.

Tasausmekanismeja on viisi:

1. Muutosrajoitin
2. Järjestelmämuutoksen tasaus
3. Siirtymäaika
4. Tulopohjan tasauksen tasausrajojen muutos
5. Kiinteistöveron sisällyttäminen tulopohjan tasaukseen

Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä on osa kuntien, kuntayhtymien ja yksityisten koulutuksen järjestäjien valtionosuusjärjestelmää. Valtionapuviranomaisena toimii opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetushallitus vastaa valtionosuusjärjestelmän tiedonkeruista, tietopalveluista ja asiakkaiden neuvonnasta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on asukasta kohti yhtä suuri kaikissa kunnissa.

Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- lisäosat: syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus, saamelaisten kotiseutualueen kunta, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja asukasmäärän kasvu
- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Tekijät vaikuttavat sellaisenaan kunnan valtionosuuden määrään eli niistä ei vähennetä kunnan omarahoitusosuutta, kuten laskennallisista kustannuksista.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana kuntien valtionosuusjärjestelmää. Kuntien lisäksi se kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät.

Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta, kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta.

Lisäksi järjestelmä kattaa opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan. Ahvenanmaalla järjestetty koulutus ei kuulu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän piiriin.

Kotikuntakorvaus

Koska kunnan peruspalvelujen valtionosuudet maksetaan kunnille kunkin kunnan oppilas- ja muiden ikäluokkien perusteella, järjestelmä edellyttää kotikuntalaskutusta oppilaan käydessä koulua muussa kuin oman kunnan koulussa (toisen kunnan, kuntayhtymän, valtion tai yksityisen ylläpitämässä oppilaitoksessa). Oppilaan kotikunnalle on säädetty velvollisuus maksaa kotikuntakorvausta 6–15-vuotiaasta tai muusta oppivelvollisuuttaan suorittavasta oppilaasta sille opetuksen järjestäjälle, jonka opetukseen oppilas on osallistunut. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti hallinnollisena palveluna ns. *Clearing-järjestelmällä*.

(lähteet, s. 11–26: Kuntaliitto ja Valtiovarainministeriö).

1.1.3 Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2023–2025

Vuoden 2023 talousarvio on budjetoitu 3.908.345 euroa ylijäämäiseksi. Välitinpäätöksessä (9/2022) tulos arvioitiin 3.855.000 euroa ylijäämäiseksi. Arvio sisältää todennäköisesti epävarmuutta koskien loka, marras ja joulukuun taloustilanteen toteutumisesta ei ole tietoja.

Alajärven kaupungin lainakanta oli vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan 24,976 M€ (2.720 eur/as). Rahoitussuunnitelman mukaan vuoden 2023 aikana talousarviolainoja ei nostettaisi, mutta lainakantaa lyhennettäisiin n. 3,5 M€ euroa. Talousarviolainan sijasta rahoitusta on kuitenkin jouduttu alkuvuodesta nostamaan lyhytaikaista lainaa 6 M€ euroa, sekä syksyllä talousarviolainaa 3 M€.

Vuoden 2023 aikana suunniteltujen investointien määrärahoihin lisättiin määrärahoja 101.000 euroa.

Talousarviovuosien 2024–2026 investoinnit kohdistuvat pääosin kaupungin infran ylläpitämiseen eivätkä sisällä suuria yksittäisiä rakennushankkeita.

Vuodelle 2023 on suunniteltu 3,4 miljoonan euron ja vuodelle 2024 3,8 miljoonan euron nettoinvestoinnit. Rahoitussuunnitelman mukaan Alajärven velkataakka isojen uudisinvestointien jälkeen vakiintuu 2022 jälkeen suunnitelmavuosina noin +-25.000 miljoonaan ja pysyy asukasta kohden selvästi alle 3.000 euron.

Talousarviossa vuoden 2023 vuosikate arvioidaan asettuvan 7,7 M€, jolloin se kattaa poistoista n. 198 prosenttia.

Taloussuunnitelman mukaan vuosien 2024 vuosikate arvioidaan olevan noin 5,332 M€, 2025 vuosikate arvioidaan olevan noin 3.0705 M€ ja 2026 vuosikate arvioidaan olevan noin 2.946 M€.

1.1.3.1 Väestö

Väkiluvun kehitys

TAULUKKO 2: ALAJÄRVEN VÄKILUVUN KEHITYS 2008–2023

Vuosi	Väkiluku 31.12.	Muutos henk.	Muutos %
2008	8 785	-16	-0,18
2009*	10 573	1 788	16,91
2010	10 487	-86	-0,82
2011	10 327	-160	-1,55
2012	10 268	-59	-0,57
2013	10 227	-41	-0,40
2014	10 171	-56	-0,55
2015	10 006	-165	-1,65
2016	9 899	-107	-1,08
2017	9 831	-68	-0,69
2018	9 700	-131	-1,35
2019	9 562	-138	-1,44
2020	9 419	-143	-1,52
2021	9 321	-98	-1,05
2022	9 183	-138	-1,50
2023/8**	9 005	-178	-1,98

* Kuntaliitos Alajärvi - Lehtimäki

** Ennuste

Tilastokeskuksen tammi-lokakuun 2023 perusteella laaditun ennakointitilaston mukaan Alajärvellä syntyneitä on 58 ja kuolleita 105 (Luonnollinen väestönlisä -47).

TAULUKKO 3 : ALAJÄRVEN VÄESTÖENNUSTE 2022-2030

		Miehet	Naiset	Yhteensä
Alajärvi	2022	4642	4539	9181
	2023	4581	4483	9064
	2024	4523	4428	8951
	2025	4467	4374	8841
	2026	4412	4318	8730
	2027	4358	4263	8621
	2028	4305	4207	8512
	2029	4254	4153	8407
	2030	4204	4103	8307

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde tarkoittaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täytäneiden osuutta suhteessa 15–64-vuotiaaseen väestöön. Se kuvaa siis montako lasta ja vanhuseläkeikäistä on sataa työikäistä kohti. Mitä korkeampi luku on, sitä heikompi on huoltosuhde.

TAULUKKO 4: VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2022-2030

Väestöennuste 2021: Väestöllinen huoltosuhde									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Alajärvi	87,5	88,8	90,3	91,8	92,4	93,4	96,3	97,3	98,6

TAULUKKO 5: VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE E-P 2022-2030

Väestöennuste 2021: Väestöllinen huoltosuhde E-P									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
E-P	75,3	75,8	76,4	77,0	77,3	77,5	78,2	78,6	79,1

1.1.3.2 Työllisyys

Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta elokuussa 2023 oli 9,4 prosenttia, eli 0,3 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuosi sitten. Vastaava luku oli Etelä-Pohjanmaalla 6,0 % (2022 5,9 %). Työttömyysaste Alajärvellä oli elokuun 2023 lopussa 5,6 % (2022 5,5 %).

Perinteisesti Alajärven työttömyys on ollut pitkään kymmenen prosentin tasolla. Viime vuosien kehityskulku on ollut positiiviseen suuntaan nous- ten kuitenkin hetkellisesti taloudellisen taantuman takia 2014–2016 jopa 14 %:n tasolle. Työttömyysaste Alajärvellä on viime vuosina toden- näköisesti hyvän talous-/työpaikkatilanteen ansioista laskenut. Työttö- miä työnhakijoita syyskuussa 2023 oli 207 henkilöä ja vastaava määrä syyskuussa 2022 oli 223, eli 16 henkilöä vähemmän.

TAULUKKO 6: TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2017–2023

	Työvoiman määrä	Työttömät työnhakijat							
	2023	2023	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alajärvi	3 701	207	11,9	9,9	9,0	9,0	8,1	5,5	5,6
Evijärvi	1 005	27	6,7	6,6	5,4	5,8	5,3	2,9	2,6
Lappajärvi	1 055	52	8,7	6,9	7,6	7,0	7,2	4,6	5,0
Soini	779	38	10,9	10,6	11,8	8,6	9,4	5,9	5,1
Vimpeli	1 172	60	9,1	6,8	6,1	6,2	7,4	4,6	6,7
Järviseu- tu	7 712	384	9,5	8,2	8,0	7,3	7,5	4,7	5,3

ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste syyskuun 2023 lopussa.

Alueella asuva työllinen työvoima

Vuosi	Työvoima
2018	3494
2019	3459
2020	3301
2021	3393

1.2 Alajärven kaupungin strategia 2022–2025

Alajärven kaupungin strategia vuosille 2022–2025 on hyväksytty kau- punginvaltuustossa 25.4.2022 (§ 14). Kuntalaisille tehtiin 3.–17.11.2021 strategiakysely, joka kokosi asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja yrittä- jien näkemyksiä kaupungin strategian päivityksen pohjaksi.

1.2.1 Slogan

Alajärven kaupungin slogan on ”Aitoa elämää Aaltojen keskellä”.

1.2.2 Visio 2030

Mahdollisuuksien Alajärvi – Elävä aluekeskus.

1.2.3 Missio

Alajärven kaupunki järjestää palvelut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa edistämällä hyvinvointia, kaupungin elinvoimaa ja kestävästä kehitystä.

1.2.4 Alajärven kaupungin arvot

Yhteisöllisyys on työntekijöiden, päätöksentekijöiden ja asukkaiden osallisuuden ja aktiivisuuden edistämistä, syrjäytymisen ehkäisyä sekä osallistumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Avoimuus uusia ajatuksia ja toimintatapoja sekä ihmisiä kohtaan.

Vastuullisuus

Toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen ympäristö ja yhteiskunta huomioiden.

Turvallisuus on sujuvaa arkea viihtyisässä ja turvallisessa asuin- ja elinympäristössä, varautuen yhteiskunnan ja toimintaympäristön muutokseen.

Yrittäjämysteisyys on yritystoiminnan kasvun ja edistämisen tukemista sekä myös sisäistä yrittäjyyttä, omakohtaista innostusta ja sitoutumista sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen. Rohkeus uudistaa ja uudistaa.

1.2.5 Strategiset päämäärät

Yritystoiminnan, työllisyyden ja työvoiman saatavuuden edistämisen (elinvoima)

- Alkavat ja toimivat yritykset, infraan ja palvelurakenteeseen panostaminen, viestintä, teknologian hyödyntäminen, mahdollistava kaavoitus
- Opiskeluperäisen ja työperäisen maahanmuuton lisääminen, maahanmuuttajien integroiminen ja kotouttaminen, verkostoituminen
- Koulutuksen ja koulutautumisen mahdollisuuksien vahvistaminen.

Kumppanuus ja osallistaminen

- Alueen toimijoiden yhteen hiileen puhaltaminen – asukkaat, 3. sektori, naapurikunnat, JärviseuTU, elinvoimaiset kylät.

Ympäristövastuullisuus

- Vesistöjen ravinnepäästöjen vähentäminen, kulutuksen vähentäminen (ruokahävikki, energian kulutus, jne.), kiertotalous (kierrätyspisteet ym.)
- Hiilijalanjäljen pienentäminen (rakentaminen, kalusto).

Hyvinvoiva ja osaava kuntalainen

- Terveyden ja hyvinvoinnin (myös henkisen) edistäminen: rakenteet niin, että ihmiset voivat huolehtia omasta terveydestään, liikuntapaikkojen saavutettavuus, osallisuuden kasvattaminen.

Strategia-asiakirja sisältää lisäksi taulukot, joissa on esitetty strategisten päämäärien yksityiskohtaiset tavoitteet, toimenpiteet kuvauksineen sekä mittarit.

1.3 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2024 talousarvio on valtuuston nähden sitova suurtuotetasolla (netto) sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain.

2 TALOUSARVIO 2024

2.1 Yleistä talousarviosta

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Alajärven kaupunki on perinteisesti laatinut taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, koska pitempi suunnittelukausi sisältäisi runsaasti epävarmuustekijöitä.

Alajärven kaupunki tuottaa palvelut maaseututoimen osalta yhteistointiminta-alueena (Maaseutuhallinto, Soinin ja Vimpelin kunnat) ja ostopalveluna kaupunki tarjoaa Vimpelin kunnalle sivistystoimen palvelut ja Lappajärvelle varhaiskasvatuksen palvelut. Lisäksi Soinin kunta ostaa kaupungilta kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut.

Edellä mainitun lisäksi tuloussuunnitelmassa on huomioitu suunnitelma vuosille 2025–2026 sekä kuluttajahintaindeksin (VM) että kunta-alan peruspalveluiden hintaindeksitason mukaiset korotukset käyttötaloukspuolelle. Lisäksi henkilöstömenot sisältävät lähes kunta-alan palkansajiensa ansiotasoindeksin mukaisen korotuksen.

Verotulojen ja valtionosuuksien ennustaminen talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille on edelleen haastavaa ja sisältää tilanteen kesken-eräisyyden vuoksi epävarmuustekijöitä.

Lainsäädännön ja hallitusohjelman päätösten vaikutukset ovat pääasiallisina perusteina valtiovarainministeriön ja kuntaliiton tuottamiin arvioennusteisiin. Lisäksi epävarmuutta on tuonut hyvinvointialueen rahoitusaliijäämän kattaminen.

Talousarviossa on huomioitava tuottojen ja kulujen kirjaamisesta seuraavaa; Alajärven hallinnoimat toimialat, sivistys- ja maaseututoimi

- o myös Lappajärven, Soinin ja Vimpelin aiheuttamat kulut kirjataan tilikauden aikana toimintakuluihin (kaikki kululajit)
- o em. kulut laskutetaan aiheuttamisperiaatteella Lappajärveltä, Soinilta ja Vimpeliltä ja tulot kirjataan toimintatuottoihin (myyntituotot).

2.2 Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatuottojen ennustetaan nousevan vuoden 2023 talousarviosta 159.234 euroa (1,2 %).

Suunnitelmavuosille 2025–2026 on ennustettu toimintatuottojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2025 2,4 %, 2026 1,6 %). Kaupungin tulee vuosittain systemaattisesti korottaa perimiään taksoja vähintään kuluttajaindeksin verran.

2.3 Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Vuonna 2024 henkilöstökulujen oletetaan nousevan noin 6,1 %, yhteissummaltaan henkilöstökulut ovat v. 2024 noin 25.398.400 euroa. Kuntalan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka.

Suunnitelmavuosille 2025–2026 on ennustettu henkilöstökulujen kasvavan palkankorotusten (ml. ikä- ja kokemuslisät) vuoksi vuonna 2025 4,0 %, ja vuonna 2026 3,6 %.

Palvelujen ostot

Palveluiden ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot. Myös Vimpelin ja Soinin kuntien Alajärveltä laskuttamat osuudet kirjataan palveluiden ostoihin. Lisäksi palveluiden ostoja kasvattaa vuosittain Soinin kunnalle maksettava oppilaiden kotikuntakorvaus.

Palvelujen ostojen arvioidaan nousevan 500.246 euroa (5,9 %) vuoden 2023 talousarvion tasosta.

Suunnitelmavuosille 2025–2026 on arvioitu palveluiden ostojen kasvavan vuosittain peruspalveluiden hintaindeksin verran (2025 3,0 % ja 2026 3,6 %).

TAULUKKO 7: TALOUSARVIO 2024

TALOUSARVIO, 1000 €

	TP 2022	TA 2023 + muutokset	TA 2024
Toimintatuotot	46 335	13 392	13 551
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-46 798	-23 956	-25 398
Palvelujen ostot	-54 085	-8 575	-9 050
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 239	-3 940	-4 173
Avustukset	-4 450	-1 278	-1 545
Muut toimintakulut	-1 850	-690	-727
Toimintakate	-67 087	-25 047	-27 342
Verotulot	32 479	18 191	18 915
Valtionosuudet	39 081	14 850	13 802
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	11	13	23
Muut rahoitustuotot	307	90	90
Korkokulut	-149	-300	-400
Muut rahoituskulut	-154	-10	-10
Vuosikate	4 488	7 787	5 078
Poistot ja arvonalentumiset	-3 848	-3 932	-4 237
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0
Tilikauden tulos	640	3 855	841
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Tilikauden (yli/alijäämä)	640	3 855	841
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	40,85	34,84	33,14
Vuosikate / Poistot, %	116,64	198,02	119,84
Vuosikate, euroa / asukas	489	865	570
Asukasmäärä 31.12.	9 183	9 005	8 905

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan vuodelle 2024 4,1 miljoonaa euroa, mikä on 233.391 euroa (5,9 %) enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa.

Suunnitelmavuosille 2025–2026 on ennustettu palveluiden ostojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2025 2,4 %, 2026 1,6 %).

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Alajärven kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2024 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 848.243 € ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin puolestaan budjetoidaan 696.500 €. Avustuksia myönnetään 266.750 € enemmän kuin vuonna 2023 (+20,9 %).

Suunnitelmavuosille 2025–2026 avustusten on suunniteltu säilyvän vuoden 2024 tasossa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustuskulut ja jäsenmaksut.

Muiden toimintakulujen vuonna 2024 arvioidaan nousevan 36.788 € vuoden 2023 tasosta (5,3 %).

Suunnitelmavuosille 2025–2026 on arvioitu muiden toimintakulujen kasvavan vuosittain kuluttajaindeksin verran (2025 2,4 %, 2026 1,6 %).

2.4 Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuoden 2024 toimintakatteen arvioidaan olevan n. 27.341.583 euroa, mikä on 2.349 M€ (9,4 %) enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa.

2.5 Verotulot

Maan hallituksen tekemien veroperustemuutosten vaikutusten arviointi kuntien verotuloihin on ollut edelleen viime vuosina erittäin haasteellista.

Alajärven kaupunginvaltuusto päätti verotusmenettelyä koskevan lainuudistuksen 91 a §:n perusteella vuonna 2024 tuloveroprosentin 9,1 prosenttiin.

Valtiovarainministeriö julkaisi 13.4.2022 uudet kuntakohtaiset sote-uudistuksen siirtolaskelmat, jonka perusteella kuntien veroprosentteja leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä.

Kiinteistöveroprosentit ovat olleet pääsääntöisesti joko välyksen alarajalla tai lähellä alarajaa. Viimeisin muutos tehtiin vuonna 2020, jolloin kaupunginvaltuusto korotti muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttia 1,1 %:sta 1,5 %:iin.

Vuoden 2024 verotuloarvio perustuu 9,1 % kunnallisveroon ja lokakuussa 2023 käytettävissä olleisiin tietoihin kuntatalouden kehityksestä vuosina 2024–2026. Viimeisin Kuntaliiton veroennustekehikon mukainen verotuloennuste näyttää tuleville taloussuunnitelmavuosille hieman vaihtelevaa kertymää vuosille 2025–2026.

Ennusteen mukaan vuoden 2024 verotulojen toteutuma nousee 1,8 % kuluvan vuoden talousarviossa laaditusta ennusteesta. Verotulojen vuosittainen vaihteluväli edellyttää kuitenkin varovaisuutta verokertymän arvioimisessa.

TAULUKKO 8: VEROTULOENNUSTE 2024–2026

Verotulot (* ennuste)	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*
Kunnallisvero, milj. €	26 214 455	26 872 500	13 820 000	13 347 000	13 494 000	13 867 000
Kiinteistövero, milj. €	2 180 435	2 375 083	2 492 000	3 507 000	2 613 000	2 613 000
Yhteisövero, milj. €	3 078 717	3 231 569	2 273 000	2 061 000	2 212 000	2 258 000
Verotulot yhteensä:	31 473 607	32 479 152	18 585 000	18 915 000	18 319 000	18 738 000
Muutos edell. vuoteen (%)	6,4 %	3,2 %	-42,8 %	1,8 %	-3,2 %	2,3 %

Kunnallisvero

Alajärvellä vuoden 2024 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 13,347 miljoonaa euroa, mikä on 473.000 eur (3,4 %) vähemmän kuin vuoden 2023 tuotto (arvioitu lokakuussa 2023 kunnallisveron tuotto).

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2024 arvioidaan 3,507 miljoonaa euroa mikä on 1,015 miljoonaa euroa (40,7 %) enemmän kuin vuoden 2023 (arvioitu lokakuussa 2023 kiinteistöveron tuotto).

Yhteisövero

Talousarviossa vuoden 2024 yhteisöveron määräksi on arvioitu 2,061 miljoonaa euroa, joka on 212.000 euroa (9,3 %) vähemmän, kuin vuoden 2023 talousarviossa arvioitiin kertyvän (arvioitu lokakuussa 2023 yhteisöveron tuotto).

2.6 Valtionosuudet

Peruspalveluiden valtionosuus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2024 on 4.919.931 euroa, laskien 1.003.523 euroa (16,94 prosenttiyksikköä).

Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa.

Verotulojen tasaus

Alajärven kaupunki saa verotulojen täydennystä vuonna 2024 yhteensä noin 5.325.460 euroa (580 eur/as.). Laskua edelliseen vuoteen oli 124.703 eur (-2,29 prosenttiyksikköä).

Veromenetysten kompensatio

Valtionosuutta lisätään kuntakohtaisesti siten, että yksittäisen kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten takia. Erona aiempiin vuosiin on vuoden 2020 alusta voimaan tullut muutos, jonka mukaan kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentilta. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä. Alajärven kaupunki saa veromenojen kompensatiota vuonna 2024 yhteensä noin 2.007.914 euroa, kasvaen edellisestä vuodesta 39.650 euroa (2,01 prosenttiyksikköä).

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus

Alajärven kaupungin saama valtionosuus kohdistuu suurimmalta osin lukio-opetukseen, perusopetuksen vammaisopetukseen sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston toimintaan.

Vuoden 2018 alusta lukien Alajärven saama valtionosuus kirjataan kokonaisuudessaan kaupungin valtionosuuteen. Näin ollen omarahoituksen jälkeen kaupunki on vuonna 2024 saamassa valtionosuutta noin 1.548.658 euroa, kasvaen edellisestä vuodesta 40.886 euroa (2,71 prosenttiyksikköä). Varsinaisesti tämä summa ei kuitenkaan tule kokonaisuudessaan kaupungin tuloksi, koska juuri suurimmat palvelukokonaisuudet pitävät sisällään vieraskuntalaisille annettavaa palvelua. Kaupungille kirjattava tulovaikutuksen arvioidaan olevan noin 650.000 euroa.

TAULUKKO 9: VALTIONOSUUDET 2021–2024

Valtionosuudet	TP	TP	TA	TA	Muutos	Muutos
	2021	2022	2023	2024	euroissa	%
Peruspalv. VOS	20 293 341	21 003 090	5 923 463	4 919 931	-1 003 532	-16,94 %
Verotulojen tasaus	10 069 572	10 154 598	5 450 163	5 325 460	-124 703	-2,29 %
Veromenetysten komp	5 822 388	6 543 051	1 968 264	2 007 914	39 650	2,01 %
Opetus- ja kultt. VOS	1 316 647	1 379 955	1 507 772	1 548 658	40 886	2,71 %
Valtionosuudet yhteensä	37 501 948	39 080 694	14 849 662	13 801 963	-1 047 699	-7,06 %

2.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Korkotuottojen osuus vuoden 2024 talousarvioon suunnitellaan olevan 22.500 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2025–2026 suunnitellaan korkotuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (15.000 ja 17.000 euroa/vuosi).

Muut rahoitustuotot

Muihin rahoitustuottoihin kirjataan mm. osinkotuotot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuottoihin budjetoidaan vuodelle 2024 89.000 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2024–2025 suunnitellaan muut rahoitustuotot (2025 162.000 euroa ja 2026 114.000 euroa).

Korkokulut

Korkokuluiksi vuodelle 2024 budjetoidaan 400.000 euroa. Talousarviovuodelle 2025 arvioidaan korkokulujen nousevan 450.000 euroon ja kuin myös vuodelle 2026 510.000 euroon.

Muut rahoituskulut

Muihin rahoituskuluihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot ja saatavien poistot. Muita rahoituskuluja suunnitellaan vuodelle 2024 9.500 euroa. Taloussuunnitelmavuosille 2025–2026 arvioidaan (2025 58.000 ja 2026 26.000 euroa).

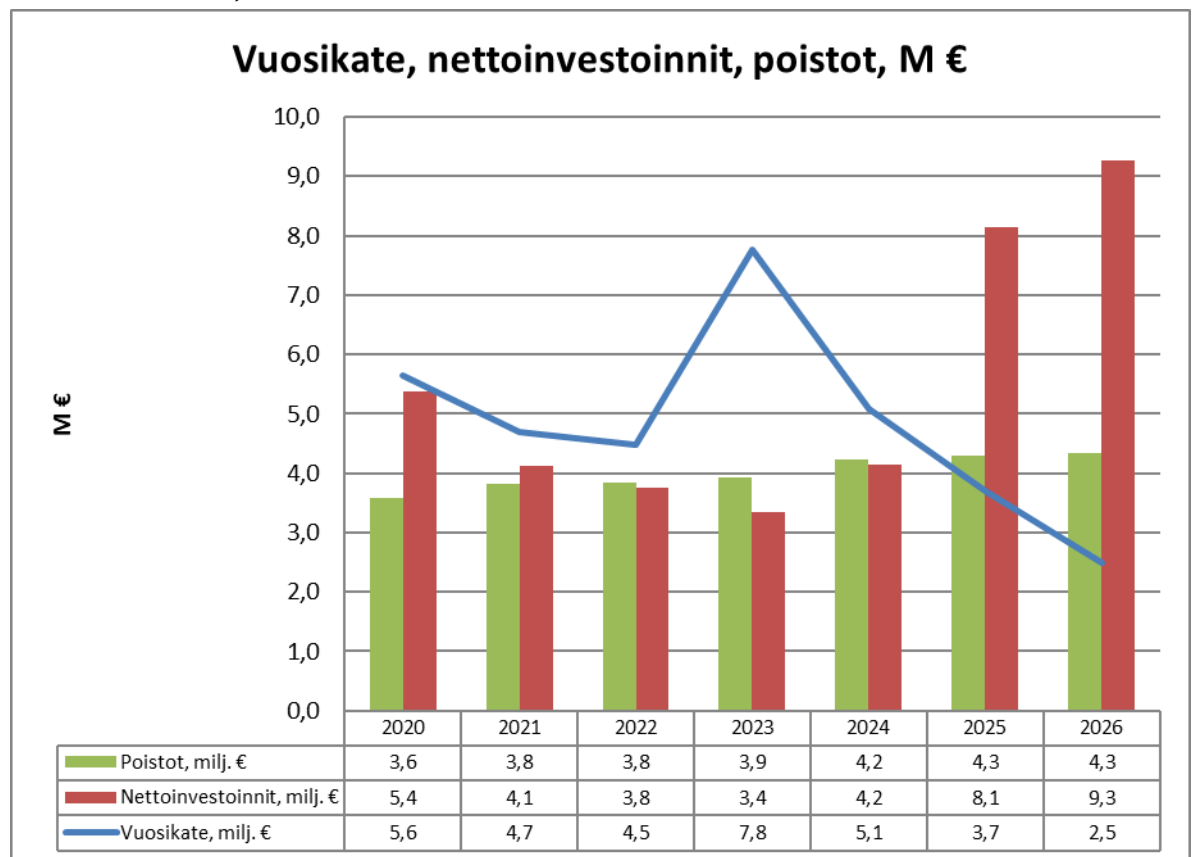

2.8 Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Suunnitelman mukaan Alajärven talous paranee vuonna 2024 ja vuosikate (5,3 M€) kattaa poistoista 125,83 %. Taloussuunnitelmavuonna 2025 vuosikatteen ennustetaan laskevan 3.705 M€:oon kattaen poistoista 86,42 %. Vuonna 2025 vuosikatteen ennustetaan edelleen laskevan 2.496 M€:oon kattaen poistoista 57,55 %.

TAULUKKO 10: VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN

2.9 Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poistoaika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Poistot perustuvat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen suunnitelman mukaisista poistoista, jonka perusteella kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kuntakohtaisen poistosuunnitelman.

Vuoden 2024 poistojen on arvioitu olevan 4,237 miljoonaa euroa ja v. 2025 4,287 miljoonaa euroa, sekä vuoden 2026 poistot 4.337 miljoonaa euroa. Arvio perustuu laadittuun investointisuunnitelmaan ja sen ennakoituun toteumaan.

2.10 Satunnaiset erät

Kirjanpitolain mukaan satunnaiset erät perustuvat kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. Taloussuunnitelmakaudelle ei suunnitella satunnaisia eriä.

2.11 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän *Tilikauden tulos* osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2023 tilikauden tulos on talousarvion mukaan 3.908.345 euroa ylijäämäinen. Tulossuunnitelman mukaan ennakoidaan myös vuoden 2024 tulos ylijäämäiseksi 1,095 M€. Vuoden 2025 tulos ennakoidaan alijäämäiseksi 582.000 euroa kuten myös vuoden 2026 1.841.000 euroa.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Keskusvaalilautakunta

TAULUKKO 11: VAALIT, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	19 872	15 000	18 000	20,0 %
Menot	-19 735	-47 193	-47 205	0,0 %
Netto	137	-32 193	-29 205	-9,3 %

Vuonna 2024 toimitetaan kahdet yleiset vaalit: tasavallan presidentin vaali sekä europarlamenttivaalit.

3.2 Tarkastuslautakunta

TAULUKKO 12: TILINTARKASTUS, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-20 184	-29 269	-30 410	3,9 %
Netto	-20 184	-29 269	-30 410	3,9 %

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Tuula Ylikangas.

3.3 Kaupunginhallitus

3.3.1 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2022–2025

Alajärven kaupungin strategiset päämäärät:

1. Yritystoiminnan, työllisyyden ja työvoiman saatavuuden edistäminen (elinvoima)
2. Kumppanuus ja osallistaminen
3. Ympäristövastuullisuus
4. Hyvinvoiva ja osaava kuntalainen.

Yksityiskohtaiset mittarit ovat kaupunginvaltuuston 25.4.2022 (§ 14) hyväksymässä Alajärven kaupungin strategiassa 2022–2025 (ark.kohta 00.01.02).

3.3.2 Konsernitavoitteet vuodelle 2024

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti sekä kehittää toimintaansa vastaamaan ajan haasteisiin.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen entistä vuorovaikutteisempaan suuntaan.

Vuokrataloyhtiöt

1. Vuokrataloyhtiöiden toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.

Alajärven Lämpö Oy

1. Kaukolämmön tarjoaminen asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan.
2. Kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen lämpökeskuksessa.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelut Oy

1. Kaupungin strategian mukaisten linjausten toteuttaminen ja seuranta omalta osaltaan tiiviissä yhteistyössä kaupunginjohtajan ja Alajärven elinvoimatoimialan kanssa.

3.3.3 Perustelut v. 2024

3.3.3.1 Kaupunginvaltuusto

TAULUKKO 13: KAUPUNGINVALTUUSTO, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-101 650	-111 270	-115 304	3,6 %
Netto	-101 650	-111 270	-115 304	3,6 %

Kaupunginvaltuusto pitää arviolta 10 kokousta/vuosi. Lisäksi järjestetään enintään 2 valtuustoseminaaria.

3.3.3.2 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 14: KAUPUNGINHALLITUS, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	39 225	5 725	5 385	-5,9 %
Menot	-328 600	-315 334	-324 976	3,1 %
Netto	-289 375	-309 609	-319 591	3,2 %

Kaupunginhallitus kokoontuu vuosittain n. 20 kertaa. Lisäksi järjestetään tarvittaessa 1–3 seminaaria.

Henkilöstö: kaupunginjohtaja

3.3.3.3 Hallinto

TAULUKKO 15: HALLINTO JA TOIMISTO, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	9 275	900	750	-16,7 %
Menot	-545 181	-299 448	-314 015	4,9 %
Netto	-535 906	-298 548	-313 265	4,9 %

Kaupungin keskushallinnon tehtäviin kuuluu kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano.

Henkilöstö: hallintopäällikkö 0,9 htv, 2 toimistosiihteriä, arkistosiihteri ja asuntosiihteri 0,1 htv.

3.3.3.4 Taloustoimisto

Taloushallinto vastaa kaupungin talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta sekä rahoitustoimesta. Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpito- ja palkanlaskentatehtävät ostetaan Järvinet Oy:ltä ja asiointi kaupungin ja tilitoimiston välillä hoidetaan pääsääntöisesti sähköisesti.

Henkilöstö: talousjohtaja, taluspäällikkö, taloussuunnittelija, yleinen edunvalvoja, edunvalvontasiihteri ja taloussiihteri.

TAULUKKO 16: TALOUSTOIMISTO, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	0	600	700	16,7 %
Menot	0	-216 314	-192 736	-10,9 %
Netto	0	-215 714	-192 036	-11,0 %

3.3.3.5 Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset)

Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut

Yhteistoimintaosuuksiin ja jäsenmaksuihin on varattu vuodelle 2024 seuraavan taulukon mukaisesti yhteensä 179.081 euroa.

TAULUKKO 17: MUUT YHTEISTOIMINTAOSUUDET JA JÄSENMAKSUT 2024

Yhteisö	2024	2023
Etelä-Pohjanmaan liitto	119 158	122 095
Suomen Kuntaliitto	20 000	19 964
Työmarkkinalaitos	7 000	8 200
Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari	3 122	2 300
Aisapari	150	150
Pohjanmaan vesi- ja ympäristö ry.	1 500	1 500
Ähtäväjokirahasto	1 800	1 800
Lapuanjokirahasto	785	785
Suomen vesilaitosyhdistys ry	2 551	2 500
Suomen Sininen tie ry.	900	900
Proagria Etelä-Pohjanmaa	400	400
Kunnallisarkisto ry	100	100
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	5 990	5 800
Alajärven Sotaveteraanit ry	0	50
Visit Lakeus Oy	6 788	6 788
YHTEENSÄ:	170 244	173 332

Avustukset

Avustuksiin on taloussuunnitelmassa varattu vuodelle 2024 yhteensä 55.000 euroa. Osa avustusmäärärahasta varataan kaupunginhallituksen yhteistoimintasopimuksiin. Kaupungin jakamien avustusmäärärahojen hakuprosessi on yhdenmukaistettu v. 2020.

TAULUKKO 18: MUU TOIMINTA, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-418 108	-413 832	-325 134	-21,4 %
Netto	-418 108	-413 832	-325 134	-21,4 %

3.3.3.6 Nuorten työllistäminen

TAULUKKO 19: NUORTEN TYÖLLISTÄMINEN 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-41 209	-66 808	-66 852	0,1 %
Netto	-41 209	-66 808	-66 852	0,1 %

3.3.3.7 Löytöeläinten säilytys

TAULUKKO 20: LÖYTÖELÄINTEN SÄILYTYS, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-7 219	-10 000	-10 000	0,0 %
Netto	-7 219	-10 000	-10 000	0,0 %

Sopimus kilpailutettiin vuoden 2020 aikana ja Hepokatti Ky on jatkanut uuden sopimuksen perusteella 1.1.2021 alkaen.

3.3.3.8 Viestintä

TAULUKKO 21: VIESTINTÄ, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	4 983	0	0	0,0 %
Menot	-89 012	-34 321	-37 531	9,4 %
Netto	-84 029	-34 321	-37 531	9,4 %

Vuonna 2024 viestinnän tehtäviä sisällytetään hallintopäällikön tehtäviin (0,1 htv).

Viestinnän strategiset tavoitteet on määritelty viestintäsuunnitelmassa (hyväksytty kvalt 29.10.2018).

3.3.3.9 Henkilöstöhallinto

TAULUKKO 22: HENKILÖSTÖHALLINTO, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	352 773	305 000	350 216	14,8 %
Poistot			-7 000	
Menot	-371 322	-305 000	-343 216	12,5 %
Netto	-18 549	0	0	0,0 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2024–2026

Henkilöstöhallinto luo edellytykset hyvälle työnantajapolitiikalle.

1. Johtaminen ja osaava henkilöstö

Toimenpiteet: Henkilöstöstrategian päivittäminen, tavoitteiden ja mittarien asettaminen. Sähköisen HR-järjestelmän (Populus) lisäosien hankinta, käyttöönotto ja koulutus. Henkilöstöhallinnon ohjeiden päivittäminen ajan tasalle ja esihenkilöiden perehdyttäminen/kouluttaminen ohjeisiin. Tehtäväkuvien ajan tasalle saattaminen ja kehityskeskustelujen käyminen. Henkilöstön kouluttaminen.

Tavoitteet: Kehityskeskustelujen käyminen 98 %, tehtäväkuvat ja työn vaatavuuden arviointijärjestelmä ajan tasalla. Koulutussuunnitelmien laatiminen. Työntekijöiden koulutustietojen päivittäminen sähköisiin järjestelmiin v. 2024.

Mittarit: kehityskeskustelut, tehtäväkuvaukset, koulutussuunnitelmat ja koulutustietojen päivitykset. Työhyvinvointikyselyt.

2. Henkilöstön työhyvinvointi ja työkykyä edistävä toiminta.

Toimenpiteet: Yhteistyön tehostaminen esihenkilöiden, työterveyshuollon ja henkilöstön kanssa varhaisen tuen ja tehostetun tuen toiminnan aktivoimiseksi sekä työturvallisuuden parantamiseksi. Mukautetun työn käyttöönotto sairauslomatapauksissa. Epassin summa 100 €/henkilö/vuosi.

Tavoitteet: varhaisen tuen ja mukautetun työn käytännöt selkeät työyhteisöissä. Sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen. Työtapaturmien ennaltaehkäisy.

Mittarit: sairauspoissaolot alle kuntien keskiarvon, työkyvyttömyyseläkkeelle jääneet. Käydyt varhaisen tuen mukaiset keskustelut / työtapaturmien tilastot. Työhyvinvointikyselyt.

Perustelut v. 2024

Henkilöstöhallinto käsittää hallinnon, työsuojelun ja tpd-toiminnan, työpaikkaruokailun sekä nuorten työllistämisen. Tyky-toimintaan (Epassi) on varattu 58 000 euroa ja työpaikkaruokailuun 9 130 €. Sähköisen HR-järjestelmän (Populus) lisäosien hankintaan, käyttöönottoon ja koulutukseen investointiosana 35 000 € vuodelle 2024. Henkilöstöasiat valmistelee henkilöstöpäällikkö ja päätösvaltaa käyttää henkilöstöjaosto.

Henkilöstö: henkilöstöpäällikkö, henkilöstösihteeri ja työsuojeluvaltuutettu (n. 2,5 tp/viikko). Henkilöstöpäällikön tehtäviin on yhdistetty työsuojelupäällikön tehtävät.

Säästöt henkilöstömenoista

Virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen / täyttämiskielto

Kaupunginvaltuuston 26.10.2020 hyväksymän tasapainottamisohjelman mukaan eläköitymisen ja määräaikaisuuksien päättymisen myötä tehtäviä vähennetään aina kun on mahdollista. Virkojen ja toimien täyttämiseen pyydetään henkilöstöjaoston lupa.

Vuosilomien sijoittaminen

Vuosilomat sijoitetaan koko lomakaudelle (2.5.–30.9. välinen aika), jolloin sijaisten tarve minimoituu.

Työaikamuotojen tehokas käyttö

Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaava toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kellonaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella hyvinkin porrastetusti työpäivän sisällä.

Palkattomat vapaat (säästövapaat)

Henkilökunta voi ottaa palkatonta harkinnanvaraista virkavapautta/työlomaa 5 päivää, joista 4 on palkatonta ja 1 palkallinen tai 10 päivää, joista 8 on palkatonta ja 2 palkallista. Säästövapaat pidetään kalenterivuositain ja ne anotaan siten, että ensin pidetään palkattomat päivät ja sen jälkeen palkalliset.

Edellytyksenä vapaan antamiselle on, että **ulkopuolisia sijaisia ei palkata**. Opetushenkilöstön osalta tehtävät voidaan hoitaa ota-tunteina.

Lomarahan vaihto vapaaksi

Alajärvellä on hyväksytty sopimus lomarahan vaihtamisesta vapaaksi.

Tehtävänkuvien ajan tasalle saattaminen

Esimiehet käyvät läpi toimialansa tehtävänkuvat ja työprosessit mahdollisten päällekkäisten toimintojen poistamiseksi. Tehtävänkuvat päivitetään aina tehtävien muutostilanteissa.

Siirtäminen toisiin tehtäviin

Tilapäisesti **työntekijä** on velvollinen siirtymään (enintään kahdeksaksi viikoksi) muihinkin kuin työsopimuksensa mukaisiin tehtäviin, joita voidaan pitää hänen koulutuksensa ja työkokemuksensa perusteella hänelle sopivina. **Viranhaltija** voidaan perustellusta syystä siirtää enintään vuoden määräajaksi oman työntäjän toiseen virkasuhteeseen, jonka kelpoisuusvaatimukset hän täyttää ja jota voidaan pitää hänelle sopivana, edellyttäen ettei viranhaltijan varsinainen palkka vähene. Ennen siirtoa henkilöä tulee kuulla.

Eläkkeelle jäävät

Toimialajohtajat ottavat eläköitymiset huomioon henkilöstösuunnitelmassa ja tekevät esityksen, mitä toimia ja virkoja mahdollisesti jätetään täyttämättä tai tehtäviä järjestellään sisäisin järjestelyin.

3.3.3.10 Kuntien yhteistoiminta

Jätelautakunta

TAULUKKO 23: JÄTELAUTAKUNTA, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	64 141	80 536	80 696	0,2 %
Menot	-64 255	-80 536	-80 696	0,2 %
Netto	-114	0	0	0,0 %

Järviseudun jätelautakunta on yhdeksän kunnan yhteinen lautakunta, jossa Alajärvi on vastuukuntana. Lautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan asioista, jotka ovat jätelain mukaan jätehuoltoviranomaisen tehtäviä. Näitä ovat mm. jätehuoltomääräykset ja niistä poikkeaminen, jätemaksutaksa ja jätemaksuista tehdyt muistutukset. Lisäksi jätelautakunta vastaa jätteenkuljetusrekisteristä.

Järviseudun jätelautakunnan kulut katetaan jätelain mukaisesti kokonaisuudessaan jätehuollon perusmaksuilla.

Projektien kuntaosuudet

TAULUKKO 24: PROJEKTIN KUNTAOSUUDET, TALOUSARVIO 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos TA2024 / TA 2023
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-101 673	-125 000	-125 000	0,0 %
Netto	-101 673	-125 000	-125 000	0,0 %

Alajärven kaupunki on sitoutunut hankkeisiin, jotka edellyttävät rahoitusosuuden varaamista vuoden 2024 talousarvioon. Näistä rahoitusosuuksiltaan suurimpia ovat Leader-toiminta ja Epanet-korkeakouluverkkoston koordinointi.

3.4 Elinvoimalautakunta

3.4.1 Hallinto

Alajärven kaupungin uusi elinvoimatoimiala aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta. Elinvoimatoimialan tehtäväalueita ovat elinvoiman sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuri-palvelut sekä museotoiminta. Tämän lisäksi elinvoimatoimialan alle ovat siirtyneet markkinointi ja työllisyyden hoito.

Elinvoimatoimialan valtuuston nähdet tavoitteet vuodelle 2024

1. Elinkeino-ohjelman päivittäminen vastaamaan kaupungin strategiaa huomioiden elinvoimatoimialan tulo osaksi kaupungin organisaatiota.
2. Elinvoimalautakunnan ja sivistyslautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden tuottajana Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa.
3. Alajärven kaupungin imagon ja tunnettavuuden kehittäminen tapahtumien avulla.

3.4.2 Liikunta- ja nuorisotoimi

3.4.2.1 Liikunta- ja nuorisopalvelut

Alajärven kaupungin liikuntapalvelut ja Alajärven sekä Vimpelin kunnan nuorisopalvelut

Keskeinen tehtävä

Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan nuorisopalveluihin kuuluu etsivä nuorisotyö ja Starttipaja Laituri sekä Ohjaamo Alajärvi-Vimpeli. Lisäksi Alajärven kaupunki järjestää perusnuorisotyötä itsenäisesti. Nuorisopalvelujen eri työmuotojen tarkoituksena on kohdata ja tukea nuoria niin vapaa-ajalla kuin heidän arjessaan. Lisäksi tarkoituksena on edistää nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tukea heitä elämäntaitojen kehittymisessä. Nuorisopalvelujen kohderyhmä on pääsääntöisesti 13–29-vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset työmuodon mukaan. Uutena nuorisopalveluiden työmuotona on koulunuorisotyö.

Alajärven kaupungin liikuntapalvelujen tehtävänä on tuottaa kuntalaisten omiin tarpeisiin pohjautuvia kunto- ja terveysliikuntapalveluja, kehittää liikuntapaikkoja ja tukea ja edistää kolmannen sektorin omaehtoista liikuntapalvelujen tuotantoa. Liikuntapalvelut tekevät erittäin paljon yhteistyötä paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen, hyvinvointialueen, kuntien sekä vapaa-aikapalveluja tuottavien sidosryhmien kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Vapaa-aikapalvelut selkeyttävät tehtäviään ja yhteistyötään hyvinvointialueen muutoksen ja tulevan TE-palveluiden 2024 uudistuksen ristipaineessa.	Tehdään uusia yhteistyösopimuksia hyvinvointialueen kanssa. Käydään yhteisiä neuvotteluja hyvinvointialueen ja muiden yhteistyötahojen kanssa muuttuneesta tilanteesta. Käydään läpi tehtäväkuvat ja selkeytetään eri palveluiden rooleja.	Selkeät sopimukset yhteistyöstä. Selkeät työ- ja tehtävänjaot hyvinvointialueen alueen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Työnkuvat ovat ajan tasalla. Omien työntekijöiden kesken tehtävä yhteistyö on selkeää ja sujuvaa.
Vahvistetaan eri väestöryhmien mahdollisuuksiin harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteetteja ja näin edistetään osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä.	Järjestetään monipuolisesti erilaisia tapahtumia ja kampanjoita. Elintapaohjaukseen kehitetään toimiva malli. Järjestetään edelleen nuorisotyötä monipuolisilla tavoilla. Tehdään hyvää ja ennakoivaa yhteistyötä kaikkien yhteistyötahojen kanssa. Kaikukorttikokeilua jatketaan.	Korkea osallistumisaste järjestettyihin tapahtumiin ja kampanjoihin. Elintapaohjaus on vakiintunut toimivaksi osaksi liikuntakoordinaattorin työtä. Yhteistyö eri tahojen kanssa on vähintään edellisvuoden tasolla. Kaikukortin käyttö tunnetaan niin henkilöstön kuin asiakkaiden taholta.
Henkilöstön työkykyä, työhyvinvointia ja osaamista pyritään vahvistamaan	Kehityskeskustelut. Yhteiset kokoontumiset. Mahdollisuus osallistua erilaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.	Jokaiselle on pidetty kehityskeskustelu. Yhteisiä kokoontumisia on järjestetty vähintään kuukausittain. Jokainen henkilöstön jäsen on osallistunut johonkin koulutukseen.

Perustelut

Nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua, omaehtoista toimintaa ja vahvistaa nuorten itsenäistymistä ja edistää nuorten hyvinvointia. Lisäksi sen avulla pyritään lisäämään osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja tarjoamalla toimintaa turvalliseen ja ohjattuun vapaa-ajanviettoon. Nuorisotyön ja monialaisen yhteistyön avulla pyritään korjaamaan koronaajan aiheuttamia haasteita lasten ja nuorten elämässä. Vapaa-aikapalveluissa tehdään aktiivisesti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja luodaan uusia toimintamalleja alueen lasten ja nuorten tukemiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Vapaa-aikapalveluiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mittareina ovat mm. järjestettyjen toimintojen määrät, tapahtumien kävijämäärät, asiakaskäyntien määrät, asiakaskyselyiden tulokset sekä laadullinen arviointi.

3.4.3 Elinvoimapalvelut

3.4.3.1 Elinvoiman edistäminen

Elinvoimapalvelut

Elinvoiman edistämisen palveluihin kuuluvat työllisyyden ja elinvoiman edistäminen, markkinointi ja asuntopalvelut.

Henkilöstö

Elinvoimajohtaja, yhteisökoordinaattori, asuntosihtööri (0,9 htv).

3.4.3.2 Elinkeinotoimi

TAULUKKO 27: ELINVOIMAN EDISTÄMINEN, TALOUSARVIO 2024

	Tp 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos TA2023 / TA 2022
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-188 773	-188 979	-195 147	3,3 %
Netto	-188 773	-188 979	-195 147	3,3 %

Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelun toimintarahoituksen kustannus vuodelle 2024 on 185.769 euroa. Kustannuspaikalle kirjataan myös muita kaupungin elinvoimaa edistäviä toimia, kuten Viexpo, Hubi25 ja elinvoiman edistämishankkeiden omavastuuosuudet. Lisäksi kustannuspaikalle tulevia kuluja ovat mm. ICT-kulut, toimistokulut ja muut vyörytys-erät yhteensä 86.916 euroa.

Nettosumma sisältää Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä ostettavan elinkeinopalvelun (185.769 €). Elinkeinopalvelu sisältää alkavien yritysten neuvontapalvelun, yritysten kasvupalvelut sekä kansainvälistymispalvelut. Yrityksellä on palvelupiste Alajärvellä.

Alajärven kaupungin konserniin kuuluva tytäryhtiö tuottaa elinkeinopalvelut kuntarahoitteisen yrityspalveluyksikön toimesta, lisäksi yhtiön toimintaan sisältyy yhdessä yritys- ja kuntarahoitteisesti hoidetun kehittämissyksikön (kehittämispäällikkö) yrityslähtöiset kehittämisspalvelut.

Vuoden 2024 osalta käytetään hyväksyttyä osakassopimusta vuosille 2024–25. Osakassopimukseen sisältyy optiomahdollisuus vuodelle 2026. Kuntarahoituksen määrää tarkistetaan elinkustannusindeksin mukaan (seuraava tarkistus 1.1.2025). Kuntarahoitus jakautuu kunnittain asukasluvun ja yritysten toimipaikkojen määrän mukaan (sopimuskausi 2024–2025).

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n toimintarahoitus 2024 talousarvioon (ilman maaseutuyritysten neuvontapalvelua):

Asukasluvut ja yritysten toimipaikkojen lukumäärä (viimeisin tilasto)

	31.12.2022	31.12.2021
Alajärvi	9 183 as.	1 351 kpl
Evijärvi	2 346	473
Lappajärvi	2 820	483
Soini	1 942	436
Vimpeli	2 671	405
Yhteensä:	18 962 as.	3 148 kpl

Toimintarahoitus

Elinkeinopalvelut:	Alajärvi	185 769 €
	Evijärvi	50 960 €
	Lappajärvi	60 871 €
	Soini	45 580 €
	Vimpeli	54 280 €
	Yhteensä	397 460 €

3.4.3.3 Asuntopalvelut

Asuntosihteerille on keskitetty Alajärven kaupungin asuntoasioiden hoito. Suurin osa työpanoksesta menee vuokra-asuntoa hakevien ja vuokra-asunnoissa asuvien asukkaiden palvelemiseen sekä kaupungin vuokratyöyhtiöiden kanssa tapahtuvaan tiiviiseen yhteistyöhön.

Alajärven kaupungilla on ollut vv. 2022 ja 2023 käytössä ns. kuntamalli, jonka puitteissa kaupungin asuntoihin on majoitettu tilapäisen suojelun saaneita henkilöitä. Maahanmuuttovirasto on tehnyt päätöksen kuntamallin päättymisestä vuoden 2023 lopussa, mikä tarkoittaa, että vuoden 2024 alussa asuntoja vapautuu tai niissä asuvat hakevat kotikuntaa ja jatkavat asumista asunnoissa. Kuntamallin toteutus on vaatinut paljon resursseja asuntotoimessa.

Vuokra-asuntoja on kaupungin suorassa omistuksessa Alajärven keskustan alueella 11 kpl ja Lehtimäen kylässä 19 kpl. Kaupungin omistamissa vuokratyöyhtiöissä vastaavat vuokra-asuntomäärät ovat 143 kpl ja 49 kpl. Vuokra-asuntoasioiden lisäksi asuntosihteerille kuuluvat Lehtimäen alueen kiinteistöjen vuokralaskutukset ja kuntosalikorttien laskutus sekä myös muita hallinnon työtehtäviä mm. matkapuhelinliittymät ja kouspalkkiot.

Markkinointi

Elinvoimalautakunnan alaiseen toimialaan kuuluu kaupungin markkinointi.

Taloustutkimuksen 2023 tekemän tutkimuksen mukaan Alajärven kaupungin yksi suurimmista kehittämisen kohteista oli viestinnän avoimuus. Mm. tätä pystytään parantamaan asiasisältöisen markkinointi-

viestinnän keinoin. Lisäksi markkinoinnilla tuodaan esille positiivisia vetovoimatekijöitä, joka olivat myös tutkimuksen mukaan yksi tärkeä kehityskohde.

Markkinoinnin toimia ovat mm. vaikuttajamarkkinoinnin hyödyntäminen, mainokset eri medioissa, läsnäolo tärkeimmillä messuilla ja paluumuuttajakampanja. Lisäksi perustetaan verkkokauppa, jossa esillä on mm. Aalto- ja Tintti-tuotteita, joilla vahvistetaan kaupungin imagoa. Muita kuluja markkinointiin kirjataan mm. esitteistä, verkkokauppatuotteista, tapahtumien rakentamisesta syntyviä kuluja, tervehdykset muuttajille ja kyläiltoihin.

Markkinoinnin mittareina toimii seuraajien lisääminen somekanavissa ja henkilökontaktit eri tapahtumissa.

Markkinoinnin kustannuspaikalle kirjataan 73.475 euroa, jolla katetaan edellä mainitut markkinoinnin toimet.

Muita markkinointiin liittyviä, mutta erillisiä kustannuspaikkoja ovat:

Aaltoviikko

Aaltoviikko järjestään osana vuoden 2024 aaltokaupunkien yhteistyöverkoston puheenjohtajuutta. Aaltoviikkojen tarkoitus on lisätä kaupungin tunnettavuutta ja profiloitumista merkittävänä aaltokaupunkina.

Geopark

Geopark on Järvipohjanmaan kuntien (Alajärvi, Vimpeli, Lappajärvi ja Evijärvi) yhteinen hanke, joka on saamassa arvostetun Unesco-statuksen. Geoparkissa korostetaan ja vaalitaan alueen ainutlaatuista luontoa ja kulttuuriperintöä. Geopark toimii alueen vetovoimatekijänä matkailun näkökulmasta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntalain 1 § 2 mom: *"Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla."*

Kuntastrategia (Kuntalaki 37 §): *"Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon: 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen."*

Hyvinvoinnin ja terveyden toimenpiteinä laaditaan hyvinvointisuunnitelma kansallisen ja maakunnallisen linjausten pohjalta siihen lisättyinä paikalliset toimenpiteet. Hyvinvointisuunnitelma valmistuu vuoden 2024 aikana.

Kustannuspaikalle kirjataan 51.174 euroa toimintakuluja, joista suurin yksittäinen kulu on palveluliikenteen järjestäminen, yhteensä 30.500 euroa.

Työllisyyden edistäminen

Työllisyyden edistäminen sisältää muun muassa työmarkkinatuen kuntasuuden 450.000 euroa. Lisäksi kustannuspaikalle kirjataan mm. TE-uudistukseen liittyviä toimintamaksuja 238.581 euroa. Kokonaisuudessaan tälle kustannuspaikalle kirjataan 688.581 euroa toimintakuluja.

3.4.4 Museo- ja kulttuuripalvelut

Nelimarkka-museo, Villa Nelimarkka, Nelimarkka-residenssi ja Villa Väinölä

Keskeinen tehtävä

Etelä-Pohjanmaan taidemuseo Nelimarkka-museo (1964–) järjestää museolain tarkoittamaa taidemuseotoimintaa sekä edistää kulttuuri- ja taideperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla, säilyttämällä ja hoitamalla taidevarallisuutta tuleville sukupolville. Museo toimii elämyksiä ja tietoa tuottavana taidelaitoksena, harjoittaa näyttely-, julkaisu-, taidekasvatus ja residenssitoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Museo on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta, sekä pyrkii tuottamaan uutta tietoa omalta alaltaan sekä saatataa kokoelmansa ja asiantuntemuksensa mahdollisimman laajan yleisön tietoon.

Museo toimii Etelä-Pohjanmaan maakunnan taiteen ja visuaalisen kulttuurin vastuumuseona Museoviraston kanssa neuvotellun suunnitelman mukaan. Vastuumuseon tehtävä on toimia alueensa taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Museotoiminnan lähtökohtana ovat museon kokoelmat. Kokoelmiin kuuluvat taideteokset, taide- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat Eero Nelimarkan kuva- ja kirjearkistot sekä yli 50-vuotisen toiminnan aikana syntyneet arkistot. Museo tallettaa ja hoitaa myös Alajärven kaupungin taidekokoelmia.

Nelimarkka-museo vastaa museopalveluiden hallinnoinnista sekä neuvonnasta, organisoinnista ja koulutuksesta. Museopalvelut tuotetaan Alajärvellä Nelimarkka-museossa, Villa Nelimarkassa ja Villa Väinölässä. Vastuumuseopalvelut ulottuvat koko maakuntaan.

Nelimarkka-museon kokonaisuuteen kuuluu myös kansainvälinen Nelimarkka-taiteilijoiden residenssiohjelma.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2024

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2023–2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Museopalveluiden lisääminen ja kohdentaminen lapsille ja nuorille	Nuorten minitaideresidenssin ja kouluvierailujen tarjoaminen maakunnan kouluille	4 osallistujaa minitaideresidenssiin, 45 koululaisryhmän vierailua (675 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista vuodessa
Väinölään toiminnan kehittäminen	Arkkitehtuuriresidenssin käynnistäminen, tapahtumien lisääminen, taidelainaamotoiminnan jatkaminen	2 000 tapahtuma- ja näyttelykävijää, 5 arkkitehtuuriresidenssi-asukasta, 5 lainattua taideteosta
Kokoelmien hallinta ja digitointi	Yhteistyö muiden alueellisten museoiden kanssa kokoelmahankkeissa, kuten tietokantojen siirtäminen, kokoelmien valokuvaus jne.	Ole yhteydessä Seinäjoen, Vaasan ja Kokkolan museoihin ja tee suunnitelmia, jaa asiantuntemusta ja hae yhteistyöapurahoja.
Yhteistyön syventäminen muiden taidenäyttelyorganisaatioiden kanssa.	Taidetta ja taidenäyttelyitä Etelä-Pohjanmaalla käsittelevän seminaarin järjestäminen maakunnan kunnille yhdessä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa.	2 seminaaria / yhteensä 10 osallistujaa

Perustelut

Vuoden 2024 museolla keskitytään suunnitteluun ja tehtävien ja näkemysten mukauttamiseen, koska koko henkilökunta on vaihtunut. Esimerkiksi pitkän aikavälin suunnitelma, kokoelmapolitiikka ja turvallisuussuunnitelma kaipaavat päivitystä. Näyttelypolitiikkaa ei ole ollut käytössä, ja se voitaisiin laatia. Museon näyttelykalenteri on varattu vuoteen 2026 asti.

Jonkin verran institutionaalista muistia on menetetty, mutta uusia ideoita ja asiantuntemusta on tullut esiin. Kumppanuuksiin muiden museoiden kanssa ja alueelliseen työhön suhtaudutaan uusin silmin ja energisesti. Museon henkilökunta osallistuu hankkeisiin esimerkiksi E-P:n liiton, Aisaparin ja Lappajärven kaupungin kanssa. Suomen aluevastuullisista museoista Etelä-Pohjanmaan taidemuseo, Nelimarkka-museo, on henkilöstöltään ja resursseiltaan pienin.

Yleisesti ottaen kävijämäärät ovat nousseet ja palanneet Covidia edeltävälle tasolle. Odotamme tämän olevan kestävä. Kouluvierailujen määrän lisääminen ja lapsille suunnatun tarjonnan parantaminen ovat edelleen tärkeitä tavoitteita. Kouluvierailuihin saadaan ulkopuolista avustusta Nelimarkka-Rahastolta.

Myös taiteilijaresidenssiohjelmaan osallistuvien taiteilijoiden määrä on palannut takaisin Covidia edeltäviin lukuihin. Nuorille taiteilijoille suunnattua minitaiteilijaresidenssiä ja arkkitehtuuriresidenssiä lykättiin henkilöstömuutosten vuoksi vuonna 2023. Niiden sijaan nämä toimet on suunniteltu vuodelle 2024.

Museo on yhä enemmän mukana Alajärven Alvar Aalto -arkkitehtuurin ja matkailun tulokinnassa. Museolla on tukeva rooli Alajärven Alvar Aalto -viikolla elokuussa.

Vastuumuseutyöhön on Museoviraston kanssa sovittu käytettävän vähintään 1 henkilötyövuosi, jonka kattamiseksi saadaan korotettua valti-onosuutta.

Taiteilijoiden korvaukset ovat lisänneet museon menoja. Vaikuttava näyttelytoiminta edellyttää museoilta nykyään elämyksellisyyden lisäämistä niin näyttelyihin kuin oheisohjelmaan ja yleisötyöhön. Lisäksi pyritään jatkamaan myös digitaalisen sisällön tuottamista museolain ja vastuumuseosuunnitelman mukaisesti. Nämä toimenpiteet edellyttävät markkinointi- ja asiantuntijapalvelumäärärahoja.

Villa Väinölä elävöittää museotoimintaa, lisää kävijämääriä ja madaltaa kynnystä kohdata taidetta, mutta vaatii lisäresursseja avoimena pitoon, käyttösuunnitelman mukaisen sisällön tuottamiseen ja markkinointiin. Näyttely- ja tapahtumatoiminnan lisäksi vuonna 2024 pyritään saamaan arkkitehtuuriresidenssi käyntiin ja jatketaan v. 2022 alkanutta taidelainaamotoimintaa yhdessä Lapuan taiteilijaseuran kanssa.

Myös Villa Nelimarkan ylläpidosta odotetaan aiheutuvan lisäkustannuksia. Taloa ja pihapiiriä ei ole hoidettu hyvin viime vuosina. Nyt kun pandemia on päättynyt, on tärkeää, että kiinteistöä ylläpidetään ja hoidetaan siellä asuvien taiteilijoiden vuoksi.

Henkilöstö

Museotoimenjohtaja (vastuuviranhaltija), museolehtori, museosihteeri, museoamanuenssi

3.4.5 Elinvoimalautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 28: ELINVOIMANLAUTAKUNTA, YHTEENVETO

Talousarvio 2024

Alajärven kaupunki

Toimiala: Elinvoimalautakunta

Vastuuviranhaltija: Jaakko Aninko

Valtuuston tilaus	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023 (€)	TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (%)
Liikuntapalvelut	0	-1 621 817	-1770848	-1 968 631	-346 814	21,4
Nuorisopalvelut	0	-325 843	-216 594	-401 069	-75 226	23,1
Elinvoimapalvelut	0	-774 070	-693 404	-1 243 713	-469 643	60,7
Taidemuseopalvelut	0	-407 492	-366 897	-443 520	-36 028	8,8
Kulttuuripalvelut	0	-12 565	-12 565	-12 620	-55	0,4
	0				0	
	0				0	
	0				0	
Lautakunta yhteensä:	0	-3 141 787	-3 060 308	-4 069 553	-927 766	29,5

3.5 Alajärven sivistyslautakunta

Sivistystoimen palvelut Alajärven kaupungin ja Lappajärven sekä Vimpelin kuntien alueella

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2024

1. Sivistyslautakunnan ja elinvoimalautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden tuottajana Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa.
2. Sivistystoimen kehittämissuunnitelman muuttaminen vastamaan Alajärven, Vimpelin ja Lappajärven strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2025.

3.5.1 Sivistystoimen hallinto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024–2026

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian ja organisaation mukaisia kriittisiä menestystekijöitä.

- **Yhteistyö**
Sivistys- ja elinvoimalautakunnan yhteistoimintaa kehitetään hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseksi.
- **Laadukkaat sivistyspalvelut**
  - Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa esteettömässä ja turvallisessa ympäristössä
  - Sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
  - Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään edelleen viranomaisten ohjeistuksen mukaisesti.
- **Henkilöstö**
  - hyvinvointikyselyn kautta tulleiden kehittämiskohteiden toteuttaminen
  - toimenkuvien tarkastelu tarvittavilta osin
  - ammattitaidon ylläpito
    - kehityskeskustelut ja niiden seuranta 100 %
    - koulutussuunnitelma.
- **Taloudellisuus**
  - talous- ja toimintasuunnitelman mukainen käyttökustannusten hallinta
  - palvelutarjonnan tarvittavien rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Hyvinvointisuunnitelman valmistelu ja toteutus yhdessä elinvoimalautakunnan kanssa	Hyvinvointisuunnitelma laaditaan kansallisen ja maakunnallisen linjausten pohjalta lisättyinä paikalliset toimenpiteet	Hyvinvointisuunnitelma on valmis vuoden 2024 aikana.
Sivistystoimella on päivitetty, aktiivisessa käytössä oleva kehittämissuunnitelma, joka vastaa Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaiseen palvelutarpeeseen.	Sivistystoimen kehittämissuunnitelma muutetaan vastaamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2024. Koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin	Sivistystoimen uusi kehittämissuunnitelma on valmis 31.5.2024 mennessä. Koko henkilöstö on perehdytetty suunnitelmaan ja sen tavoitteet ovat henkilöstöllä tiedossa.
Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaat saavat päättötodistuksen.
Sivistyslautakunnan ja elinvoimalautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa	Palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen	Sivistys- ja elinvoimalautakunnan roolit on selvitetty ja kirjattu hallintosääntöön. Tarvittavilla työntekijöillä on uudet/tarkistetut toimenkuvat.
Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään.	Suunnitelma laaditaan aluehallintoviraston kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuussuunnitelman pohjaan ohjeistuksen mukaisesti.	Suunnitelma on otettu käyttöön maaliskuussa 2023.
Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpito	Kehityskeskustelut pidetään joka toinen vuosi ja niistä tehdään kirjaus ja seuranta henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Henkilöstölle laaditaan koulutussuunnitelma.	Kehityskeskustelut pidetty 100 % Koulutussuunnitelma ja -raportti edelliseltä vuodelta tehty tammi-kuun loppuun mennessä

Perustelut 2024–2025

Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle kaikki sivistystoimen palvelut pl. liikunta- ja nuorisopalvelut sekä museopalvelut. Lisäksi lautakunta tuottaa varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunnalle.

Arviointityö kohdistuu edelleen kaupungin uuden organisaation, alueellisen yhteistyön ja hyvinvointialueen perustamiseen liittyvien muutosten totuttamiseen. Toiminnan toteutumista ja tuloksellisuutta arvioidaan seuraamalla asetettuja tavoitteita. Lisäksi muutosten laatua ja vaikuttavuutta arvioidaan henkilöstökyselyn avulla. Kyselyn tulosten perusteella esiin nostetut kehityskohteet toteutetaan.

Henkilöstön koulutusta voidaan tarjota itse järjestettyjen koulutusten lisäksi omilla hankerahoituksilla ja maakunnallisten Osaaja- ja Etevä-hankkeiden puitteissa sekä tarvittaessa muiden koulutuksentarjoajien palveluiden kautta.

Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuuden nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Asuinkunta on velvollinen valvomaan oppivelvollisuuden suorittamista. Alajärven kaupunki tekee yhteistyötä Järvisseudun ammatti-instituutin kanssa tutkintoon valmistavan koulutuksen (TUVA) järjestämisluvan saamiseksi Järvisseudun ammatti-instituutille.

3.5.2 Varhaiskasvatus

Alajärven kaupungin varhaiskasvatus järjestää Alajärven kaupungin sekä Vimpelin ja Lappajärven kuntien varhaiskasvatuspalvelut. Toiminta järjestetään varhaiskasvatuslain mukaisesti ja kuntien tilausten määrittämässä laajuudessa. Toimintakaudella 2023–2024 varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen haakeutuvien lasten määrä laskee, selvitetään keväällä 2024 lapsiryhmien tai etäyksiköiden vähentämistä seuraavalla toimikaudella.

Keväällä 2022 on laadittu Lappajärven ja Vimpelin kuntien sekä Alajärven kaupungin yhteinen varhaiskasvatuslakiin ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, joka päivitetään vuoden 2024 aikana. Lisäksi maakunnallisessa yhteistyössä on laadittu koko Etelä-Pohjanmaan kattava varhaiskasvatuksen digisuunnitelma.

Syksyllä 2023 siirryttiin sähköiseen Daisy-järjestelmään, jonka kautta huoltajat tekevät hoitoajanvaraukset. Järjestelmään kirjataan sähköisesti ryhmä- ja yksilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma sekä liitetään lapselle mahdollisesti laadittujen tuen päätösten asiakirjat.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin tulee olla keskeisessä asemassa sekä kuluvalle toimintakaudella että suunnitelmavuosilla 2024-2026. Jatkuva hyvinvoinnin tukeminen ja systemaattinen työyhteisön jaksamisen seuranta edistävät varhaiskasvatuksen laadun säilymistä. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön Intro-perehdytysohjelmisto, joka mahdollistaa yhtäläisen ja kattavan perehdytyksen uusille työntekijöille. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan 2023-2024 jokaisessa yksikössä vastaamaan yksikön tarpeita sekä ohjeistamaan toimintaa velvoitteen mukaiseksi.

Alajärven kotihoidon kuntalisä 1.1.2024 alkaen kahden vuoden kokeiluna 254 000 euroa vuodessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä Henkilöstön kelpoisuus	Jokaiselle lapselle on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kaikilla kasvattajilla on varhaiskasvatustilain mukainen kelpoisuus
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	Yksikkökohtaisten suunnitelmien määrä	Jokaisesta yksiköstä löytyy lain edellyttämä suunnitelma, jonka sisältö on jokaisen henkilökunnan jäsenen tiedossa.
Uuden henkilöstön perehdytys	Otetaan käyttöön Intro-perehdytysohjelma	Jokainen uusi työntekijä saa samansisältöisen ja laajuudeltaan riittävän perehdytyksen.

3.5.3 Perusopetus

Perusopetuksen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2024

Oppivelvollisuuden toteutumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024–2026

- Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen oman, maakunnallisen ja valtakunnallisen koulutuksen avulla.

- Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on ajattelu ja oppimaan oppiminen
- Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen
- Oppilashuoltouudistuksen toteuttaminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Poissaolojen ehkäisy ja seurannan tehostaminen lautakunnan hyväksymän ohjeistuksen perusteella	Poissaolojen ja tuen tarpeen seuraaminen ja tilastointi ja niiden perusteella annettu oppimisen tuki	Aktiivisen seurannan myötä ei ole yhtään selvittämätöntä poissaoloa ja poissaoloihin puututaan 2023 hyväksytyn suunnitelman mukaisesti.
Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Henkilöstö osallistuu sekä omiin että maakunnallisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin. Esimiehet seuraavat koulutusten toteutumista.	Työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset koulutuspäivät (VESOt) on suoritettu koko opetushenkilöstön osalta.
Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on ajattelu ja oppimaan oppiminen	Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan painopistealueen mukaisesti.	Oppimiskokonaisuudet on toteutettu suunnitelman mukaisesti.
Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen.	Muutoksista tehdään tarvittavat päätökset.	Muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan ja työsuunnitelmiin 1.8.2024 mennessä.

Perustelut 2024–2026

Toiminnan peruslähtökohdat:

Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa, jossa painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Lisäksi kehitetään tuen järjestämistä Perhekeskusmallin mukaisesti.

Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle uuden oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti.

Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Perusopetuksen kansallisten laatukriteerien tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatukriteerit on muodostettu rakenteiden laadusta (johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit, arviointi) sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laadusta (opetus suunnitelman toteutuminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö ja oppimisympäristön turvallisuus).

3.5.4 II-aste / Lukiokoulutus

ALAJÄRVEN LUKIOKOULUTUS

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024

Keskeinen tehtävä

Alajärven koululaitoksessa kiinnitetään erityisesti huomiota viihtyisyyteen, opetuksen korkeaan tasoon, tukitoimiin sekä opetushenkilökunnan jaksamiseen, joissa avaintekijänä on yhteisöllisen opiskeluhuollon ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen. Toiminnassa korostuvat vastuuntunto, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Lukio-opiskelussa pidetään myös tärkeänä opiskelijoiden henkistä kasvua, hyvän itsetunnon kehittymistä ja työnteon arvostamista.

Uuden lukiolain tavoitteena on mm. lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona ja vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle.

Laajennettu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen asti astui voimaan vuonna 2021. Sen tavoitteena on, että jokainen perusasteen päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Talousarviota laadittaessa varaudutaan opiskelijalle maksuttomaan toiseen asteeseen.

Toimintaympäristö

Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat hyvin varustettuja yleislukioita. Lukioissa tarjotaan pakollisten opintojaksojen lisäksi kattava valikoima valinnaisia opintoja. Lukiot tarjoavat yhteistyössä Opinlakeusverkoston, muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet painottaa opintoja henkilökohtaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Opiskelija voi täydentää opintojaan Järviseudun ammatti-instituutin, musiikkiopistojen, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa ja tekstiilityössä. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla mm. Vimpelin lukion palloilulinjalla ja Alajärven lukion liikunnan opintojaksoilla. Lukioiden esports-linjoja kehitetään yhteistyössä JAMIn kanssa.

Alueen oppilaitokset ovat yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa selvittelemässä ulkomaalaisten opiskelijoiden rekrytointia. Järviseudulle on haettu (hakijana JAMI) omaa TUVA-koulutuslupaa. Mikäli se saadaan, rakennetaan sitä yhdessä JAMIn kanssa.

Kahden/kolmen tutkinnon suorittaminen toteutetaan siten, että ensimmäinen vuosi opiskellaan kokonaan lukiossa. Seuraavat vuodet opiskellaan sekä ammatillisella että lukiokoulutuksen puolella.

Alajärven ja Vimpelin lukioissa on opiskelijalla mahdollisuus suorittaa niin sanotussa lukioväylässä 15 op laajuinen, ennalta määrätty tutkinto-ohjelmakohtainen opintopaketti jo lukio-opintojen aikana. Lukioväylän opintojen suorittaminen hyvillä tiedoilla sekä lukion päättötodistus, antavat opiskelijalle erillishakukelpoisuuden SeAMKin tutkinto-opiskelijaksi, ilman yhteishakua ja valintakokeita. Lukioväyläopinnot on myös mahdollista sisällyttää lukion opintoihin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Talousarvio laaditaan kohdenne- tusti toimintaan ja toimintaympä- ristön kehittämiseen.	Koulutuspalvelun ja toimintaympä- ristön kehittäminen pitkällä ai- kajänteellä ottaen huomioon myös uudet lainsäädölliset muu- tokset	Laajennetaan toimintaympäris- töä yhdessä Järviseudun muiden kuntien kanssa, mikäli lainsää- däntö antaa siihen riittävät talou- delliset perusteet.
Henkilöstön ammattitaidon kehit- täminen ja ylläpito	Mahdollistetaan opettajien kou- luttautuminen. Henkilöstöä tue- taan monipuolisten arviointime- netelmien sekä sähköisten oppi- mis- ja koeympäristöjen käy- tössä.	VESO-koulutukset toteutuvat tar- koituksen mukaisesti

Koulujen välisen yhteistyön kehittäminen	<p>Eläkkeelle siirtymisen jälkeen täytettävät virat pyritään täyttämään yhteisenä lukion ja yläkoulun kanssa tai lukioiden kesken.</p> <p>Tiivistetään opetuksellista yhteistyötä alueen toisen asteen koulutuksen toimipisteiden kesken.</p> <p>Kehitetään edelleen yliopisto- ja ammattikorkeakoulu yhteistyötä.</p> <p>Koulujen laadun varmistaminen</p>	<p>Kuvaus täytettyjen tehtävien toimenpiteistä</p> <p>Yhteisten opintojaksojen määrä Kahden tutkinnon suorittajien määrä Seamk:n väyläopintoihin osallistuneiden määrä Muun yhteistyön kuvaus</p> <p>Laaditaan yhteistyössä Järviseedun ja Härmänmaan lukioiden kesken lukiokoulutuksen laatukriteeristö</p>
Lukioissa saavutetaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko-opiskeluun	<p>Yo-kirjoitusten tuloksissa pyritään vähintään saavuttamaan valtakunnalliset keskiarvot.</p> <p>Lukion jälkeen jatko-opiskeluun sijoittuminen on vähintään valtakunnallista keskitasoa, hyvällä opinto-ohjauksella ja opiskeluhuollolla pyritään keskeyttäneiden määrä pitämään alhaisena</p>	<p>Ylioppilaskirjoitusten tulokset</p> <p>Jatko-opiskelutilastot</p> <p>Keskeyttäneiden määrä</p>

Toimipaikat ja henkilöstö

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 150 ja Vimpelin toimipisteessä noin 70 opiskelijaa. Alajärven lukiossa on 17 päätoimista opettajaa. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2023–24 on neljä ja alakoulun kanssa yksi. Vimpelissä on 15 opettajaa, joista yhteisiä on 12 yläkoulun ja yksi alakoulun kanssa.

Järviseedulla virtuaaliopetusta lukiosta toiseen tai useampaan lukioon toteuttaa moni opettaja. Lukuvuonna 2023–24 virtuaaliopetusta toteuttaa Alajärven lukiossa viisi ja Vimpelin lukiossa yksi opettaja.

3.5.5 II-aste / Ammattiopetus

Järviseudun ammatti-instituutti toimii Etelä-Pohjanmaan Järviseudulla. Toimipisteet sijaitsevat Alajärven lisäksi Vimpelissä, Lappajärvellä ja Alavudella. Koulutusta annetaan kuuteentoista (16) ammatilliseen perustutkintoon. Monet koulutusalat ovat tarjolla myös monimuotokoulutuksena.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajina Järviseudun koulutuskuntayhtymässä. Alajärven kaupunki ja Soinin kunta ovat omistajina koulutuskuntayhtymä Sedussa.

3.5.6 Korkea-asteen yhteistyö

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2024–2026

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SeAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla. Yhteistyösopimus maakuntakorkeakoulutoiminnasta Etelä-Pohjanmaalla on allekirjoitettu vuonna 2020. Sopijapuolina ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy (SeAMK) ja Alajärven kaupunki, Vimpelin kunta, Soinin kunta, Lappajärven kunta ja Evijärven kunta. Järviseudun kunnat ovat tehneet päätöksen osallistumisesta maakuntakorkeakoulun rahoitukseen. Nimenä on SeAMK Maakuntakorkeakoulu.

Sopimuksen mukaan Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu SeAMK:in ja kuntien yhteistyölle. Maakuntakorkeakoulun toiminnan koordinaattorina toimii SeAMK ja sen maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat henkilöt. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös alueen elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan. Koordinoitu verkostoihin perustuva yhteistyö on joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI).

Maakuntakorkeakoulun tavoitteena on muun muassa:

- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada ja hyödyntää tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- tukea maakuntakorkeakoulun toimialueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä
- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

Oheisessa kaaviossa on kuvattuna SeAMK Maakuntakorkeakoulun toimintamallia ja palveluita.

Automaatio- ja konetekniikan opinnot jatkuvat Alajärvellä hybridiope-
tuksena. Opinnat alkoivat syksyllä 2021 polkuopintoina ja jatkuvat nyt
tutkinto-opintoina. Opetus tapahtuu Seinäjoella, mutta opetus välitetään
etäyhteydellä Alajärvelle. Alajärven ryhmien on yhdessä mahdollista
seurata opetusta Alajärven lukion tiloissa tai osallistua opetukseen
etäyhteydellä kotoa käsin. Alajärven ryhmissä opiskelee tällä hetkellä
yhdeksän tutkinto-opiskelijaa tavoitteena insinöörin (AMK) tutkinto.
Opinnat päättyvät keväällä 2025. Tavoitteena on saada alkamaan se-
uraava polkuopintoryhmä Järviseudulla parin seuraavan vuoden aikana.
Polkuopintojen maakuntakorkeakoulun toteutusmallia on tarkoitus
myös kehittää edelleen.

Osaamisvaatimukset muuttuvat työelämän, osaamistason ja teknologian
kehittymisen myötä, ja siksi onkin tärkeää luoda erilaisia kouluttautumisen
polkuja osaamisen kehittämiseksi. Laajalla ja monipuolisella jatku-
van oppimisen tarjonnalla pystytään vastaamaan tarpeeseen kehittää ja
uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Jatkuva oppiminen
kattaa mm. avoimen ammattikorkeakoulun tarjoamat erilaiset mahdolli-
suudet osaamisen kehittämisen: yksittäiset opintojaksot, erilaiset osaa-
miskokonaisuudet, nonstop verkko-opinnot ja erikoistumiskoulutukset.
Alueella annettava opintoneuvonta on myös yksi oleellinen osa jatkuvaa
oppimista. SeAMK Maakuntakorkeakoulu tekee opintoneuvonnan osalta
yhteistyötä mm. Ohjaamojen kanssa.

Maakuntakorkeakoulu on tehnyt yhteistyötä alueen toisen asteen oppilaitosten kanssa koko toimintansa ajan. Toisen asteen oppilaitoksille on tarjolla muun muassa kurkistuskursseja eli yksittäisiä avoimen ammattikorkeakoulun opintojaksoja, joiden kautta on päässyt sekä tutustumaan ammattikorkeakouluopintoihin että tiettyyn alaan.

Nykyisin SeAMKissa on tarjolla toiseen asteen opiskelijoille myös erilaisia väyliä siirtyä joustavasti tutkinto-opiskelijaksi. Väyläopinnot tarjoavat toisen asteen opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa korkeakouluopintoja jo toisen asteen ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen aikana. Väyläopinnot suorittanut opiskelija saa hakukelpoisuuden SeAMKin väyläopintojen erillishaussa suoritettuaan väyläopintojen lisäksi toisen asteen tutkinnon.

Yhtenä väyläopintojen tavoitteena on nopeuttaa ja joustavoittaa siirtymää toisen asteen oppilaitoksesta korkeakouluun. Mutta vähintään yhtä merkittävänä tavoitteena on lisätä pitovoimaa, jotta eteläpohjalaiset nuoret pysyisivät alueella ja jäisivät toisen asteen opintojen jälkeen joko opiskelemaan tai töihin alueelle. Toimenpiteillä pyritään myös siihen, että alueen koulutusmahdollisuudet tunnetaan ja ne koetaan vetovoimaisiksi. Tämä osaltaan edistää osaavan työvoiman saatavuutta ja pysyvyyttä alueella.

SeAMK Maakuntakorkeakoulu järjestää alueella erilaisia työpajoja, valmennuksia, tilaisuuksia ja koulutuksia alueiden toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. SeAMK Maakuntakorkeakoulu myös jalkauttaa TKI-toimintaa alueella mm. hankeyhteistyön ja opiskelijaprojektien muodossa. Maakuntakorkeakoulu osallistuu mm. SeAMKin ja alueen hankevalmisteluihin.

3.5.7 Kansalaisopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024–2026

Alajärvi tuottaa vuonna 2024 vastuukuntana kansalaisopistopalvelut Vimpelin kunnalle sekä myy kansalaisopistopalvelut myös Soinin kunnalle. Vuonna 2024 pyritään toteuttamaan 7300 tuntia opetusta, joka jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoidun käytön mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtiosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Kansalaisopiston opetustoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen opetus, valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusopetus sekä avoin yliopisto-opetus.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteumien mukaan. Kurssin aloittaneen opiskelijan katsotaan suorittaneen kurssin loppuun, mikäli hän on ollut paikalla viimeisellä kahdella kerralla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Alkavien kurssien määrä pyritään pitämään vähintään ennallaan. Opiskelijoiden määrää pyritään kasvattamaan.	Suosittu kurssit pidetään ohjelmassa ja uusia kursseja pyritään perustamaan toiveiden mukaan. Tiedottamista ja mainontaa tehdään monikanavaisesti lehdissä, nettisivuilla ja somessa.	Kurssien toteutuminen ja opiskelijamäärä sama tai suurempi kuin vuonna 2022 Paikallislehdissä tiedotetaan kaikesta kurssitarjonnasta. Nettisivut pidetään päivitettyinä. Sosiaalisen median käyttöä tehostetaan.
Jäsenkunnissa pyritään kattavaan kurssitarjontaan, jolla voidaan vaikuttaa kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitoon ja kehittämiseen.	Kurssitarjonnassa huomioidaan jäsenkuntien erilaiset kiinnostukset ja tarpeet. Kursseja markkinoidaan tasaisesti koko alueen väestölle mahdollisimman laajan osallistujamäärän maksimimiseksi.	Jokaisessa jäsenkunnassa alkaa monipuolisesti erilaisia kursseja. Kaikkien kurssien mainonta on kohdennettu koko alueelle kurssin järjestämispaikasta huolimatta.
Henkilöstön työkykyä ja osaamista pyritään vahvistamaan.	Erilaiset koulutukset ja yhteistyötapahtumat	Koulutuksista tiedottamisen tehostaminen Opettajien yhteisten tapaamisten järjestäminen syksyisin ja keväisin eri tavoin

Henkilöstö

Rehtorin virka 50 %, toimistos sihteeri, yksi vakinainen virkaopettaja sekä noin 90 tuntiopettajaa.

<p>Opetussuunnitelman kehittämisen.</p>	<p>Uusia painoaloja kuten säveltämistä ja improvisointia kehitetään edelleen ja opettajakunnan osaamista näillä alueilla vahvistetaan.</p> <p>Kaikkien opintojaksojen kuvaukset ja arviointikriteerit täsmennetään. Vuoden 2024 aikana laaditaan opetussuunnitelman kokonaispäivitys.</p> <p>Valtakunnallisen Koski-tietovarannon käyttöönottoa valmistellaan.</p>	<p>Mittarit: oppilaskonserteissa yms. esitettyjen oppilaiden omien tuotosten määrä</p> <p>Opettajien osallistuminen säveltämistä ja improvisointia käsitteleviin koulutuksiin</p> <p>Opetussuunnitelman kokonaispäivitys on valmis vuonna 2024.</p> <p>Koski-tietovarannon käyttöönoton valmistelut etenevät yhteistyössä lähiseudun musiikkiopistojen kanssa.</p>
<p>Toimitilat pyritään saamaan kaikissa yksiköissä tarkoituksenmukaisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi.</p> <p>Lisätilojen käyttöön saaminen Jalasjärvellä</p>	<p>Alajärven musiikkiopiston sisätilojen kevyt remontointi</p> <p>Jalasjärven koulun musiikki-luokka tulee musiikkiopiston käyttöön.</p>	<p>Tavoitetaso: Kaikki musiikkiopiston omassa käytössä olevat tilat ovat tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja esteettömiä.</p>
<p>Toiminnan laajuus pidetään rahoittajakuntien antamien taloudellisten mahdollisuuksien mukaisena.</p>	<p>Koko oppilaitoksen opetustuntimäärä pidetään vähintään valtionosuustuntien tasolla.</p> <p>Alajärven tuntimäärät pyritään turvaamaan mahdollisen Kurikan yksikön irtautumisen jälkeen.</p>	<p>Tavoitetaso: vähintään valtionosuustuntien määrä opetusta pystytään toteuttamaan.</p>

Henkilöstö

Henkilötyövuosien määrä pysyy samalla tasolla kuin aiempina vuosina. Opetustuntien määrä muutettuna henkilötyövuosiksi vastaa 22 kokoikäisen opettajan opetusvelvollisuustuntien määrää. Tuntiopettajan tehtäviä vakinaistetaan, kun tarve on selvästi vakiintunut, jolloin määrääikaisten tuntiopettajakiinnitysten osuus vastaavasti vähenee. Osa vakinaistakin tuntiopettajakiinnityksistä on sivutoimisia. Tulevaisuudessa mahdolliset toiminta-alueen muutokset (Kurikan mahdollinen irtautuminen vuoden 2024 aikana) vaikuttanevat henkilötyövuosien määrään.

Kustannusten hallinta

Musiikkiopiston toiminnan suurimmat kustannuserät ovat henkilöstökulut ja tilavuokrat. Opettajien työ määräytyy pääosin opetustyön mukaan. Niinpä merkittäviä säästöjä on saatavissa lähinnä annettavan opetuksen määrää säätelemällä. Toisaalta oppilaitoksen saama valtionrahoitus on opetustuntiperustaista, joten jos vahvistetut valtionosuustunnit eivät täyty, saavutettu valtionosuustuntien taso helposti menetetään. Menetettyä tasoa tuskin on mahdollista myöhemmin saavuttaa takaisin, koska yli jääneet tunnit siirretään isojen kasvukeskusten hyväksi, missä tarve ei ainakaan vähene.

Musiikkiopiston toiminnan keskeiset haasteet:

- 1) Toimitaan etäällä suurista keskuksista. Monissa opetusaineissa kelpoinen opettaja on saatavissa vain matkan päästä, mikä aiheuttaa epävarmuutta ja lisää kustannuksia.
- 2) Syntyvyyden aleneminen. Erityisesti sivukyliä väestön väheneminen heikentää mahdollisuuksia pitää yllä kattavaa opetustarjontaa toimipisteissä.

Perustelut

Musiikkiopisto kuuluu opetustuntiperusteisen valtionosuusrahoituksen piiriin. Valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä on ollut jo useita vuosia 15 466. OKM on esittänyt vuoden 2024 yksikköhinnaksi 87,33 € (v. 2023 86,19 €). Mikäli rahoitusprosentti (57) pysyy ennallaan, valtionosuusrahoitus kokonaisuudessaan olisi 769 868 € (759 818 €), missä on nousua edellisestä vuodesta 10 050 € eli 1,32 %.

Alajärven ja Kurikan välisen sopimuksen mukaan valtionosuus jaetaan siten, että siitä Alajärven ja Soinin muodostaman tulosityksikön osuus on 46,27 % ja Kurikan tulosityksikön osuus 53,73 %. Jakosuhte on tuntiperustainen ja samalla prosenttiosuudella jaetaan hallinnon kustannukset.

Kurikka ja Soini maksavat Alajärvelle niiden alueella toteutuvan toiminnan kulut sopimusten mukaan. Kurikan kaupunki on asettanut vuoden 2024 maksuosuuden raamiksi saman 280 000 € kuin edellisinäkin vuosina. Kurikan opetuspisteen osalta vuokratulot kasvoivat Tuiskulan kouluun siirtymisessä 44 400 €.

Soinin kunnan maksuosuus on noussut jonkin verran muskaritoiminnan laajenemisen takia. Lisäksi Soini vastaa alueensa muskarioppilaiden lukukausimaksuja vastaavasta osuudesta. Työvuoden 2022–2023 muskariryhmien keskimääräisillä oppilasmäärillä laskettuna yhden muskariryhmän viikkotunnin lukukausimaksutuotto vuodessa oli 2 665 (2022–2023 533 €). Soinissa toteutuu neljä muskariryhmää, joten niiden lukukausimaksua vastaava summa on 2 132 (2022–2023 2 665 €) vuodessa.

Lukukausimaksujen tuotoksi on arvioitu 179 000 €, josta Alajärven tuloyksikön osuus on 78 000 ja Kurikan 101 000 €. Soitinvuokrien tuotoksi arvioidaan 5 400 €, josta Alajärven tuloyksikön osuus on 1 700 € ja Kurikan 3 700 €. Lukukausimaksutuotot ja soitinvuokrat yhteensä ovat 184 400 €. Ylläpitäjäkunnan niin päättäessä kunta voi kattaa alueellaan järjestettävien musiikkileikkikouluryhmien lukukausimaksuja vastaavan summan.

Suunnitellut vuoden 2024 kokonaistuntimäärät Alajärvi 6922; Soini 785; Alajärven tuloyksikkö yhteensä 7707 (2023 kokonaistuntimäärät Alajärvi 6536, Soini 959; Alajärven tuloyksikkö yhteensä 7495 ja Kurikka 9660; yhteensä 17155) ja Kurikka 274,33; yhteensä 9600. Näin vuoden 2024 arvioiduksi kokonaistuntimääräksi tulee 17307. Lisäksi tulee Kurikan orkesteriprojektien tunteja. Ylitystä valtionosuustunteihin tulee näin 11,9 %.

Hankkeet

Alajärven musiikkiopisto osallistuu maakunnan seitsemän muun musiikkiopiston kanssa Lapuan musiikkiopiston hallinnoimaan hankkeeseen "Opi sävellajit ja asteikot - Pedagoginen tukimateriaali sävellajien oppimiseen". OPH:n myöntämä valtionavustus hankkeelle on kokonaisuudessaan 47 983 €, valtionavustusprosentti 80 ja hankkeelle hyväksyttävät kokonaismenot 60 000 €. Alajärven musiikkiopiston osuus rahoituksesta on 7 500 €, josta valtionavustusta 5 998 € ja omarahoitusta 1 502 €. Valtionrahoituksen viimeinen käyttöpäivä on 31.12.2023.

Kesälle 2024 on suunnitteilla Jalas Chamberin konserttimatka Göteborgiin, Osloon ja Bergeniin. Göteborgissa esitetään paikallisen kuoron kanssa Friikoolin messu. Tälle hankkeelle anotaan rahaa mm. Parkanon Säästöpankki Säätiöltä ja Nuori soittaa -tapahtumalta.

3.5.9 Kirjastopalvelut

Tiedon, oppimisen ja kulttuurin palveluverkostona kirjasto kuuluu kunnallishallinnon peruspalveluihin ja kunta saa valtionosuutta kirjaston käyttökustannuksiin.

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Alajärven kaupunginkirjasto ja Vimpelin kunnankirjasto kuuluvat 22 kunnan muodostamaan Eepos kirjastojen kimppaan (<https://eepos.finna.fi/>). Yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa jatkuu edelleen yhteisten projektien, hankintojen ja toimintatapojen kehittämisen saralla. YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin yhteisestä Eepos-kimppasta huolimatta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Kirjaston asiakkaiden käytössä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto.	Tavoitteena on toteuttaa Eepos-kirjastojen laatusuosituksia sekä pysyä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueen keskitasolla.	kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, lainausten määrä / asukas, lainauskierto/vuosi
Kirjaston tilat ja kokoelmat ovat mahdollisimman tehokkaasti käytössä.	Tavoitteena on saada mahdollisimman moni kuntalainen käyttämään kirjaston tiloja ja/tai kokoelmia. Lukuja verrataan edellisvuoteen ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n keskiarvoihin.	Lainaa/asukas/vuosi, käyntiä/asukas/vuosi, lainaajia % asukkaista, tapahtumia/vuosi, tapahtumiin osallistujia/vuosi
Kirjasto osallistuu ja osallistaa.	Kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä sekä oman kunnan eri toimijoiden (mm. koulut, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto, kolmas sektori jne.) ja Eepos-kirjastokimpan ja YTY-kirjastojen sekä yksittäisten kirjastojen kanssa.	Yhteiset hankkeet ja projektit Eepos- ja YTY-kirjastojen yhteisiin lukutaitoa edistäviin hankkeisiin osallistuminen Selvitystyö yhteisestä kirjastoautosta Lapuan kanssa jatkuu.

Henkilöstö

Vastuuviranhaltija: kirjastotoimenjohtaja

Alajärven kaupunginkirjasto (pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto, kirjastoauto ja koulukirjasto): 2 kirjastonhoitajaa, 3 kirjastosihteerä ja kirjastoautosihteerä

Vimpelin kirjasto: 2 kirjastosihteerä

3.5.10 Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 29: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO ALAJÄRVI

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Varhaiskasvatus	4 059 261,56	3 932 148,00	4 255 708,80	4 574 559,00	642 411,00	116,3 %
Esi- ja perusopetus	12 136 366,24	12 900 723,00	12 855 816,04	13 664 627,00	763 904,00	105,9 %
Lukio-opetus	2 275 763,98	2 224 846,00	1 559 832,08	2 293 175,00	68 329,00	103,1 %
Kansalaisopisto	421 792,37	491 627,00	407 877,40	540 134,00	48 507,00	109,9 %
Musiikkiopisto	869 081,63	908 677,00	942 341,04	919 511,00	10 834,00	101,2 %
II asteen koulutus	17 890,70	4 130,00	3 393,93	4 000,00	-130,00	96,9 %
Kirjasto	655 175,72	679 040,00	711 707,13	701 811,00	22 771,00	103,4 %
Nuorisovaltuusto Alajärvi	0,00	12 336,00	5 005,92	10 249,00	-2 087,00	83,1 %
Yhteisöllinen opiskelijahuolto	0,00	42 218,00	8 010,75	0,00	-42 218,00	0,0 %
	22 719 710,88	21 424 062,00	20 749 693,09	22 708 066,00	1 284 004,00	106,0 %

TAULUKKO 30: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO VIMPELI

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Sivistystoimen projektit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 %
Varhaiskasvatus	947 463,92	924 866,00	936 595,27	882 564,00	-42 302,00	94,2 %
Esi- ja perusopetus	3 145 648,67	3 440 667,00	3 407 125,47	3 635 067,00	194 400,00	105,7 %
Kuraattoritoiminta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Lukio-opetus	206 042,09	337 205,00	323 300,24	282 403,00	-54 802,00	83,7 %
Kansalaisopisto	38 000,63	44 316,00	35 159,19	54 014,00	9 698,00	121,9 %
Musiikkiopisto	81 185,96	70 135,00	55 582,28	78 276,00	8 141,00	111,6 %
Kirjasto	240 174,50	219 417,00	226 555,47	217 425,00	-1 992,00	99,1 %
Nuorisotoimi	19 724,41	31 721,00	0,00	31 246,00	-475,00	98,5 %
Yhteisöllinen opiskelijahuolto	0,00	12 062,00	2 105,87	0,00	-12 062,00	0,0 %
	4 678 240,18	5 080 389,00	4 986 423,78	5 180 995,00	100 606,00	102,0 %

TAULUKKO 31: VARHAISKASVATUS, YHTEENVETO LAPPAJÄRVI

TALOUSARVIO 2024

LAPPAJÄRVEN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Varhaiskasvatus
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Perhepäivähoito	91 580,56	222 919,00	207 751,81	139 905,00	-83 014,00	62,8 %
Päiväkotihoido	387 975,30	810 704,00	1 019 927,32	852 243,00	41 539,00	105,1 %
Kotihoidontuki	35 631,22	102 750,00	95 482,80	104 373,00	1 623,00	101,6 %
Erityisvarhaiskasvatus	3 997,70	8 754,00	33 653,92	35 981,00	27 227,00	411,0 %
	519 184,78	1 145 127,00	1 356 815,85	1 132 502,00	-12 625,00	98,9 %

TAULUKKO 32: PERHEPÄIVÄHOITO

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Perhepäivähoito
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-59 667,90	-37 000,00	-41 596,45	-30 100,00	6 900,00	81,4 %
Kulut	681 137,27	553 882,00	593 289,59	582 753,00	28 871,00	105,2 %
Netto	621 469,37	516 882,00	551 693,13	552 653,00	35 771,00	106,9 %

Muutos johtuu palkkakustannusten kasvusta.

TAULUKKO 33: PÄIVÄKOTIHOITO

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Päiväkotihoido
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-270 581,17	-169 500,00	-179 611,51	-156 025,00	13 475,00	92,1 %
Kulut	3 128 939,36	2 965 137,00	3 265 247,11	3 263 731,00	298 594,00	110,1 %
Netto	2 858 358,19	2 795 637,00	3 085 635,60	3 107 706,00	312 069,00	111,2 %

Mäntymäen päiväkodin integroitu esiopetusryhmä loppui ja kaikki esiopetus annetaan kouluilla. Koulumäen päiväkodin etäyksikkö Kurejoen toimipiste siirtyi uusiin tiloihin Seppälän etäyksikköön. Avoin päivähoito Pähkinä siirtyi Palkkapellontielle.

TA 2023 sijaiskustannukset on alibudjetoitu ja yleinen palkkakustannusten kasvu vaikuttaa talousarvion TA 2024 kasvuun.

TAULUKKO 34: KOTIHOIDONTUKI

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kotihoidontuki
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	441 659,28	435 976,00	469 188,27	688 715,00	252 739,00	158,0 %
Netto	441 659,28	435 976,00	469 188,27	688 715,00	252 739,00	158,0 %

Kotihoidontuen arvioitu osuus on laskettu 1.11.2020–12.10.2023 syntyneiden mukaan. Kotihoidon kuntalisä 1.1.2024 alkaen kahden vuoden kokeiluna 254 000 euroa vuodessa.

TAULUKKO 35: ERITYISVARHAISKASVATUS

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Erityisvarhaiskasvatus
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-9 013,50	0,00	-4 000,00	-315,00	-315,00	
Kulut	146 788,22	183 653,00	153 191,80	190 169,00	6 516,00	103,5 %
Netto	137 774,72	183 653,00	149 191,80	189 854,00	6 201,00	103,4 %

TA 2024 on budjetin raameissa.

TAULUKKO 36: VARHAISKASVATUS

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Varhaiskasvatus
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-360 333,34	-206 500,00	-225 207,96	-186 440,00	20 060,00	90,3 %
Kulut	4 419 594,90	4 138 648,00	4 480 916,76	4 537 314,00	398 666,00	109,6 %
Netto	4 059 261,56	3 932 148,00	4 255 708,80	4 350 874,00	418 726,00	110,6 %

Muutos johtuu pääosin palkkamenojen kasvusta sekä alibudjetoiduista sijaiskustannuksista.

TAULUKKO 37: ESI- JA PERUSOPETUS

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Esi- ja perusopetus
 Vastuuviranhaltija: Marko Timo, koulujen rehtorit

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TP 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-942 570,54	-467 686,00	-450 364,39	-349 286,00	118 400,00	74,7 %
Kulut	13 078 936,78	13 368 409,00	13 306 180,43	14 013 913,00	645 504,00	104,8 %
Netto	12 136 366,24	12 900 723,00	12 855 816,04	13 664 627,00	763 904,00	105,9 %

Ylitys johtuu pääosin palkkakulujen kasvusta.

Paalijärven koululla esiopetusryhmä lv. 2023-2024. Itäisellä alueella lukuvuonna 2024-2025 esiopetusryhmä vain Hoiskon koululla.

TAULUKKO 38: LUKIO-OPETUS

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Lukio-opetus
 Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TP 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-89 211,68	-15 200,00	-127 828,39	-14 200,00	1 000,00	93,4 %
Kulut	2 364 975,66	2 240 046,00	1 687 660,47	2 307 375,00	67 329,00	103,0 %
Netto	2 275 763,98	2 224 846,00	1 559 832,08	2 293 175,00	68 329,00	103,1 %

Ylitys johtuu pääosin palkkamenojen kasvusta.

TAULUKKO 39: II-ASTEEN KOULUTUS

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: II asteen koulutus
 Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	17 890,70	4 130,00	3 393,93	4 000,00	-130,00	96,9 %
Netto	17 890,70	4 130,00	3 393,93	4 000,00	-130,00	96,9 %

Korkeakouluasiamiehen työhuoneen vuokra (SeAMK Maakuntakorkeakoulu).

TAULUKKO 40: MUSIIKKIOPISTO

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Musiikkiopisto
 Vastuuviranhaltija: Ari-Matti Tuomisto

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-518 319,60	-495 439,00	-599 522,64	-495 439,00	0,00	100,0 %
Kulut	1 387 401,23	1 404 116,00	1 541 863,68	1 414 950,00	10 834,00	100,8 %
Netto	869 081,63	908 677,00	942 341,04	919 511,00	10 834,00	101,2 %

Musiikkiopiston TA 2024 on budjetin raameissa.

TAULUKKO 41: KANSALAIPOISTO

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kansalaisopisto
 Vastuuviranhaltija: Janika Mäkelä

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-141 126,92	-187 274,00	-146 119,52	-165 826,00	21 448,00	88,5 %
Kulut	562 919,29	678 901,00	553 996,92	705 960,00	27 059,00	104,0 %
Netto	421 792,37	491 627,00	407 877,40	540 134,00	48 507,00	109,9 %

Talousarvion 2024 ylitys koostuu pääosin palkkakustannusten noususta ja yleisestä inflaatiosta. Opisto vuokraa erittäin paljon ulkopuolisia tiloja ja vuokrauskustannukset ovat myös nousseet huomattavasti.

TAULUKKO 42 KIRJASTO

TALOUSARVIO 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kirjasto
 Vastuuviranhaltija: Maria Kanervikkoaho

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-29 020,37	-12 182,00	-109 496,00	-10 945,00	1 237,00	89,8 %
Kulut	684 196,09	691 222,00	758 144,40	712 756,00	21 534,00	103,1 %
Netto	655 175,72	679 040,00	648 648,40	701 811,00	22 771,00	103,4 %

Kirjaston TA 2024 on budjetin raameissa.

TAULUKKO 43: NUORISOVALTUUSTO

TALOUSARVIO 2024**ALAJÄRVEN KAUPUNKI**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Nuorisovaltuusto
Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot		0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut		12 336,00	5 005,92	10 249,00	-2 087,00	83,1 %
Netto	0,00	12 336,00	5 005,92	10 249,00	-2 087,00	83,1 %

Sisältää pääosin kokouspalkkioita.

TAULUKKO 44: SIVISTYSTOIMEN HANKKEET

Hankkeet 2024	Selvitys hankkeesta	Alkanut	Päättyy	Valtionavustus	yhteensä	Alajärvi	Vimpeli
Oppimisen ja ohjauksen paikkausarja	Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi.	9.11.2022	31.7.2024	27.618/29.072 (95%)	1 454	989	465
Perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatus	Hankkeen tavoite on lisätä koulun ja oppilaiden sekä henkilökunnan tietoisuutta kestävästä kehityksestä sekä monipuolistaa oppimisympäristöä.	27.9.2022	31.5.2024	54.899/61.000 (90 %)	6 101	4 759	1 342
Het harrastamaan	Hankkeen avulla tarjotaan Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan perusopetuksen oppilaille mahdollisuus osallistua ja tutustua uuteen harrastustoimintaan koulupäivän aikana asuinpaikasta riippumatta. Toiminta toteutetaan Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan yhteistyönä ja mukana toteutuksessa on kuntien lisäksi toimintaan valittuja alueen yhdistyksiä ja Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto. Harrastukset on valittu koulukohtaisten kyselyjen perusteella ja toimintaa tarjotaan mahdollisuuksien mukaan alueen kaikkien koulujen yhteydessä siten, että tarvittaessa järjestetään lisäkuljetuksia.	1.8.2023	31.7.2024	48.000/64.000 (75%)	16 000	12 320	3 680
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 23	Kerhotoiminnan tavoitteena on tarjota jokaiselle perusopetuksessa olevalle oppilaalle koulun sijainnista, koosta tai oppilaiden sosiaalisesta taustasta riippumatta mahdollisuuksia koilla monipuolisesti ja turvallisesti erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Kerhojen toiminta on pidempikestoista ja tähtää siihen, että oppilaat saavat koko lukuvuoden ajaksi tavoitteellista kerhotoimintaa.	12.5.2023	31.12.2024	10.000/14.286 (70%)	4 286	3 300	986
Digitaitoja oppimassa - Kirjasto hyvinvointia lisäämässä	Digitaitojen oppimaan	1.4.2023	31.12.2024	20.000/25.000 (80%)	5 000	3 850	1 150
DigiAvi - Digilisaatio osaksi Alajärven ja Vimpelin perusopetusta	Innoatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen esi- ja perusopetuksessa	1.4.2023	31.12.2024	74.250/82.500 (90%)	8 250	6 352	1 898
Perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatus	Koulujen ja oppilaitosten toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen kehittäminen vahvistamaan arjen ilmasto- ja kestävyyskasvatusta (Alajärvi ja Vimpeli)	27.9.2022	31.5.2024	54.899/61.000 (90%)	6 101	4 697	1 404
Erytisavustus varhaiskasvatus 22-24	Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen koronapandemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024	26.10.2022	31.7.2024	75.500/79.474 (95 %)	3 974	3 060	914
Erytisavustus perusopetus 22-24	Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen koronapandemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024	26.10.2022	31.7.2024	75.500/79.474 (95 %)	3 974	3 060	914
Hyvää oloa oppilaitoksiin	Valtionavustus yhteisöllisen opiske luhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuodelle 2023	20.12.2022	31.7.2024	41060/58657 (70 %)	17 597	13 550	4 047
Yhteensä				481 726	72 737	55 937	16 800

TAULUKKO 45: TILAAJAN MENOT

SIVISTYSLAUTAKUNTA / TALOUSARVIO 2024 / ALAJÄRVI

	TA 2023	TAE 2024	Ero TA23/TAE24		TA 2023	TAE 2024	Ero TA23/TAE24
Yhteisöllinen opiskelijahuolto / Alajärvi	42 218	0	-42 218	Yhteisöllinen opiskelijahuolto	42 218	0	42 218
Perhepäivähoito	288 516	286 391	-2 125	Varhaiskasvatus	3 919 201	4 261 444	-342 243
Avoim päivähoito	137 240	172 465	35 225				
Ryhmäperhepäivähoito	91 126	93 797	2 671				
Mäntymäen päiväkot	1 002 400	1 180 732	178 332				
Koulumäen päiväkot	689 777	691 070	1 293				
Tuutikin päiväkot	0	0	0				
Myllyvainion päiväkot	692 632	688 447	-4 185				
Käpälämäen päiväkot	317 699	411 913	94 214				
Paavolan koulu/päivähoito	50 426	53 516	3 090				
Luoma-ahon koulu/päivähoito	0	0	0				
Hoiskon koulu/päivähoito	12 199	9 837	-2 362				
Taimelan koulu/päivähoito	12 690	12 784	94				
Paalijärven koulu/päivähoito	4 867	5 923	1 056				
Myllykankaan koulu/päivähoito	0	0	0				
Uusikylän koulu/päivähoito	0	0	0				
Alakylän koulu/päivähoito	0	0	0				
Kotihoidontuki	435 976	434 715	-1 261				
Erityisvarhaiskasvatus	183 653	219 854	36 201				
Käpälämäen päiväkot (esiop.)	52 162	0	-52 162				
Mäntymäen päiväkot(esiop.)	116 157	0	-116 157	Esi- ja perusopetus	12 990 173	13 682 300	-692 127
Alakylän koulu(esiop.)	124 578	119 456	-5 122				
Hoiskon koulu(esiop.)	123 662	141 067	17 405				
Paalijärven koulu(esiop.)	23 459	53 466	30 007				
Paavolan koulu(esiop.)	325 724	346 439	20 715				
Taimelan koulu(esiop.)	100 376	105 525	5 149				
Koululaisten ap- ja ip-toiminta	166 452	204 906	38 454				
Alakylän koulu	440 888	453 434	12 546				
Hoiskon koulu	1 025 571	1 010 877	-14 694				
Myllykankaan koulu	607 476	625 488	18 012				
Paalijärven koulu	544 267	582 293	38 026				
Paavolan koulu	2 973 495	3 086 598	113 103				
Taimelan koulu	719 372	805 591	86 219				
Alajärven yläkoulu	4 747 224	5 004 167	256 943				
Kotikuntakonvaukset	308 317	423 530	115 213				
Kuntoutusluokka/Alajärvi	162 210	175 610	13 400				
Kuntoutusluokka/Alajärvi yläkoulu	141 848	149 397	7 549				
JOPO-opetus	30 421	37 499	7 078				
Hyvää oloa oppilaitoksiin	0	54 522	54 522				
Osaaja 2018 Alajärvi	6 500	6 500	0				
Muulla perusopetusta käyvät oppilaat	143 258	137 832	-5 426				
Het harrastamaan	26 801	76 431	49 630				
Hanke poissaolojen vähentämiseksi	30 709	30 709	0				
Valo-opetus	49 246	50 963	1 717				
Alajärven lukio	1 589 846	1 658 175	68 329	Lukio-opetus	2 224 846	2 293 175	-68 329
Vimpelin lukio	635 000	635 000	0				
Alajärven musiikkiopisto	521 768	526 717	4 949	Musiikkiopisto	1 311 586	1 326 968	-15 382
Jalasjärven yksikkö	789 818	800 251	10 433				
Järvi-Pohjanmaan ko/taiteen per	97 305	86 305	-11 000	Kansalaisopisto	560 493	622 549	-62 056
Järvi-Pohjanmaan ko/muu opet.	463 188	536 244	73 056				
Alajärven kirjasto	486 544	482 826	-3 718	Kirjasto	642 343	646 626	-4 283
Lehtimäen kirjasto	75 021	78 875	3 854				
Kirjastoauto	57 889	54 341	-3 548				
Koulukeskuksen kirjasto	20 460	32 085	11 625				
Kirjaston koulutusluokka	2 429	-1 501	-3 930	Jäniseudun ammatti-instituuti	90		90
Jäniseudun ammatti-instituutti	90	0	-90	Il asteen koulutus	4 040	4 000	40
Muu Il asteen koulutus	4 040	4 000	-40				
	21 694 990	22 837 062	-1 142 072		21 694 990	22 837 062	-1 142 072

SIVISTYSLAUTAKUNTA / TILAAJAN MENOT 2024 / VIMPELI

	Tulot	Menot	Netto		Tulot	Menot	Netto
Perhepäivähoito	4 400	52 139	47 739	Perhepäivähoito	4 400	52 139	47 739
Eryityisvarhaiskasvatus	140	46 613	46 473	Eryityisvarhaiskasvatus	140	46 613	46 473
Metsätarhan päiväkot	51 925	732 536	680 611	Päiväkotihoido	62 925	800 487	737 562
Aapiskujan koulu/pvh	11 000	67 951	56 951				
Kotihoidontuki	0	50 790	50 790	Kotihoidontuki	0	50 790	50 790
Aapiskujan koulu(esiop.)	473	210 118	209 645	Esi-ja perusopetus	22 216	3 657 283	3 635 067
Koululaisten ap- ja ip-toiminta	15 000	52 657	37 657				
Aapiskujan koulu	2 993	1 369 258	1 366 265				
Vimpelin yhteiskoulu	3 750	1 923 376	1 919 626				
Valo-opetus	0	34 913	34 913				
Osaaja 2018 Vimpeli							
Muulla perusopetusta käyvät	0	66 961	66 961				
Vimpelin lukio	642 450	924 853	282 403	Lukio-opetus	642 450	924 853	282 403
Etelä-Pohjanmaan mus.opisto	0	78 276	78 276				
Järvi-Pohjanmaan ko/taiteen po	0	9 479	9 479	Musiikkiopisto	0	78 276	78 276
Järvi-Pohjanmaan kans.opisto	0	44 535	44 535	Kansalaisopisto	0	54 014	54 014
Vimpelin kirjasto	2 545	219 970	217 425				
Hallinto/nuorisopalvelut	0	2 483	2 483	Kirjasto	2 545	219 970	217 425
Ohjaamo	0	7 817	7 817	Nuorisotoimi	0	31 246	31 246
Starttipaja	0	11 333	11 333				
Etsivä nuorisotyö	0	9 613	9 613				
	734 676	5 915 671	5 180 995		734 676	5 915 671	5 180 995

3.6 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2024

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Koulutustilaisuuksien määrä
3. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä.

3.6.1 Maaseutupalvelut

3.6.1.1 Hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut. Lisäksi maaseutupalvelun hallinto tuottaa yhteistointiasopimuksessa ja johtosäännössä muut määrätyt tai sovitut asiat. Maaseutupalveluiden hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaavat maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2024 ja 2024–2028

- Vuoden 2024 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi.
- Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa elinkeinojen kehittämiseen, tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen kuntien strategioiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

3.6.1.2 Tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot. Tärkeänä tukihakuihin liittyviin tehtäviin kuuluvat hakijoille suunnatut koulutukset, opastus ja neuvonta.

Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko- ja eläintenpitäjärekestereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Toiminnalliset tavoitteet 2024 ja 2025–2028

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristökorvaus) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä keskentilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen vuoksi.

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan uuden ohjelmakauden viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueella järjestetään yksi viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Uuden ohjelmakauden koulutusta järjestetään myös omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan teamsilla. Viljelijätukikoulutustilaisuuksia neljä ja teams-koulutuksia kaksi.

3.6.1.3 Kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, tilaisuuksin, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan maatalouteen ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Investoineilla ja kehittämisellä ylläpidetään alueen tuotantoedellytyksiä, nostetaan jalostusastetta ja saadaan aikaan uusia yhteistyöverkostoja. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen, innovaatioiden jalkauttaminen ja tuotannon vastuullisuus.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia. Maaseutupalveluiden Internet-sivuilla julkaistaan tietoa meneillään olevista hankkeista ja tilaisuuksista.

Toiminnalliset tavoitteet 2024 ja 2025–2028

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

3.6.2 Maaseututoimen talousarviotaulukot

TAULUKKO 46: MAASEUTUTOIMI, YHTEENVETO

JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI						
Alajärven kaupunki			Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)			
Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)		TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	28 497	32 657	31 024	30 473	-2 185	-6,7
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	153 148	168 149	159 742	160 136	-8 013	-4,8
Maaseutupalvelut kehittäminen	22 062	28 253	24 015	27 707	-546	-1,9
ALAJÄRVI YHTEENSÄ	203 707	229 060	229 060	218 316	-10 744	-4,7
SOININ KUNTA						
Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)	TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	7 091	8 130	8 130	7 719	-411	-5,1
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	38 109	41 861	41 861	40 565	-1 296	-3,1
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 490	7 034	7 034	7 019	-15	-0,2
SOINI YHTEENSÄ	50 690	57 025	57 025	55 303	-1 722	-3,0
VIMPELIN KUNTA						
Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)	TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	7 078	8 072	8 072	7 242	-829	-10,3
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	38 040	41 559	41 559	38 058	-3 501	-8,4
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 480	6 983	6 983	6 585	-398	-5,7
VIMPELI YHTEENSÄ	50 599	56 614	56 614	51 885	-4 728	-8,4
Maaseututoimi/Yhteensä	304 996	342 699	342 699	325 505	-17 194	-5,0

TAULUKKO 47: MAASEUTUPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

			Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)		TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)		TA 2024 (€)		
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	141	0	0	0	0	0,00
Menot	28 639	32 657	31 024	30 590	-2 067	-6,33
Netto	28 497	32 657	31 024	30 473	-2 185	-6,69

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin määrätty.

Vuoden 2024 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 67,07 %, Soini 16,99 % ja Vimpeli 15,94 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 48: MAASEUTUPALVELUT, TUKI- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Soile Aarnio

				Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
	Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	TA 2024 (€)		
Sitovat tavoitteet:	Tulot	2 152	0	0	0	0,00
	Menot	155 299	168 149	159 742	160 371	-4,63
	Netto	153 148	168 149	159 742	160 136	-4,77

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovellukseen EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksesta ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko- ja eläintenpitäjärekisteriä. Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Vuoden 2024 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 67,07 %, Soini 16,99 % ja Vimpeli 15,94 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattu tilaisuus järjestetään yksi yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Uuden ohjelmakauden koulutusta järjestetään myös omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan teamsilla. Viljelijätukikoulutustilaisuuksia neljä ja teams-koulutuksia kaksi.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet perus- ja viherryttämistuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 49: MAASEUTUPALVELUT, KEHITTÄMINEN

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut kehittäminen

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

	TP 2022	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)	TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Suurtuote						
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	137	0	0	0	0	0,00
Menot	22 199	28 253	24 015	27 825	-429	-1,52
Netto	22 062	28 253	24 015	27 707	-546	-1,93

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotannon tason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Palvelut käsittävät rahoituslähteiden selvittämisen investointeihin, avustamisen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekemisen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia.

Vuoden 2024 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 67,07 %, Soini 16,99 % ja Vimpeli 15,94 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

3.7 Alajärven tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia teknisen toimialan palvelujen tuottamisesta. Palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset, rakennus- ja ympäristöpalvelut viranomaispalveluina sekä tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu tukipalveluina.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on vastata investointien suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta annettujen määrärahojen puitteissa.

Tekninen hallinto käsittää normaalit palvelujen tuottamiseen tarvittavat kustannukset mm. henkilökulut sivukuluineen, toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ICT-palvelut sekä kalusto. Tekninen hallinto sisältää myös teknisen lautakunnan kokouskulut. Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan tasan kullekin seitsemälle sektorille.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan luomaan kuntalaisille viihtyisää ja turvallista työ- ja elinympäristöä sekä mahdollisimman hyvät edellytykset elinkeinoelämälle Alajärven kaupungin uuden strategian mukaisesti.

Keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2024

- Uusien mahdollisten tuulivoimalahankkeiden tuomat kaavoitusprosessit
- Rakenteilla olevien aurinko- ja tuulivoimaloiden rakentamisesta aiheutuvat viranomaistyöt
- Ympäristönsuojelumääräysten muutosten valmistuminen 2024
- Eläinlääkärintalon mahdollinen rakentaminen.

Lautakunta yhteensä

TAULUKKO 50: LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Valtuuston tilaus	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (€)	TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (%)	TA 2024 / Ennuste TP 2023 (%)
Yhdyskuntasuunnittelu	-289 412	-377 532	-248 964	-413 971	-36 439	9,65 %	166,28 %
Yleiset alueet	-2 878 419	-2 952 381	-2 866 442	-3 436 503	-484 122	16,40 %	119,89 %
Vesihuoltolaitokset	-167 281	-41 459	-358 810	-117 643	-76 184	183,76 %	32,79 %
Rakennusvalvonta	-133 273	-130 534	-149 884	-155 226	-24 692	18,92 %	103,56 %
Ympäristö	-44 813	-380 861	-388 249	-403 027	-22 166	5,82 %	103,81 %
Yhteensä	-3 513 198	-3 882 767	-4 012 349	-4 526 370	-643 603	16,58 %	112,81 %

Teknisen lautakunnan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1.Toiminnan järjestäminen mahdollisimman energiatehokkaasti. 2.Kaikissa olosuhteissa lämmön ja sähkön toimintavarmuuden ylläpitäminen.	Varautuminen energian toimituskatkoksiin. Uusiutuvien energiamuotojen käyttäminen. Hukkaenergian talteenotto kaupungin rakennuksissa.	Järjestelmien toiminnallinen testaaminen. Henkilöstön koulutuspäivät.
Teknisen lautakunnan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen	Myydellä/purkamalla turhia kiinteistöjä	Myydyt ja puretut kiinteistöt kpl.
2. Energian säästötoimenpiteet eri sektoreilla	Siirtyminen energiatehokkaihin järjestelmiin. Kiinteistöjen käyttäjille annetaan ohjeistus energian säästötoimenpiteiksi.	Energian kulutus.

3.7.1 Viranomaispalvelut

3.7.1.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelussa maankäytön suunnittelun avulla valmistautetaan tulevaisuuden yhdyskunnan tarpeisiin mm. vetovoimaisuuden lisäämiseen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamiseen, asukkaiden ja toimijoiden osallistamiseen, asumisen ja sen eri muotojen kehittämiseen ja ilmastomuutoksen haasteisiin vastaamiseen. Yhdyskuntasuunnittelu käsittää hallinnon lisäksi kaavoituksen, mittauksen ja poikkeamisluvat sekä suunnittelutarveratkaisut.

Maankäytön suunnittelu on yhdyskunnan tulevaisuuden suunnittelua, viranomaisyhteistyötä sekä kuntalaisten ja yritysten osallistamista yleis- ja asemakaavoitukseen. Yleis- ja asemakaavoitus sekä näitä edeltävät alueidenkäytön suunnitelmat ja rakennemallit sekä yleissuunnittelu tehdään kaupungin toimesta pääasiassa kilpailuttamalla. Joskus asemakaavan ulkopuolisilla alueilla rakennushanke vaatii suunnittelutarveratkaisun, joka vastaa työmäärältään kaavamuutosta.

Maankäytön keskeisenä tavoitteena on taajamarakenteen tiivistäminen, hiilijalanjäljen vähentäminen, ekologinen kestävyys ja viihtyisyyden parantaminen. Tämä edellyttää jatkuvaa ennakointia asemakaavojen uudistamisessa. Kaavoitus pitää sisällään seuraavat kaavamuutokset:

Yleiskaavat:

- Alajärven keskustaajaman osayleiskaava, 20 000 €
- Alajärven lähialueiden rantaosayleiskaava, 20 000 €
- Suolasalmenharjun tuulivoimaosayleiskaava, 6 000 €
- Pöllömännikön asemakaavamuutos, 1 000 €

Asemakaavat:

- Asemakaavayhdistelmän siirto uudelle pohjakartalle, 5 000 €
- Luoma-ahon teollisuusalueen asemakaavan muutos ja laajennus, 5 000 €
- Korttelin 1 asemakaavamuutos, Koulukeskus, 5 000 €
- Teollisuusalueen asemakaavoituksen muutos ja laajennus Tupasaaren alueella, 40 000 €
- Kirkkolahden asemakaavan muutos, 15 000 €.

Asemakaavan pohjalle vaaditaan pohjakartta, jota pidetään ajan tasalla mittauksin. Isommat alueet ilmakuvaan tai laserkeilataan. Virallisen asemakaavakartan ja yleiskaavakartan lisäksi ylläpidetään asemakaavayhdistelmää, osoite- ja opaskarttoja sekä poikkeamis- ja suunnittelu- tarveluparekisteriä.

Yhdyskuntasuunnittelun tulosalueesta vastaa kaavoituspäällikkö. Lisäksi yhdyskuntasuunnittelussa työskentelee maanmittausteknikko ja kaavoitussihteeri. Kaavoitussihteerin työpanosta hankitaan työllistettävän kautta. Maanmittausteknikon palveluita myydään naapurikuntiin päivä viikossa.

Yhdyskuntasuunnittelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Riittävä raakamaan hankinta ja kaavoitus tonteiksi	Raakamaata hankitaan keskeisiltä alueilta	- Tupasaaren alueen maanhankinta - asemakaavoituksen luonnos Tupasaaren alueelle
2. Keskustan osayleiskaavan saattaminen eteenpäin	Kaavan valmistelu ehdotusvaiheeseen	Ehdotusvaiheen vastineiden käsittely
3. Lakimuutoksiin valmistautuminen: Maankäyttö- ja rakennuslain muutos - Alueidenkäyttölaki ja - Rakentamislaki - Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä, RYHTI	Lakien vaatimat toimenpiteet: - Hallintosäännön uudistaminen - Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYHTI) vaatima kaavatietomallin käyttöönotto - Rakennusjärjestyksen uudistaminen - Ohjelmistot ja niiden päivitys	- Hallintosäännön uudistaminen - RYHTI astuu voimaan 1.1.2024 - Rakentamislaki ja alueidenkäyttölaki astuu voimaan 1.1.2025

Yhdyskuntasuunnittelun taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Monipuolinen tonttitarjonta	Riittävä raakamaan hankinta ja kaavoittaminen tonteiksi	Osavuosisiraportit / taloudellinen seuranta
2. KEKO-kaavoituksen ekolaskuri	KEKO-laskurin käyttöönotto	Kokonaiskotehokkuus

TAULUKKO 51: YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Valtuuston tilaus	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (€)	TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (%)	TA 2024 / Ennuste TP 2023 (%)
Hallinto							
Tuotot	5 014	6 000	208	4 301	-1 699	-28,32 %	2067,92 %
Kulut	192 105	220 678	219 697	258 358	37 680	17,07 %	117,60 %
Netto	-187 091	-214 678	-219 489	-254 057	-39 379	18,34 %	115,75 %
Kaavoitus							
Tuotot	86	18 000	6	15 298	-2 702	-15,01 %	240031,38 %
Kulut	79 981	162 154	26 788	149 665	-12 489	-7,70 %	558,71 %
Poistot	0	0	0	6 667	6 667		
Netto	-79 895	-144 154	-26 781	-141 034	3 120	-2,16 %	526,61 %
Mittaus ja kartasto							
Tuotot	405	1 000	4 006	1 175	175	17,50 %	29,33 %
Kulut	22 832	19 700	5 265	20 055	355	1,80 %	380,89 %
Poistot	0	0	1 435	0	0		0,00 %
Netto	-22 427	-18 700	-2 694	-18 880	-180	0,96 %	700,80 %
Yhteensä							
Tuotot	5 506	25 000	4 221	20 774	-4 226	-16,90 %	492,19 %
Kulut	294 918	402 532	251 750	428 078	25 546	6,35 %	170,04 %
Poistot	0	0	1 435	6 667	6 667		464,56 %
Netto	-289 412	-377 532	-248 964	-413 971	-36 439	9,65 %	166,28 %

3.7.1.2 Yleiset alueet

Yleiset alueet käsittävät liikenneväylät (kaava- ja yksityistiet, katuvalaistus, liikennemerkkit ja opasteet), ulkoliikuntapaikat, sisäliikuntapaikat, puistoalueet, uimarannat, leikkikentät, maa- ja metsätilat, sekä muut yleiset alueet kuten venesatamat, torin, kaatopaikan ja peruskuivatuksen.

Liikenneväylien ylläpitoon kuuluu huolehtiminen kaava- ja yksityisteiden päällysteiden ja rakenteiden kunnosta, lumen aurauksesta, liukkauden- ja pölyntorjunnasta, katuvalaistuksesta, sekä liikennemerkeistä. Hoidettavia kaavateitä on 68,4 km ja yksityisteitä 157 km. Hoidettavia kevyen liikenteen väyliä on 27,1 km ja kiertoliittymiä 4 kpl. Lehtimäen alueen yksityisteiden tiehoitokunnille on varattuna vuosittain 58.000 euroa avustusmaksuihin.

Tieverkoston koneelliset kunnossapitotyöt teetetään pääasiassa ulkopuolisella urakoitsijalla. Alajärven kaupungilla on esimerkiksi tieverkoston lumenauraukseen sopimussuhteessa 15 kpl traktoreita ja yksi pyöräkone. Kaupungilla on myös oma tienhoitovarustuksella oleva kuorma-auto, jolla hoidetaan aurauksia ja hiekoituksia. Alajärventien, Soinintien, Kurejoentien ja Vanhantien asemakaavan mukaiset osuudet kuuluvat niin ikään kaupungin ylläpidon piiriin. Näille osuuksille ostetaan talvihoito Destia Oy:ltä.

Lisäksi huolehditaan puistoalueiden, uimarantojen, yleisien leikkikenttien, sekä muiden yleisten alueiden turvallisuudesta, siisteydestä ja viihtyisyydestä. Yleisiä uimarantoja on yhteensä 10 kpl, ylläpidettäviä yleisiä leikkipuistoja on 10 kpl. Lisäksi leikkikenttiä on koulujen ja päiväkotien piha-alueilla, kiinteistöillä olevat leikkikentät ovat tilapalvelun kunnossapidossa.

Metsätilojen hoito- ja hakkuutyöt tehdään yhteistyössä Suomenselän Metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Ulkoliikuntapaikkojen hoito käsittää Alajärven ja Lehtimäen alueen urheilukentät, jääalueet, kuntoradat ja pienkentät. Sisäliikuntapaikkoihin kuuluvat uimahalli + kuntosali, monitoimihalli ja pallohalli. Liikuntapaikkojen hoidolla pyritään järjestämään hyvät ja turvalliset olosuhteet erilaisille liikuntamuodoille.

Yleisten alueiden vastuuviranhaltijana toimii kuntatekniikan päällikkö, 1 hlö. Vakituista henkilöstöä on ammattimiehiä liikenneväylien ylläpidossa 2 hlöä, sekä puistojen puolella puutarhuri, 1 hlö. Ulkoliikuntapaikoilla on liikuntapaikkavastaava, 0,5 hlö ja liikuntapaikkojen hoitajat, 3 hlöä. Sisäliikuntapaikoilla hallimestari 1 hlö, uinninvalvojat 3 hlöä, laitosmiehet 3 hlöä ja kahvilatyöntekijät 3 hlöä. Puistojen, viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen henkilöstömäärä on kesäkaudella huomattavasti normaalia suurempi kausityöläisistä johtuen.

Määräaikaisen työnjohtajan palkkaaminen 1.1.2024 alkaen investointisuunnitelmien toteuttamisen vuoksi.

Yleisten alueiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Katu- ja tieverkoston kunnossapito ja turvallisuus	Katu- ja tieverkoston kunnossapitotehtävät	Liukastumistapauksien määrä
2. Katualueiden haltuunottojen saattaminen loppuun	Haltuunotot ja lohkomistoimitukset	Toteutuneet toimitukset

Yleisten alueiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Katualueiden peruskorjaukset ja korjausvelan pienentäminen	Katuverkon korjausohjelman noudattaminen (katuverkon inventointi tehty vuonna 2020)	Toteutuneet peruskorjaukset
2. Kustannustehokkaat hoitavat	Talouden seuranta / osavuosi- raportit	Vuosittainen kustannustoteuma

TAULUKKO 52: YLEISET ALUEET

Valtuuston tilaus	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (€)	TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (%)	TA 2024 / Ennuste TP 2023 (%)
Kaavatiet							
Tuotot	2 934	0	17 542	0	0		0,00 %
Kulut	491 850	451 826	506 367	497 464	45 638	10,10 %	98,24 %
Poistot	847 183	869 857	923 792	1 047 055	177 198	20,37 %	113,34 %
Netto	-1 336 099	-1 321 683	-1 412 617	-1 544 519	-222 836	16,86 %	109,34 %
Yksityistiet							
Tuotot	36	0	0	0	0		
Kulut	713 445	734 270	622 286	800 039	65 769	8,96 %	128,56 %
Poistot	25 527	11 652	11 651	8 898	-2 754	-23,64 %	76,37 %
Netto	-738 935	-745 922	-633 937	-808 937	-63 015	8,45 %	127,61 %
Valaistus							
Tuotot	0	0	0	0	0		
Kulut	92 221	95 940	62 251	113 502	17 562	18,31 %	182,33 %
Netto	-92 221	-95 940	-62 251	-113 502	-17 562	18,31 %	182,33 %
Puistoalueet							
Tuotot	4 472	0	0	420	420		
Kulut	201 709	145 793	182 885	199 048	53 255	36,53 %	108,84 %
Poistot	35 658	41 058	45 356	51 764	10 706	26,08 %	114,13 %
Netto	-232 896	-186 851	-228 241	-250 392	-63 541	34,01 %	109,71 %
Maa- ja metsätilat							
Tuotot	215 325	150 000	164 302	150 000	0	0,00 %	91,30 %
Kulut	52 348	76 865	78 326	80 594	3 729	4,85 %	102,90 %
Netto	162 977	73 135	85 976	69 406	-3 729	-5,10 %	80,73 %
Muut yleiset alueet							
Tuotot	15 421	4 350	5 887	4 350	0	0,00 %	73,89 %
Kulut	58 389	36 095	24 056	84 081	47 986	132,94 %	349,52 %
Poistot	31 972	100 680	138 321	156 900	56 220	55,84 %	113,43 %
Netto	-74 940	-132 425	-156 490	-236 631	-104 206	78,69 %	151,21 %
Liikuntapaikkojen hoito							
Tuotot	11,37	1125	41500	788	-337	-29,96 %	1,90 %
Kulut	415 511	415 042	364 532	437 669	22 627	5,45 %	120,06 %
Poistot	150 804	128 778	135 850	115 047	-13 731	-10,66 %	84,69 %
Netto	-566 304	-542 695	-458 882	-551 928	-9 233	1,70 %	120,28 %
Yhteensä							
Tuotot	238 199	155 475	229 231	155 558	83	0,05 %	67,86 %
Kulut	2 025 474	1 955 831	1 840 703	2 212 397	256 566	13,12 %	120,19 %
Poistot	1 091 144	1 152 025	1 254 970	1 379 664	227 639	19,76 %	109,94 %
Netto	-2 878 419	-2 952 381	-2 866 442	-3 436 503	-484 122	16,40 %	119,89 %

3.7.1.3 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin omistamien vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta sekä kunnossapidosta. Vesilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden toimittamisesta asiakkaille. Viemärlaitos huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistusprosessista ympäristölupaehtojen mukaisesti.

Vedenottamot sijaitsevat Porasharjussa, Kilpaharjulla, Kangasharjulla ja Multavaarussa. Vesijohtoverkoston on yhteensä noin 230 kilometriä. Jätevesipuhdistamoita on kaksi kappaletta (Alajärvi ja Lehtimäki), viemäriverkoston on noin 113 kilometriä.

Vesihuoltolaitoksen vastuuviranhaltijana toimii kuntatekniikan päällikkö 1 hlö. Vakituista henkilöstöä vesilaitoksella on yhteensä 3 hlöä. (2 hlöä Alajärvellä ja 1 hlö Lehtimäellä).

Vesihuoltolaitoksen toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Laadukas vesihuolto	Käyttöveden laatu vastaa vaatimuksia. Jäteveden puhdistus vastaa lupaehtoja.	Omavalvonta ja valvontaohjelma
2. Häiriötilanteisiin varautuminen	Häiriötilanteiden hallinta suunnitelmallista	Häiriötilannesuunnitelman ajantasaisuus
Vesihuoltolaitoksen taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Verkostojen ennakoivat korjaukset	Huonokuntoisien / käyttöikänsä päässä olevien verkostojen saneeraukset vuosittain	Toteutuneet saneeraukset
2. Sopimusehtojen päivitys	Liitännäsojimuksen ehtojen, työhintojen ja rajapintojen päivitys	Sopimusehtojen päivityksen valmistuminen

TAULUKKO 53: VESIHUOLTO

Valtuuston tilaus	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (€)	TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (€)	TA 2023 / TA 2024 (%)	TA 2024 / Ennuste TP 2023 (%)
Vesilaitos Alajärvi							
Tuotot	235 741	351 937	218 594	352 000	63	0,02 %	161,03 %
Kulut	165 364	175 124	133 742	135 886	-39 238	-22,41 %	101,60 %
Poistot	100 783	104 103	107 268	118 978	14 875	14,29 %	110,92 %
Netto	-30 406	72 710	-22 416	97 136	24 426	33,59 %	-433,34 %
Vesilaitos, Lehtimäki							
Tuotot	163 232	152 748	123 765	152 800	52	0,03 %	123,46 %
Kulut	118 420	111 929	82 633	112 424	495	0,44 %	136,05 %
Poistot	26 941	25 095	25 095	23 274	-1 821	-7,26 %	92,74 %
Netto	17 870	15 724	16 037	17 102	1 378	8,76 %	106,64 %
Viemärlaitos, Alajärvi							
Tuotot	705 437	670 200	506 133	674 500	4 300	0,64 %	133,27 %
Kulut	420 819	376 448	428 499	479 576	103 128	27,40 %	111,92 %
Poistot	261 387	245 564	248 277	247 090	1 526	0,62 %	99,52 %
Netto	23 232	48 188	-170 643	-52 166	-100 354	-208,26 %	30,57 %
Viemärlaitos Lehtimäki							
Tuotot	101 780	109 800	81 169	110 000	200	0,18 %	135,52 %
Kulut	124 446	137 491	112 567	140 030	2 539	1,85 %	124,40 %
Poistot	33 101	28 180	28 180	27 475	-705	-2,50 %	97,50 %
Netto	-55 766	-55 871	-59 578	-57 505	-1 634	2,92 %	96,52 %
Yhteensä							
Tuotot	1 206 190	1 284 685	929 660	1 289 300	4 615	0,36 %	138,69 %
Kulut	829 049	800 992	757 440	867 916	66 924	8,36 %	114,59 %
Poistot	422 212	402 942	408 820	416 817	13 875	3,44 %	101,96 %
Korvaus perus-/jäännöspäähön	122 210	122 210	122 210	122 210	0	0,00 %	100,00 %
Netto	-167 281	-41 459	-358 810	-117 643	-76 184	183,76 %	32,79 %

3.7.1.4 Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, valvoa kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Henkilöstön määrä rakennusvalvonnassa Alajärvellä on kaksi, rakennustarkastaja ja toimistos sihteeri.

Rakennusvalvonnan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Rakentamislain edellyttämät tehtävät ennen lain voimaantuloa	<ul style="list-style-type: none"> - Rakennusjärjestyksen uusiminen - Hallintosäännön ja delegointipäätöksien uusiminen - Lupa- ja valvontamaksujen uusiminen - Päätöspohjien uusiminen - Rakennusvalvonnan prosessit tulee uusia sekä lupakäsittelyn että työmaavalvonnan osalta - Ohjelmistojen päivitys 	Rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025
Rakennusvalvonnan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1 Keskeneräisten ja luvattomien rakennusten kartoitus	Keskeneräisen rakennuskannan läpikäyminen ja lupien hakemiseen velvoittaminen määräaikaan mennessä Vanhentuneiden lupien selvitys	Kiinteistövero Lupamaksut

TAULUKKO 54: RAKENNUSVALVONTA

Valtuuston tilaus	TP 2022	TA 2023	Ennuste	TA 2024 (€)	TA 2023 /	TA 2023 /	TA 2024 /
	(€)	(€)	TP 2023		TA 2024 (€)	TA 2024 (%)	Ennuste TP
			(€)				2023 (%)
Rakennusvalvonta							
Tuotot	50 493	70 450	34 028	60 000	-10 450	-14,83 %	176,32 %
Kulut	183 765	200 984	183 912	215 226	14 242	7,09 %	117,03 %
Netto	-133 273	-130 534	-149 884	-155 226	-24 692	18,92 %	103,56 %

3.7.1.5 Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa.

Henkilöstön määrä ympäristönhuollossa on 0,5 hlöä. Ostopalvelu ympäristösuojelusihteerin palveluista Vimpelin kunnan kanssa on päättynyt 31.3.2022. Kaupungin oma ympäristösuojelusihteerin (50 %) on työskennellyt teknisessä toimessa 1.4.2022 alkaen, hän toimii myös jätelautakunnan sihteerinä (50 %).

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta vuodesta 2011 alkaen ja niiden hankintaa on jatkettu päivitettyllä sopimuksella 1.1.2023 alkaen, jonka on hyväksynyt Alajärven kaupunginhallitus. Yhteistoiminta-alueen palvelutaso perustuu valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettyihin palvelutasomäärittelyihin tuottaen yleisen terveystarkonnan, peruseläinlääkinnän ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripäivystyksen.

Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Ympäristöterveydenhuollon vastuualueelle kuuluvat yleinen terveystarkonta, eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu. Yleinen terveystarkonta käsittää elintarvike-, terveydensuojelu-, kuluttajaturvallisuus- ja tupakkavalvonnan.

Ympäristönsuojelun toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Aloituskokousten pitäminen maa-ainestenottoluvan saaneille	Jokaisen luvan myöntämisen jälkeen sovitaan yrittäjän kanssa yhteinen aloituskokous	Omaseuranta
Ympäristönsuojelun taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
2. Nykyisen lainsäädännön mukaiset paikalliset määräykset	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen	Mahdollistetaan toiminta paikallisin määräyksin ilman päätöksen tekoa Ympäristönsuojelumääräykset päivitetty

TAULUKKO 55: YMPÄRISTÖNSUOJELU

Valtuuston tilaus	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (€)	TA 2024 (€)	TA 2024 / TA 2023 (€)	TA 2023 / TA 2024 (%)	TA 2024 / Ennuste TP 2023 (%)
Ympäristön huolto							
Tuotot	13 136	4 000	480	0	-4 000	-100,00 %	0,00 %
Kulut	49 989	59 861	39 529	78 027	18 166	30,35 %	197,39 %
Netto	-36 853	-55 861	-39 049	-78 027	-22 166	39,68 %	199,82 %
Ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut							
Tuotot	0	0	0	0	0		
Kulut	0	325 000	349 200	325 000	0	0,00 %	93,07 %
Netto	0	-325 000	-349 200	-325 000	0	0,00 %	93,07 %
Menkijärven kunnostus-hanke							
Tuotot	0	0	0	0	0		
Kulut	7 960	0	0	0	0		
Netto	-7 960	0	0	0	0		
Yhteensä							
Tuotot	13 136	4 000	480	0	-4 000	-100,00 %	0,00 %
Kulut	57 950	384 861	388 729	403 027	18 166	4,72 %	103,68 %
Netto	-44 813	-380 861	-388 249	-403 027	-22 166	5,82 %	103,81 %

3.7.2 Tukipalvelut

3.7.2.1 Ravitsemuspalvelut

Ravitsemispalveluyksiköt tuottavat ateriapalveluita sivistystoimelle. Asiakkaina ovat koulut ja päiväkodit sekä niiden henkilökunta.

Lounaita valmistetaan ravitsemispalvelujen yksiköissä n. 1500. Lisäksi valmistetaan aamupaloja, välipaloja ja päivällisiä. Hankintojen osalta kuulumme vielä vuoden 2024 ajan EPSHP:n sairaanhoitopiirin hankintarenkaaseen.

Valtion ravitsemistoimikunnan laatimat suositukset ovat pohjana ruokalistasuunnittelulle.

Ravitsemispalveluiden hallinnon kustannukset jakautuvat toimipaikkojen suoritteiden suhteessa. Ravitsemispalvelujen kustannuksista n. 79 % on varattu henkilöstö- ja elintarvikekuluihin. Muuta menot koostuvat koneiden ja laitteiden kunnossapito- ja hankintakuluista, puhdistusaineista- ja tarvikkeista, jätekuljetuksista, tilitoimisto- ja henkilöstöpalveluista, kiinteistökuuluista sekä kuljetus- ym. kustannuksista.

Ravitsemispalveluissa työskentelee palvelupäällikkö (0,5) ja yksi (1) ruokapalveluvastaava, jonka vastuualueeseen kuuluu koulukeskuksen keittiö, Paavolan keittiö, sivukylien koulujen keittiöt ja päiväkotien keittiöt.

Ravitsemispalvelujen henkilökunnan määrä vuonna 2024 on n. 20 työntekijää.

Ravitsemuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Ravitsemispalveluissa tavoitteena on 100 % kotimaisuusaste ruoanvalmistuksessa käytettävien elintarvikkeiden, kuten lihan- ja lihavalmisteiden, maito- ja maitotaloustuotteiden sekä leipomotuotteiden osalta. Muista elintarvikkeista aina vaihtoehtona kotimainen tuote.	Hankinnoissa käytetään hankintarenkaan kotimaisia sopimustuotteita. Valitaan tuotteista aina kotimainen vaihtoehto mahdollisuuksien mukaan.	Tilaushistoria
2. Lähirooka ravitsemispalveluissa	Ravitsemispalveluissa järjestetään lähirookapäiviä ja lisäksi tarjoamme lähirooasta valmistettuja komponentteja osana päivittäistä ateriaa.	Toteutuneet lähirookapäivät
Ravitsemuspalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Ruokahävikin vähentäminen	Valmistus-, linjasto- ja lautashävikin mittaaminen. Syötäväksi kelpaavan ruoan hyödyntäminen.	Ohjelmistosta saatava rapotti Punnitusten kirjaaminen
2. Energian ja veden kulutuksen minimoiminen	Laitteiden oikeaoppinen käyttö	Välitilinpäätös, toteuman seuranta

3.7.2.2 Puhdistuspalvelut

Puhdistuspalvelu vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta tilaajan hyväksymän tarjouksen mukaisesti. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmpaperit (WC- ja käsipyyhepaperit). Hankinnoissa olemme siirtymässä Hanselin yhteishankintaan 1.2.2024 alkaen.

Puhdistuspalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille puhdistuspalveluissa työskentelevien henkilömäärän mukaan.

Puhdistuspalveluista vastaa palvelupäällikkö (0,5) sekä yksi (1) puhdistuspalveluvastaava.

Laitoshuoltajien kokonaismäärä vuonna 2024 on 26 henkilöä.

Puhdistuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Siistit, sisäilmaltaan mahdollisimman puhtaat ja viihtyisät tilat	Kohteeseen sopiva, tarkoituksen mukainen ja oikea-aikainen siivous	Asiakkaalta saatu palaute
Puhdistuspalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Kustannustehokas siivous	Oikea-aikainen siivous, tyhjäkäynnin välttäminen mm. työlistasuunnittelun avulla	Välitilinpäättös, toteuman seuranta

3.7.2.3 Tilapalvelut

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin omistamien kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitotehtävät. Tilapalvelu vastaa myös kiinteistöjen peruskorjauksista ja osallistuu uudisrakentamisen valmisteluun ja rakennuttamiseen.

Toiminta käsittää kiinteistöhuollon / käyttäjäpalvelut. Huoltotöihin kuuluu rakennusten kunnossapitotehtävät, koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltotyöt. Kiinteistöjen lämmitys-, sähkö-, vesi- ja jätevesikulut. Ostopalveluna sähkö- ja automaatiotyöt, lvi-työt, nuohoustyöt (hormit, ilmanvaihtokanavat), hissihuollot, nosto-ovihuollot, paloilmotus- ja sammutusjärjestelmien tarkastukset ja huollot yms.

Kiinteistöjen alueiden kunnossapitotehtävät, lumien auraukset, hiekoitukset, jätehuolto, nurmialueiden ja istutusten hoito, kenttien, pihakalusteiden ja leikkivälineiden hoito ja korjaukset.

Tilapalvelu on tukipalvelu, joka myi palvelut muille hallintokunnille. Palvelun hinnoittelu perusteena ovat pitkälti aiempien vuosien toteutuneet kustannukset, joihin tehdään tarvittaessa indeksitarkistuksia ja huomioidaan lämpö- ja sähköenergioiden yms. päivän hinnat. Lisäksi vuosittain varataan kunnostusrahoja tarpeen mukaan kunnostus ja peruskorjaustöihin. Kunnossapitoa ja peruskorjausta kehitetään kiinteistöjen käyttöikä ja käyttöastetta tehostaen.

Kiinteistöhuoltoon on otettu käyttöön 2018 sähköinen huoltokirjaohjelmisto, joka sisältää toimintoina kiinteistökohtaiset huoltokirjat ja kiinteistöjen käyttäjien palvelupyynnöt. Palvelupyynnöissä eritellään kiinteistöhuoltopalveluun liittyvät ja käyttäjäpyyntöihin liittyvät pyynnöt.

Kiinteistöhuoltoon on myös otettu käyttöön 2019 fiksuvesi etäseuranta-palvelu. Palvelu analysoi vedenkulutuksen muutoksia ja tekee kulutuspoikkeamisista hälytykset välittömästi. Seurannan piirissä on tällä hetkellä 12 suurinta kiinteistöä.

Vuoden 2023 alusta kuntien omistuksessa olevat perusterveydenhuollon, erikoissairaalahoidon sekä sosiaali- ja pelastustoimen tilat siirtyivät vuokrasopimuksella hyvinvointialueiden hallintaan. Muutos toi joitakin muutoksia kiinteistöillä tapahtuvaan käyttäjäpalveluun. Kaupungin ja hyvinvointialueen vastuujakotaulukoissa kuvataan vuokrasopimusta tarkemmin ylläpitotehtävien sekä rakennusten, varusteiden ja ominaisuuksien perustamisen, ylläpidon ja uusimisen vastuiden jakaantumista osapuolten kesken. Kiinteistöhuollon henkilöstö jäi kaupungin palvelukseen.

Asetuksen mukainen vuokra-aika on kehitettävä tiloja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, tarkoituksena on tarjota sellaiset tilat hyvinvointialueelle, joissa ko. palvelut voidaan tulevaisuudessa tarjota paikkakunnalla.

Alajärven kaupungin kiinteistökanta on jaoteltu käyttöiän, kunnon, käyttöasteen, energiakulutuksen ja palveluläheisyyden perusteella. Jaottelu on tehty kolmeen ryhmään säilytettäviin, kehitettäviin ja poistettaviin. Taustalla on kiinteistömäärän tarpeeton ja epäedullinen ylläpito.

Tilapalveluiden toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Energiakulutuksen vähentäminen	Kiinteistö automaation uusimista ja säätöjen tarkistaminen. Energia tehokkaiden ratkaisujen käyttöönotto. kestävä kehityksen investoinnit.	Kulutusvertailu edellisiin vuosiin
2. Kiinteistöjen hyvä käyttöaste	Kaupungille tarpeettomista rakennuksista/tiloista luopuminen	Kulujen säästö Mahdolliset myyntitulot
Tilapalveluiden taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
1. Kulujen nousun hillitseminen	Hankintojen ja toiminnan kehittäminen	Kustannusvaikutus

4 INVESTOINTISUUNNITELMA

Alajärven kaupunki on viime vuosina voimakkaasti panostanut investoinneissa peruspalveluiden ja vapaa-aikapalveluiden sektoreille.

Investointien omahankintamenot vuodelle 2024 ovat 4.300 M€, ja nousua vuoden 2023 talousarvion mukaisiin investointeihin 0.87 M€.

Viime vuosien vilkas rakentaminen ei jatku yhtä kiivaana edellisvuosiin verrattuna, mutta kaupungin kiinteistö ja verkosto-omaisuus tarvitsee vuosittain lähes 3 M€ korvausinvestointeja. Uudisrakentamista on suunnitelmissa Eläinlääkäritilat 2024 800 t€, ja 2025 Paavolan koulu 5 M€.

Kiinteistöjen peruskorjausmenoihin varaudutaan n. 297 t€:lla. Kohteet ovat pääosin vuosihuoltoa. Suurimmat yksittäiset kohteet ovat Hoiskon koulu 60 t€, Paalijärven koulu 50 t€ ja Koulukeskus 110 t€

Yleisten alueiden nettomenot ovat yhteensä 1.759 M€. Kaavateihin varataan 1,208 M€, ulko- ja urheilualueisiin 482.00 t€ ja puistoihin ja uimarantoihin 69 t€.

Vesihuoltolaitoksen (vesi ja viemärlaitos) nettomenot ovat 180 t€ sisältäen perusinfran kunnossapitoa.

Poistot arvioidaan kasvavan vuoden 2023 tasosta (305 t€) vuonna (2024 4,237 M€:oon) ja nousee vuonna 2025 (4,287 M€:oon)

Vuosien 2021–2024 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 4,5 miljoonaa euroa ja poistojen määrä on n. 3,8 miljoonaa euroa/vuosi.

Suunnitelmavuosien investointien nettomenot vuodelle 2025 ovat 8,1 M€ ja vuodelle 2026 9,3 M€. Investointisuunnitelma kohteittain on seuraavilla sivuilla.

TAULUKKO 56: INVESTOINTISUUNNITELMA 2024–2026

INVESTOINNIT	TA2023	TA2024	TS 2025	TS 2026
KAUPUNGINHALLITUS				
Muut pitkävaikutteiset menot				
Haapavainiontien silta				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen		40 000		
Valtionapuehto 50%		-20 000		
Koskeniskan- ja Viitasaarentien peruskorjaus				
Liikennekiinteistö. Ent matkahuolto				
Muutos nuorisotiloiksi				
Mertapurontien silta				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen		130 000		
Valtionapuehto 50%		-65 000		
Myllypuron silta (Hämeenjoki)				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen	150 000	150 000		
Valtionapuehto 2022 50% Ei valtionapuehtoa vuosina 2023,2024 ja 2025	-75 000	-120 000		
Pirkkalanlahden kunnostukseen, jälkikunnostukseen sekä toimenpiteisiin järven kunnon parantamiseksi.	80 000	15 000	15 000	15 000
Valtionapuehto 20 %				
Vehkalampi - Karstaperäntie Perusparannuksen loppuun saattaminen ELY:n osuus hankkeesta 120.000 euroa	70 000			
Hautakankaantien silta (Avustusehto 50 %)			150 000	-75 000
Populus palkkaohjema				
Henkilöstöhallintaa liittyvät lisäosat		35 000		
Rakennusvalvontaohjelman päivittäminen		15 000	25 000	
Muut osakkeet ja osuudet		20 702		
Kiinteä omaisuus / maa- ja vesialueet				
Maa-alueiden osto / haltuunottokorvaukset / lunastukset	100 000	200 000	200 000	200 000
Kaupunginhallitus menot yht:	400 000	605 702	390 000	215 000
Kaupunginhallitus tulot yht:	-75 000	-205 000	-75 000	0
KAUPUNGINHALLITUS NETTO:	325 000	400 702	315 000	215 000

SIVISTYSTOIMI	TA2023	TA2024	TS2025	TS 2026
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus ja Muut pitkävaikutteiset menot				
Alajärven kirjasto/kirjastoauton hankinta yhd. Lapuan kanssa(Valtioavustusehto ja valtuuston erillispäätös)			200 000	
				Siirtoesitys 2023-> 2025
Alajärven yläkoulu/oppimisympäristön kehittäminen				
Yläkoulun liikuntasalin tuolit			13 000	
Nuorisotoimen pakettiauto	20 000			
Yläkoulun AVI-teknikan uusinta	18 000	18 000	18 000	
Sivistystoimi menot yht:	38 000	18 000	231 000	0
Sivistystoimi tulot yht:	0	0	0	0
SIVISTYSTOIMI NETTO:	38 000	18 000	231 000	0

TEKNINEN TOIMI	TA2023	TA2024	TS2025	TS 2026
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Huoltoauton hankinta yleisiin alueisiin		20 000		
Auton hankinta vesilaitokselle				
Auton hankinta sisäliikuntapaikkojen hoitoon				
Kuorma-auton uusinta			300 000	
Maansiirtokärky		20 000		
Ruohonleikkurin hankinta yleisiin alueisiin		24 000		
Ravitsemispalveluihin auto (Sivistyksen ateriakuljetukset) (Ei kylmäkuljetukseen)	20 000			
Kiinteistöhuoltoon autot, terveyskeskus, Lehtimäki, keskusvarasto	60 000			
Puhtaanveden varavesisäiliö 10 m3 (varautuminen)	10 000		35 000	
				Siirtoesitys 2024->2025
Urheilualueen traktorin uusinta (Vanhan vaihtohyvyys n. 30.000 €)	50 000			
GNSS -mittalaitte kaavoitukseen	20 000			
Latukoneen uusinta (Vanhan vaihtohyvyys n. 40.000 €)			200 000	
				Siirtoesitys 2024->2025
Traktorihiekotin				
Lehti-imuri, ajettava. Yhteinen kiinteistöjen ja yleistenalueiden kanssa				
Reunorasustuslaitte				
Tielana, Alajärvi		28 000		
Tekninen toimi menot yht:	160 000	92 000	535 000	0
Tekninen toimi tulot yht:	0	0	0	0
TEKNINEN TOIMI NETTO:	160 000	92 000	535 000	0

	TA2023	TA2024	TS2025	TS 2026
Uudisrakentaminen				
Paavolan koulu				
Kiinteistön kuntotutkimus, korjaussuunnitelma ja kustannusarvio. Varaus korjauksen toteuttamiselle v. 2022 ja 2023.	150 000		5 000 000	4 500 000
Eläinlääkäritilat (vuokrasopimusehto/Sjoen kaupunki)		800 000		
Hoiskon koulun uusi varastorakennus		17 000		
Taimelan koulun leikkipuisto (valtionavustusehto 25 %)			80 000	
Hoiskon koulun aita (CLT:n ja koulun välisen aidan uusiminen)			20 000	
Tulisalontien päiväkodin leikkialueen aitaus ja leikkivälineiden siirto		30 000		
Hiekkahallin rakentaminen keskusvarastolle		120 000		
Uudisrakentaminen menot yht	150 000	967 000	5 100 000	4 500 000
Uudisrakentaminen tulot yht	0	0	0	0
Uudisrakentaminen netto	150 000	967 000	5 100 000	4 500 000

INVESTOINNIT	TA2023	TA2024	TS 2025	TS 2026
Peruskorjaus				
Hoiskon koulu				
Aita järven puolelle	10 000			
Valmistuskeittion saneeraus		45 000		
Uimahallin saunojen saneeraus		15 000		
Kaupungintalo				
Alvar Aallon tie 1: Koneellinen ilmanvaihto+jäähdytys+suunnittelu 2022	25 000			
Keskusvarasto				
Ulkorakennuksen muutostyöt kuorma-autotalliksi. Pihan laajennus ja peruskorjaus 2024	15 000	15 000		
Lehtimäen kirjasto				
Lattian uusiminen, seinäpintojen uusiminen, asiakaspalvelutiskin uusiminen			25 000	
Koulukeskus				
Lämmöntalteenotto iv-koneeseen		25 000		
Kiinteistöautomaation uusimista, keittiö, ruokasali, auditorio	30 000			
Lukitusjärjestelmän osittainen muuttaminen llock järjestemäksi	11 000	35 000		
Pihakentät 2 kpl ja tekonurmialue kalusteet ja istutukset ?				
Yhdistelmäuuni	14 000			
Keittopata 200 l		32 000	30 000	
Uusi ruoan jakelulinjasto, neljä jakolinjaa.				
Musiikkiopiston saneeraus (Akustiikkalevyjen vaihto ja taukotilan vaihto)		18 000		
Kultakämmen				
Asuinhuoneiden pesutilojen peruskunnostuksen loppuun saattaminen				
Käytävien alakattorankenteiden uusiminen	60 000			
Ulko-ovien uusiminen				
Sisäpihan ja huoneistosiipien piha-alueiden kunnostus (laatoitukset, istutukset ja kulkureitit)			30 000	
Kunnanvirasto Lehtimäki				
Vesikatteen uusiminen	20 000			
Mäntymäen päiväkot				
Laskettelukummun ja osa pelikentän alueesta pinnoitus tekonurmella				
Monitoimihalli varastotilan muuttaminen neuvottelutilaksi (hissi ja poistumistiet)				
Nelimarkka-museo				
Käyttövesiputkiston ja patteriverkoston saneeraus (pts)		30 000		
Ulkoseinien lisäeristys ja pinnoitus ja sadevesijärjestelmän uusiminen			150 000	
Nelimarkka-residenssi				
Restaurointi- ja korjaussuunnitelmien ja selvitysten tekeminen. Aiempaa laajemman vauriokartoituksen ja kustannusarvion tekeminen.	20 000			
Päiväkot Myllyvainio				
Päiväkotialueen porttien ja aitojen uusiminen noin 220 m				
Paavolan koulu				
Keittopata 200 l		32 000		
Paajärven koulu				
Keittopata 40 l				
Maalämpö		50 000		
IV-automaatiikan uusinta	12 000			
Paavolan koulu				
Kiinteistön kuntotutkimus, korjaussuunnitelma ja kustannusarvio. Varaus korjauksen toteuttamiselle v. 2022 ja 2023.				
Alakylän koulu				
IV-automaatiikan uusiminen	18 000			
Sateenkaari				
Keittiön peruskorjaus	30 000			
Alajärven toimintakeskus				
Keittiön peruskorjaus	15 000			
Villa Väinölä				
Vesikatteen ja yläpohjarakenteen uusiminen+ salaojat	30 000		45 000	
Peruskorjausmenot yht.	310 000	297 000	280 000	0
Peruskorjaustulot yht.	0	0	0	0
Peruskorjaus netto	310 000	297 000	280 000	0

INVESTOINNIT	TA2023	TA2024	TS2025	TS 2026
KIINTEISTÖTOIMI MENOT YHT.	460 000	1 264 000	5 380 000	4 500 000
KIINTEISTÖTOIMI TULOT YHT.	0	0	0	0
KIINTEISTÖTOIMI NETTO	460 000	1 264 000	5 380 000	4 500 000

YLEISET ALUEET

	TA2023	TA2024	TS2025	TS 2026
YLEISET ALUEET				
Kaavatiet				
Asuntoalueiden katujen kunnostus ja pinnoittaminen (vuosittainen määräraha)	100 000	100 000	100 000	100 000
Soinintien kevyenliikenteen väylän päällystys		13 000		
Soinintien kevyenliikenteen väylän jatkos suunnittelu		45 000		
Kaavateiden urapaikkaukset	15 000	15 000	15 000	15 000
Katualueiden haltuunotot, vuosittainen määräraha	20 000	30 000	30 000	20 000
Erityiskujia peruskorjaus (lehtimäki)	36 000			
Hurmeentien peruskorjaus ja valaistus Liikenteenympyrän rakentaminen			550 000	Siirtoesitys 2024->2025
Hurmeentien risteykseen (tehtävä yhdessä Hurmeentien kanssa)		63 000		
Paavolantien ja Järvikadun päällystäminen	20 000	20 000	20 000	20 000
Yksitysteiden kuivatuksen parantaminen	10 000			
Sopotien peruskorjaus				200 000 Siirtoesitys 2025->2026
Jokkien peruskorjaus				
Juurikaskydön infran rakentaminen(Jatkuu vuodelle 2024)	193 000	130 000		
Juurikaskytöiden ja halltien päällystäminen			50 000	
Riekkotien rakentaminen kaavan mukaisesti(asfaltointi 2024)	38 000	24 000		
Pihlajakaaren katualueiden lunastus	50 000			
Pihlajakaaren asuntoalueen infran rakentaminen	200 000	230 000	75 000	
Seppäläntien peruskorjaus		70 000		
Halltien infran rakentaminen (Jatkuu vuodelle 2024)	100 000	70 000		
Kuntotien ja risteysalueen rakentaminen(Siirtyy vuodelle 2024)	34 000	47 000		
Kaupintien peruskorjaus/Koulukeskuksen liikennejärjestelyt(Riippuu kaavoituksesta)			160 000	Siirtoesitys 2024->2025
Terätien asfaltointi	10 000	10 000		Siirtoesitys 2023->2024
Hautasenkäytön katujen kuivatuspuutteiden kunnostus 2024 40.000 eur		40 000		
Hautasentien asfaltointi 2025 90000 eur			90 000	
Kuusitien ja Petäjien peruskorjaus	30 000			
Kuopiontien alkuosan pinnoitus	20 000			
Nittykummun katujen kuivatuspuutteiden korjaus+ asfaltointi	45 000			
Hirsikankaantien jyrskintä ja pinnoitus	110 000			
Kiventien peruskorjaus loppuun saattaminen	10 000			335 000 Siirtoesitys 2025->2026
Kevyenliikenteen sillan rakentaminen (Kiventie-Koskenvarrentie)(Hinta saadaan suu	10 000			370 000
Kiventien ajoneuvoliikenteen silta				
Teollisuusalueen läpikuikutien rakentaminen (Valtatielle tuleva tie)(Kaavaprosessi	15 000			600 000 Siirtoesitys 2024->2026
Kallistie peruskorjaus (lehtimäki)			80 000	
Kanaharjun as.alueen katujen viimeistelytöt				
Saukonkyläntien katuväläistys		25 000		
Hunnakotien ja Mikkolantien pään (Menkijärvi) katuväläistys		15 000		
Toysantien (Lehtimäki) katuväläistys		30 000		
Katuväläistys muutokset led-lamppuihin (ohjauskesk. v. 2014, uusiminen 2015-->)	75 000	75 000	75 000	75 000
Katuväläistys Jaakkolantie, Latojentie, Rantakangas risteys (ely:n tie, Lupa!)		30 000		
Katuväläistys Kaartusentien olemasta olevasta valaistuksesta 3,5 km Ahontiehen saakka(Sidotaan Kaartusentien peruskorjaukseen)			87 000	
Katuväläistys Hurmeen kaava-alueelle		38 000		
Katuväläistys Väille valtatie 16 - Levijöntie ja Hautamäen risteys)(Ely:n lupa	50 000			
Kartanon tie peruskorjaus (Asfaltointi vuonna 2023)	20 000			
Kinaporintien peruskorjaus ja päällystäminen (Riippuvainen kaavoituksesta)				42 000 Siirtoesitys 2024->2026
Koulupolun alakosan + kvi väylän peruskorjaus (Asfaltointi vuonna 2023)	20 000			
Suopuron ja Pynttärin alueen kaavateiden peruskorjaus ja päällystäminen	45 000			
Yrittäjätien peruskorjaus			38 000	Siirtoesitys 2024->2025
Liikennemerkkien ja opasteiden uusinta taajama-alueella	10 000	10 000	10 000	10 000
Turvallisuushankkeet, suojateiden ja saarekkeiden rakent.	20 000	20 000	20 000	20 000
Kelatientien päällystys		15 000		
Ankkurintien päällystys		20 000		
Pellosmaantien päällystys		23 000		
Urheilun- ja ulkoilunalueet. Ennen hankkeiden toteutumista on selvítettävä EU- ynnä muiden vastaavien ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.				
Tekojääkontin uusinta	280 000	280 000		Siirto vuodelle 2024
Korkeushyppypatjojen uusinta (Alajärvi/Lehtimäki)	18 000			
Ankkurikentän äänentoistojärjestelmän uusiminen		21 000		
Liikuntareittien/polkujen kunnostus Kanaharju, Lakis ja Valkealampi ja led-valaisimet	10 000	20 000	20 000	20 000
Hurmeentie vuodelle 2025 määräraha 550.000 eur				
Aikatauluun on ryhtymien yhteinen sitoumus, toteutus yhdessä liikenneympyrän kanssa				
Liikennepuisto		40 000		
Moottoriurheilukeskus Suunnittelumäärärahan siirto 2019	30 000	30 000		Siirto 2023->2024
Mopoparkki Suunnittelu ja toteutus	10 000	10 000		Siirto 2023->2024
Kitron Stadionin wc-tilojen korjaus		18 000		
Rannankylän urheilukentän kuusiaidan poisto ja uuden aidan rakentaminen	20 000			
Frisbeegolf - radan laajentaminen (suunnitelma ja selvitys)				10 000 Siirto 2024->2026
Urheilukeskusalueen rakentaminen loppuun suun.mukaisesti	10 000			
Urheilun ulkoilunalue / fitnesspark paikat.	75 000			
Avustusehto 50% 35000 euroa	-35 000			
Urheilukeskusalueen varasto			30 000	Siirto 2024->2026
Yläkouluun urheilukenttien uusinnat (Riippuvainen kaavamuutosprosessista)			380 000	Siirto 2024->2026
Luoma-ahon lähiliikuntapaikka	75 000	90 000		
Valtionapuetohto 30%		-27 000		
Puistot ja uimarannat				
Puistojen rakentaminen	20 000	20 000	20 000	20 000
Keskustan venesataman peruskorjaus ja uusinta				160 000 Siirto 2024->2026
				Siirto 2024->2026
Myllyvainion puiston saneeraus ja rakentaminen				30 000 Siirto 2024->2026
Senioripuiston rakentaminen kuitakämmen rantaan				30 000 Siirto 2024->2026
Lehtimäen Keskikylän leikkikenttä peruskorjaus				35 000
Leikkikenttien turva-alojen uusiminen			15 000	15 000
Takalan alueen leikkikentän rakentaminen(vuonna 2024 kulkuyhteys ja aitaus)	35 000	22 000		
Palotorin puiston kalusteryhmit		12 000		
Uimarannat				
Uimarantojen wc-tilojen uusiminen (Kaartunen, Pynttari, Keskusta ja Ojajärvi)	30 000			
Uimarantojen rakentaminen ja peruskorjaus	10 000	15 000	10 000	
YLEISET ALUEET MENOT YHT.	1 929 000	1 786 000	1 465 000	2 537 000
YLEISET ALUEET TULOT YHT.	-35 000	-27 000	0	0
YLEISET ALUEET NETTO	1 894 000	1 759 000	1 465 000	2 537 000

VESIHUOLTOLAITOS

Vesilaitos

	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Vesijohtoliittymien rakentaminen, (Vuotuinen määräraha liittämisiin)	20 000	20 000	20 000	20 000
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut Huom! Kirjataan taseeseen				
Tukkuvesimittareiden (6-10 kpl) uusiminen etäluettaviksi ja kaivojen korjaus	10 000	10 000	10 000	10 000
Porasharjun vesilinjaston ilmakeivojen uusinta	15 000	15 000		
Ruokosenjärven vesijohtoverkoston rakentaminen (riippuvainen liittyjien määrästä)			35 000	
Porasharjun vesilaitos, uuden porakaivon rakentaminen, koepumpaukset				
Porasharjun vesilaitos, Uudenkylän paineenkorotus / mittauskaivon uusinta				
Porasharjun ja keskikylän vesilaitos, alavesisäiliöiden pudistukset				
Porasharjun vesilaitos, liruun jakokaivon saneeraus ja etäluennan asentaminen				
Paalijärvi-Teerinevan vesiosuuskunta / putkiston saneeraus. Katetaan osittain	100 000	100 000	30 000	30 000
Multavaarun vesilaitoksen alkaloinnin katoksen rakentaminen		35 000		Siirtyy vuodelle 2024
Lehtimäen vesilaitos, vesimittarikaivon saneeraus Suokonmäellä				
Lehtimäen vesilaitos, varavoimakoneen hankinta				
Lehtimäen vesilaitos, vesilinjaston yhdistäminen Latojoki-Siirilä 2000m (kriisivesi)				
Vesilaitos menot yhteensä	145 000	180 000	95 000	60 000
Vesilaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Vesilaitos netto yhteensä	145 000	180 000	95 000	60 000

Viemärlaitos

Viemäreiden rakentaminen. Toimialuemäärittely pakollinen.

	TA2023	TA2024	TS2025	TS 2026
Viemäri liittymät, uusien liittymien kytkeminen	20 000	20 000	20 000	20 000
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut Huom! Kirjataan taseeseen				
Kaartusen viemärointi (liittyy Kulanmäen kunnallistekniikkaan)				100 000 Siirtoesitys 2025->2026
Arvioitu liittymätulo 50 teur Huom! Kirjataan taseeseen				
Lepistön viemäri Lehtimäki (20 kiint. - 2000 m) (Suunn. tarkennettava)				100 000 Siirtoesitys 2025->2026
Peräkylän viemäri, Lehtimäki, (Suunn. tarkennettava)				60 000 Siirtoesitys 2025->2026
Saukonkylä - Koskenvarsi viemäriverkoston rakentaminen. Vuodelle 2022 määräraha suunnitteluun ja mahdolliseen hankerahoituksen selvitykseen.	20 000			800 000 Siirtoesitys 2025->2026
Määrärahan käytön edellytyksenä on, että liittymismaksu on vesihuoltolain mukainen				
Arvioitu liittymätulo 120 teur Huom! Kirjataan taseeseen. Ympäristöselvitys ja vesihuoltolain mukainen ratkaisu on kesken.				
Viemäriverkoston suunnittelumääräraha	10 000	10 000	10 000	10 000
Viemäriverkoston saneeraukset				
Jätevesipumppaamon saneeraus (1 pumppaamo/vuosi) (Alajärvi ja Lehtimäki)	35 000	35 000	35 000	35 000
Jätevesiverkoston saneeraus, Alajärvi ja Lehtimäki (mm. vuotovedet)	10 000	10 000	10 000	10 000
Jätevesiverkoston kuntotutkimukset (mm. vuotovedet)	10 000	10 000	10 000	10 000
Alajärven jätevesipuhdistamo				
Lingon peruskorjaus ja oheislaitteet	150 000	230 000		Siirto vuodelle 2024
Kompostikentän päällystekorjaukset	10 000	10 000	10 000	
Jätevesipuhdistamon instrumenttien uusinta	10 000	10 000	10 000	
Putkikatoksen rakentaminen	15 000	10 000		Siirto vuodelle 2024
Puhdistamon tietokoneiden ja prosessiohjelmien uusinta	10 000	10 000		Siirto vuodelle 2025
Viemärlaitos menot yhteensä	300 000	355 000	105 000	1 145 000
Viemärlaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Viemärlaitos netto yhteensä	300 000	355 000	105 000	1 145 000
VESIHUOLTOLAITOS MENOT YHT	445 000	535 000	200 000	1 205 000
VESIHUOLTOLAITOS TULOT YHT	0	0	0	0
VESIHUOLTOLAITOS NETTO	445 000	535 000	200 000	1 205 000

INVESTOINNIT MENOT YHT.

INVESTOINNIT TULOT YHT.

INVESTOINNIT NETTO

	TA2023	TA2024	TS2025	TS 2026
INVESTOINNIT MENOT YHT.	3 432 000	4 300 702	8 201 000	8 457 000
INVESTOINNIT TULOT YHT.	-110 000	-232 000	-75 000	0
INVESTOINNIT NETTO	3 322 000	4 068 702	8 126 000	8 457 000

5 RAHOITUSSUUNNITELMA

Tässä luvussa on esitetty Alajärven kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmavuosien 2024–2025 vuosikatteet ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia.

Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

1. Toiminnan ja investointien rahavirta pitää sisällään

- a. *toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteesta ja satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseristä sekä
- b. *investointien rahavirran*, joka muodostuu investointineuvoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.

2. Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakan- nan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

5.1 Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille syntyy toiminnan ja investointien rahavirrassa rahoitusylijäämää vuonna 2023 noin 4,3 miljoonaa euroa.

5.1.1 Toiminnan rahavirta

Tulo-rahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulo-rahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnaiset erät sekä tulo-rahoituksen korjauserät.

TAULUKKO 57: RAHOITUSSUUNNITELMA 2024-2026

RAHOITUSSUUNNITELMA, 1000 €	TA 2023 +muutos	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 776 125	5 077 880	3 451	2 242
Toiminnan rahavira	7 776 125	5 077 880	3 451	2 242
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 624 596	-4 300 702	-8 201	-8 457
Rahoitusosuudet investointeihin	110 000	232 000	75	0
Investointien rahavirta	-3 514 596	-4 068 702	-8 126	-8 457
Toiminnan ja Investointien rahavirta	4 261 529	1 009 178	-4 675	-6 215
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Antolainasaamisten vähennykset	6 895	6 895	7	7
Antolainauksen muutokset	6 895	6 895	7	7
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000 000	2 000 000	7 000	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 512 844	-3 216 590	-3 017	-3 517
Lainakannan muutokset	2 487 156	-1 216 590	3 983	6 483
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	80 000	86 000	86	86
Muut maksuvalmiuden muutokset	80 000	86 000	86	86
Rahoituksen rahavirta	2 574 051	-1 123 695	4 076	6 576
Rahavarojen muutos	6 835 580	-114 517	-599	361
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulo-rahoitus, %	221,25	124,80	42,47	26,51
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	110,76	69,77	30,99	18,73
Asukasmäärä 31.12.	9 181	9 311	8 951	8 841

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulo-rahoitus, % = 100 * vuosikate / investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulo-rahoitus, % = 100 * vuosikate / (investointien omahankintameno + antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate = (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

5.1.2 Investointien rahavirrat

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti investointisuunnitelmassa.

Vuodelle 2023 on budjetoitu investointeihin määrärahoja yhteensä 3,5 M€. Rahoitusosuuksia ei ole arvioitu saatavan. Käyttöomaisuuden myyntejä on suunnitelmissa vuosille 2023–2025, mutta yksilöityjä tietoja kohteista ja toteutumisesta ei voida kirjata.

5.2 Rahoituksen rahavirta

5.2.1 Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäyksiin budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja *antolainasaamisten vähennykseen* budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

Alajärven kaupungin lainakanta on viime vuosien runsaiden investointien vuoksi kasvanut, mutta vakiintuu tulevina vuosina kohtuulliselle tasolle.

Lainakanta laskee vuoden 2024 aikana 23,246 M€:oon (-513 Teur). Jos Paavolan koulun rakentaminen käynnistyy vuoden 2025 aikana, lainakanta kasvaa 27,229 M€:oon. (+,3,983 M€) Taloussuunnitelmavuonna 2026 lainakanta kasvaa 33,712 M€:oon. (+,6,483 M€)

TAULUKKO 58: PITKÄAIKAISEN LAINAKANNAN KEHITYS 2022–2026

LAINAKANNAN KEHITYS 2022-2026

	TP	TP arvio	TA	TA	TA
1000 eur	2022	2023	2024	2025	2026
Pitkäaikaisten lainojen lisäys/vähennys	-4 444	-513	-1217	3983	6483
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Kokonaislainamäärä	24 976	24 463	23 246	27 229	33 712
Laina/asukas,eur	2 720	2 717	2 610	3 092	3 873

5.2.3 Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikeasee edellä investointimenoihin merkityn kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4 Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos sekä korottomien velkojen muutos.

6 TALOUSSUUNNITELMA 2024–2026

6.1 Yleistä

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taaseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

6.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään, ja se on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamista ei voida enää siirtää vuodesta toiseen taloussuunnitelmissa, kuten ennen kuntalakia on ollut mahdollista.

Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmaa ei siis enää vaadita. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen, kun alijäämää on kertynyt. Yksilöityjen toimenpiteiden hyväksymättä jättäminen on lainvastaisena kumottavissa.

Vuoden 2023 talousarvio on budjetoitu 3.908.345 euroa ylijäämäiseksi. Tämänhetkisen arvion mukaan syksyn aikana lisämäärärahoja joudutaan myöntämään käyttötalouteen 64.600 euroa ja investointeihin 101.596 euroa

Alajärven kaupungin taloussuunnitelman katsotaan olevan kuntalain mukaisesti tasapainossa ja ylijäämäinen.

6.3 Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2024–2026

Hyvinvointialueen toiminnan alkaminen vuoden 2023 alusta vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin.

Alajärven kaupungin lautakuntakohtaiset kehukset toimielimille talousarvion laadinnassa vuodelle 2023 on ollut lähtökohtaisesti vuoden 2022 tilinpäätös ja vuoden 2023 talousarvio. Raamissa on kuitenkin huomioitu kustannuspaikkatasolla toiminnallisen muutoksen vaatima määräraharave joko lisäävästi tai vähentävästi (käyttötaloustulot ja -menot).

Kaupungin taloussuunnitelman vuosien 2024–2026 lähtökohtana on vuoden 2022 tilinpäätös. Kaupungin tuloihin että menoihin on arvioitu vuodelle 2024 kuluttajahintaindeksin 1,4 %, palkankorotusten 5,7 % ja peruspalveluiden hintaindeksin 5,0 %:n mukainen kasvu. Vastaavat kasvuprosentit vuodelle 2025 ovat 2,4 %, 4,0 %, 3,0 % ja vuodelle 2026 ovat 1,6 %, 3,6 %, 3,6 %.

Verotulot on arvioitu lähtökohtaisesti Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti sekä valtionosuudet kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennustekehikon mukaan. Rahoitustuotot ja -kulut on arvioitu edellisten vuosien keskiarvojen mukaan, pl. korkokulut, joissa on huomioitu kaupungin lisääntyvä lainamäärä. Poistot on laskettu investointisuunnitelma huomioiden.

Verotulojen perustana ovat Kuntaliiton veroennustekehikon tuottamat laskelmat, joiden perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot. Ennustekehikon perusteella verotulojen kehitys ennustaa vuosille 2024–2026 tason pysyvän pienistä vaihteluista huolimatta tasaisena virtana.

Valtionosuuksien ennustaminen suunnitelmavuosille perustuu Kuntaliiton Valtionvarainministeriön tämänhetkisille ”painelaskelmille”. Hyvinvointialueen ja kuntien valtionosuusjärjestelmä kokee jatkuvia muutos-paineita ja tuottaa epävarmuutta tulevien vuosien valtionosuuksien arvioimiseen.

Rahoitustuotot ja -kulut arvioidaan kolmen vuoden keskiarvokehityksen mukaisesti, mutta korkokulujen on arvoitu hieman nousevan vuosittain. Poistot on arvioitu tarkistettuna investointisuunnitelman mukaisilla uudishankinnoilla.

Edellä mainitut toimenpiteet huomioon ottaen kaupungin taloussuunnitelmassa toiminta- ja vuosikatteen kehityksen ennustaminen vuosille

2024–2026 kuntatalouden tämänhetkisessä tilanteessa sisältää huomattavasti epävarmuuksia.

Alajärven kaupungin talous on vakaalla pohjalla mutta edellyttää erittäin tarkkaa taloudenpitoa ja huolellisuutta. Varsinkin toimintakatteen suhdetta tuloihin on jatkuvasti tarkkailtava, koska verotulojen ja valtionosuuksien katettavaksi jää toimintamenoista yhä suurempi osuus.

Edellä esitettyjen arvioiden perusteella Alajärven kaupungin taseen yli-/alijäämät kehittyisivät seuraavasti:

TAULUKKO 59: TULOSSUUNNITELMA/TALOUSSUUNNITELMA

1 000 €	Tilinpäätös tai Talousarvio	Kumulatiivinen yli/alijäämä
Kertynyt yli-/alijäämä	5 020	5 020
2017 yli-/alijäämä TP	3 624	8 644
2018 yli-/alijäämä, TP	-913	7 731
2019 yli-/alijäämä, TP	-1 963	5 768
2020 yli-/alijäämä TP	2 065	7 833
2021 yli-/alijäämä TP	858	8 691
2022 yli-/alijäämä TP	640	9 331
2023 yli-/alijäämä TA	3 855	13 186
2024 yli-/alijäämä TA	1 095	14 281
2025 yli-/alijäämä TA	-582	13 699
2026 yli-/alijäämä TA	-1 841	11 858

TAULUKKO 60: TALOUSSUUNNITELMA 2024–2026

TALOUSSUUNNITELMA 2024 - 2026, 1000 €

	TP 2022	TA 2023 + muutokset	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	46 335	13 392	13 551	13 876	14 098
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-46 798	-23 956	-25 398	-26 414	-27 365
Palvelujen ostot	-54 085	-8 575	-9 050	-9 321	-9 657
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 239	-3 940	-4 173	-4 273	-4 342
Avustukset	-4 450	-1 278	-1 545	-1 545	-1 545
Muut toimintakulut	-1 850	-690	-727	-744	-756
Toimintakate	-67 087	-25 047	-27 342	-28 421	-29 566
Verotulot	32 479	18 191	18 915	17 452	17 513
Valtionosuudet	39 081	14 850	13 802	14 750	14 700
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	11	13	23	15	17
Muut rahoitustuotot	307	90	90	162	114
Korkokulut	-149	-300	-400	-450	-510
Muut rahoituskulut	-154	-10	-10	-58	-26
Vuosikate	4 488	7 787	5 078	3 451	2 242
Poistot ja arvonalentumiset	-3 848	-3 932	-4 237	-4 287	-4 337
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	640	3 855	841	-836	-2 095
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	640	3 855	841	-836	-2 095

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	40,85	34,84	33,14	32,81	32,29
Vuosikate / Poistot, %	116,64	198,02	119,84	80,49	51,70
Vuosikate, euroa / asukas	489	865	570	392	258
Asukasmäärä 31.12.	9 185	9 005	8 905	8 805	8 705

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

7 HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT

7.1 Keskushallinto

Hallinto ja Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	Muutokset +/- kpl
	YLEISHALLINTO				
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1	0
HALLINTO JA TALOUS					
Hallintojohtaja	1	1	0	0	0
Hallintopäällikkö	0	0	1	1	0
Arkistosihteeri	1	1	1	1	0
Asuntos sihteeri	1	1	0,1	0,1	0
Palvelusihteeri	0	0	0	0	0
Toimistosihteeri	2	2	2	2	0
Talousjohtaja	1	1	1	1	0
ma. Taloussihteeri	0	0	0	1	1
Taluspäällikkö	0	1	1	1	0
Sisäinen tarkastaja/hallintosihteeri x)	1	1	0	0	0
Taloussuunnittelija	1	1	1	1	0
Henkilöstöjohtaja xx)	1	1	0,8	0,8	0
Henkilöstösihteeri	1	1	1	1	0
Maahanmuuttokoordinaattori	0	0	0	0,6	0,6
Yleinen edunvalvoja	1	1	1	1	0
Edunvalvontasihteeri	1	1	1	1	0
Työllisyyskoordinaattori	0	0	0	0	0
Viestintäkoordinaattori	0	0	0	0	0
TPD-toiminta					
Työsuojeluvaltuutettu	0,8	0,8	0,2	0,25	0,05
Työsuojelupäällikkö	0,8	0,8	0,2	0,2	0
Hallinto ja talous yhteensä:	14,6	15,6	12,3	13,95	1,65

x) Hallintosihteeri 1.1.2023 alkaen, hallintopäällikkö 1.2.2023

xx) Henkilöstöpäällikkö 1.1.2023 alkaen

7.2 Elinvoimalautakunta

ALAJÄRVEN KAUPUNKI	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA					
2022 - 2024	Virat ja toimet suurtuotteittain					
Tulosyksikkö				Henki-	Henkilö-	Muutokset
Virka-/toiminimike				löittäin	työvuodet	+/-kpl
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TA 2024	TA 2024	TA 2024
ELINVOIMALAUTAKUNTA						
HALLINTO						
Elinvoimajohtaja	0	1	1	1	1	0
Koordinaattori/toimistosihiteeri		1	1	1	1	0
Yhteensä	0	2	2	2	2	0
ASUNTOTOIMI						
Asuntosihiteeri	0	1	1	1	1	
MUSEOTOIMI						
Museotoimenjohtaja	0	1	1	1	1	
Museolehtori	0	1	1	1	1	
Museoamunuenssi	0	1	1	1	1	
Museomestari	0	1	1	0	0	
Museoapulainen	0	0.3	0.3	0.3	0.3	
Museosihiteeri	0	1	1	1	1	
Kiinteistönhuoltaja	0	0.25	0.25	0.25	0.25	
Yhteensä	0	4.55	4.55	4.55	4.55	0
VAPAA-AIKATOIMI						
Alajärvi						
Vapaa-ajan esimies	0		0,5	0.5	0.5	
Liikuntakoordinaattori			0	1	1	1
Ohjaaja	0		3	2	2	-1
Etsivä nuorisotyö	0		2	2	2	
Työpajan ohjaaja	0		2	2	2	
Yhteensä	0		7.5	7.5	7.5	0
YHTEENSÄ	0		15,05	15.05	15.05	0

7.3 Sivistyslautakunta

ALAJÄRVEN KAUPUNKI		HENKILÖSTÖSUUNNITELMA			
2022 - 2024		Virat ja toimet suurtuotteittain			
Tulosyksikkö			Henki-	Henkilö-	Muutokset
Virka-/toiminimike			löittäin	työvuodet	+/- kpl
	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2024	TA 2024
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Alajärvi					
Varhaiskasvatuksen opettaja	15	15	15	15	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	27	27	27	27	
Päivähoidon avustaja	5	5	5	5	
Perhepäivähoitaja	11	10	7	7	-3
Ryhmäperhepäivähoitaja	2	2	2	2	
Yhteensä	60	59	56	56	-3
Vimpeli					
Varhaiskasvatuksen opettaja	3	3	3	3	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	6,5	6,5	6	6	
Päivähoidon avustaja	1	1	2	2	1
Perhepäivähoitaja	2	2	1	1	-1
Yhteensä	12,5	12,5	12	12	0
Lappajärvi					
Päiväkodin johtaja	1	0	0	0	
Varhaiskasvatuksen opettaja	6	6	5	5	-1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	7	7	8	8	1
Päivähoidon avustaja	1	1	1	1	
Ryhmäperhepäivähoitaja	6	6	2	2	-4
Perhepäivähoitaja	1	1	0	0	-1
Yhteensä	22	21	16	16	-5
Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteinen					
Varhaiskasvatuksen alue-esimies	3	4	4	4	
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	2	
Yhteensä	5	6	6	6	0
HALLINTO					
Alajärvi					
Sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1	
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1	1	
Toimistosihteerit	1	1	1	1	
Yhteensä	3	3	3	3	0

Tulosyksikkö			Henki- löittäin	Henkilö- työvuodet	Muutokset +/- kpl
Virka-/toiminimike					
	TP2022	TA2023	TA2024	TA2024	
KANSALAI SOPISTO					
Kansalaisopiston rehtori	0,5	0,5	0,5	0,5	
Toimistosihtööri	1	1	1	1	
Opettajia	1	1	1	1	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	1	1	1	
tuntiopettaaja (sivutoiminen)	0	72	72	14	
Yhteensä	7,5	75,5	75,5	17,5	0
MUSIIKKIOPISTO					
Alajärvi					
Rehtori	1	1	1	1	
Opettaja	3	3	3	3	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	3	3	4	4	1
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	10	11	6	2	
Koulusihtööri	1	1	1	1	0
Yhteensä	18	19	15	11	1
Kurikka					
Apulaisrehtori	1	1	1	1	
Opettaja	5	5	4	4	-1
Tuntiopettaja (päätoiminen)	4	5	7	7	2
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	12	12	7	1,3	
Yhteensä	22	23	19	13,3	1
KIRJASTOTOIMI					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1	
Kirjastonhoitaja	2	2	2	2	
Kirjastosihtööri	3	3	3	3	
Kirjatoautosihtööri	1	1	1	1	
Yhteensä	7	7	7	7	0
Vimpeli					
Kirjastosihtööri	2	2	2	2	0
YHTEENSÄ	365	437	419,5	340,38	-10

7.4 Tekninen lautakunta

TULOS- ALUE	Tuloyksikkö Virka-toiminimike	TP 2022	TA2023	TA 2024	TA 23/TA
					24 Muutos +/-
TELA	HALLINTO				
	Muu hallinto				
	Tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00	
	Toimistosihteeri	0,70	1,20	1,20	
	Taluspäällikkö	0,00	0,40	0,40	
	Hallinto yhteensä	1,70	2,60	2,60	
	Yhdyskuntasuunnittelu				
	Kaavoituspäällikkö	1,00	1,00	1,00	
	Maanmittausteknikko	1,00	1,00	1,00	
	Määräaikainen toimistosihteeri		0,40	0,40	
	Yhdyskuntasuunnittelu yhteensä	2,00	2,40	2,40	
	Rakennustarkastus				
	Rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00	
	Toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	
	Rakennustarkastus yhteensä	2,00	2,00	2,00	
	Ympäristönsuojelu				
	Ympäristösuojelusihteeri	0,50	0,50	0,50	
	Ympäristönsuojelu yhteensä	0,50	0,50	0,50	
	Tilapalvelut				
	Kiinteistöpäällikkö	1,00	1,00	1,00	
	Rakennusmestari	0,33	0,00	0,00	
	Kiinteistöesimies	1,00	1,00	0,00	-1,00
	Ammattimies	5,00	5,00	7,00	2,00
	Kirvesmies			2,00	2,00
	Ravitse.työntekijä/laitoshuoltaja	0,00		0,50	0,50
	Suurtalouskokki, Alakylä	0,03	0,03	0,03	
	Suurtalouskokki, Myllykangas			0,03	0,03
	Laitoshuoltaja, Alakylä	0,07	0,07	0,07	
	Laitoshuoltaja, Myllykangas	0,07	0,07	0,07	
	Tuntipalkkaiset				
	Kirvesmies	2,00	2,00	1,00	-1,00
	Kiinteistöhuoltoesimies	1,00	1,00	0,00	-1,00
	Tilapalvelut yhteensä	10,50	10,17	11,70	
	Puhdistuspalvelut				
	Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Puhdistuspalveluesimies	1,00	0,00	0,00	
	Puhdistuspalveluohjaaja/laitoshuoltaja	1,00	1,00	0,00	-1,00
	Puhdistuspalveluvastaava			1,00	1,00
	Laitoshuoltaja	37,17	22,27	23,48	1,21
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,39	0,15	0,15	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja		0,13	0,13	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja			0,40	0,40
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja		0,13	0,13	
	Laitoshuoltaja-talonomies	0,86	0,86	0,86	
	Puhdistuspalvelut yhteensä	40,92	25,04	26,65	

TULOS-	Tuloyksikkö	TA 23/TA			24 Muutos
ALUE	Virka-toiminimike	TP 2022	TA2023	TA 2024	+/-
	Ravitsemispalvelut				
	Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Ravitsemispalveluesimies	3,00	1,00	0,00	-1,00
	Ruokapalveluvastaava			1,00	1,00
	Vastaava suurtaloukokki	2,00	1,00	1,00	
	Suurtaloukokki	19,78	12,30	12,70	0,40
	Ruokapalvelutyöntekijä	1,75	0,00		
	Suurtaloukokki-laitoshuoltaja	2,55	2,25	3,15	0,90
	Ravitsemistyöntekijä	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies/ruokapalvelutyöntekijä	0,40	0,40	0,38	-0,02
	Ravitsemuspalvelut yhteensä	30,98	18,45	19,73	
	Yleiset alueet / Kuntatekniikka				
	Kuntatekniikan päällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Rakennusmestari	0,34	0,00	0,00	
	Puutarhuri	1,00	1,00	1,00	
	Liikuntapaikkavastaava	0,50	0,50	0,50	
	Liikuntapaikkajoen hoitaja	4,00	3,00	3,00	
	Työnjohtaja			1,00	1,00
	Uimahalli / sisäliikuntapaikat				
	Hallimestari		1,00	1,00	
	Uinninvalvoja		3,00	3,00	
	Laitosmies		3,00	3,00	
	Kahvilatyöntekijä		2,50	3,00	0,50
	Vesihuoltolaitokset				
	Kuntatekniikan päällikkö	0,50	0,50	0,50	
	Rakennusmestari	0,33	0,00	0,00	
	Toimistosihteeri	0,30	0,30	0,30	
	Vesihuoltolaitoksen esimies	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	2,00	2,00	2,00	
		4,13	3,80	3,80	
	Tuntipalkkaiset				
	Yleisten alueiden esimies	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	1,00	1,00	1,00	
	Yleiset alueet / kuntatekniikka yhteensä	16,60	24,10	25,60	
	Kaikki yhteensä	105,2	85,26	91,18	5,92

7.5 Maaseututoimi

MAASEUTUTOIMI	Tuloyksikkö	Ammattinimike	TP2022	TA 2023	TA 2024	Henkilöstö 2024 Muutokset +/- kpl
	Maaseutupalvelut	maaseututoimenjohtaja	1	1	1	0
		maaseutuasiamies	2	2	2	0
		toimistosihteer	2	2	2	0
	Maaseututoimi yhteensä		5	5	5	0

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma, ulkoinen 2024

s. 1–4

8.2 Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2024

s. 5–9

8.3 Koko kaupunki, ulkoinen/sisäinen 2024

s. 10–11

8.4 Käyttötalousosa hallintokunnittain 2024, ulkoinen/sisäinen

s. 12–17

8.5 Rahoituslaskelma 2024–2025

s. 18

8.6 Investoinnit 2024–2025

s. 19–27

8.7 Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen

s. 28–31

KVIRA

Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot			
3001 Vesi- ja jätevesimaksut	1.180.000	1.176.000	0,3
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.180.000	1.176.000	0,3
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset			
3099 Muut korvaukset	68.800	65.800	4,6
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	68.800	65.800	4,6
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi			
3100 Kotikuntakorvaukset	2.955.000	2.907.000	1,7
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	4.057.884	3.963.501	2,4
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	7.012.884	6.870.501	2,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot			
3140 Muut myyntituotot muilta	546.300	534.300	2,2
3142 Muut myyntituotot kunnilta	136.400	168.812	-19,2
3150 Ateriamaksut	24.300	22.300	9,0
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	707.000	725.412	-2,5
3001 Myyntituotot	8.968.684	8.837.713	1,5
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut			
3200 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut			
3270 Lukukausimaksut	268.000	286.000	-6,3
3271 Päivähoitomaksut	208.000	275.000	-24,4
3275 Muut opetus- ja kulttuuritoimen mak	141.600	141.040	0,4
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	617.600	702.040	-12,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut			
3280 Suunnittelu- ja mittaustoiminnan ma	15.000	15.000	
3285 Rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaks	60.000	70.000	-14,3
3287 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut	4.000	10.000	-60,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	79.000	95.000	-16,8
3200 Maksutuotot	700.600	801.040	-12,5
3300 Tuet ja avustukset			
3300 Työllistämistuki		9.000	-100,0
3301 Tuet ja avustukset valtiolta	269.000	226.800	18,6
3325 Koulumatkatuki	3.000	4.000	-25,0
3330 Muut tuet ja avustukset muilta	500	500	
3331 Tuet ja avustukset (mm.Kela tth-korv	85.971	63.894	34,6
3300 Tuet ja avustukset	358.471	304.194	17,8
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot			
3410 Asuntojen vuokrat	95.694	116.165	-17,6
3420 Muiden rakennusten vuokrat	3.410.864	3.317.078	2,8
3430 Maa- ja vesialueiden vuokrat	4.350	4.350	
3450 Koneiden ja laitteiden vuokrat	5.400	5.400	
3460 Muut vuokratuotot	2.000	2.054	-2,6
3410 Vuokratuotot	3.518.308	3.445.047	2,1
3500 Muut toimintatuotot			
3520 Oppilaan omavastuu koulumatkakustan	500	1.000	-50,0
3530 Muut tuotot	4.350	2.685	62,0
3500 Muut toimintatuotot	4.850	3.685	31,6
3400 Muut toimintatuotot	3.523.158	3.448.732	2,2
3000 TOIMINTATUOTOT	13.550.913	13.391.679	1,2
4000 TOIMINTAKULUT			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

131

KVIRA

EUR

Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot			
4000 Vakinaisten palkat	-15.390.583	-14.700.750	4,7
4001 Tilapäisten palkat	-1.431.648	-1.013.459	41,3
4002 Erilliskorvaukset	-230.800	-253.553	-9,0
4003 Työllistettyjen palkat		-4.000	-100,0
4005 Vakinaisten palkat (vael)	-3.399.500	-3.259.608	4,3
4006 Tilapäisten palkat (vael)	-20.000		100,0
4010 Kokouspalkkiot	-160.300	-159.300	0,6
4002 Palkat ja palkkiot	-20.632.831	-19.390.670	6,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut			
4100 KuEL-maksut	-2.981.672	-2.645.609	12,7
4105 Tasausmaksu/ eläkemenoperusteinen	-615.858	-580.191	6,1
4110 VEL.maksu/työnantajat	-561.482	-533.389	5,3
4101 Eläkekulut	-4.159.012	-3.759.189	10,6
4150 Muut henkilösivukulut			
4150 Kansaneläke- ja sairausvakuutusmak	-271.640	-299.421	-9,3
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-244.531	-393.484	-37,9
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-82.180	-76.774	7,0
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-8.206	-7.660	7,1
4150 Muut henkilösivukulut	-606.557	-777.339	-22,0
4100 Henkilösivukulut	-4.765.569	-4.536.528	5,0
4001 Henkilöstökulut	-25.398.400	-23.927.198	6,1
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot			
4300 As.palv. osto valtiolta	-10.000	-20.000	-50,0
4301 As.palv. osto kunnilta	-814.900	-605.900	34,5
4302 As.palv. osto kuntayhtymiltä	-202.800	-1.800	11166,7
4305 As.palv. osto muilta	-12.400	-48.800	-74,6
4307 Kotikuntalain kotik.korv. ky:ltä	-1.120		100,0
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-1.041.220	-676.500	53,9
4340 Muiden palvelujen ostot			
4330 ICT-palvelut	-692.946	-615.414	12,6
4340 Asiantuntijapalvelut	-385.700	-302.400	27,5
4343 Toimistopalvelut	-265.456	-266.671	-0,5
4350 Painatukset ja ilmoitukset	-80.204	-55.822	43,7
4351 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-12.090	-24.090	-49,8
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-31.676	-31.179	1,6
4370 Vakuutukset	-102.071	-95.617	6,7
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-894.680	-803.320	11,4
4390 Raken.ja alueiden rak.ja kunn.pitop	-1.361.097	-1.429.473	-4,8
4400 Koneiden ja laitt. rak/kunn.pitopal	-196.761	-187.415	5,0
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelut	-685.335	-655.641	4,5
4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-273.600	-241.130	13,5
4425 Kuljetuspalvelut	-1.603.700	-1.668.250	-3,9
4430 Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	-248.582	-224.269	10,8
4440 Opetus- ja kulttuuripalvelut	-100.040	-138.579	-27,8
4450 Osuus verotuskustannuksiin	-98.690	-194.300	-49,2
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-806.927	-789.328	2,2
4470 Muut palvelut	-168.752	-149.880	12,6
4340 Muiden palvelujen ostot	-8.008.307	-7.872.778	1,7
4300 Palvelujen ostot	-9.049.527	-8.549.278	5,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana			
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-207.300	-197.457	5,0
4510 Kirjallisuus	-459.770	-465.844	-1,3

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

132

KVIRA

EUR

Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
4520 Elintarvikkeet	-457.750	-450.348	1,6
4530 Vaatteisto	-49.634	-45.510	9,1
4540 Lääkkeet ja hoitotarvikkeet	-400	-500	-20,0
4544 Lääkkeet	-610	-820	-25,6
4545 Hoitotarvikkeet	-7.020	-7.890	-11,0
4550 Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	-86.580	-94.200	-8,1
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-103.680	-75.880	36,6
4570 Lämmitys, sähkö ja vesi	-2.000	-1.000	100,0
4572 Lämmitys	-891.100	-817.650	9,0
4573 Sähkö ja kaasu	-835.980	-842.070	-0,7
4574 Vesi	-79.890	-75.050	6,4
4580 Kalusto	-434.210	-414.835	4,7
4590 Rakennusmateriaali	-479.440	-396.730	20,8
4600 Muu materiaali	-77.811	-54.000	44,1
4501 Ostot tilikauden aikana	-4.173.175	-3.939.784	5,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4.173.175	-3.939.784	5,9
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille			
4700 Lasten kotihoidon tuki	-826.750	-581.000	42,3
4705 Yksityisen hoidon tuki	-5.000	-5.000	
4730 Muut avustukset kotitalouksille	-16.493	-16.493	
4701 Avustukset kotitalouksille	-848.243	-602.493	40,8
4740 Avustukset yhteisöille			
4740 Avustukset yhteisöille	-246.500	-225.500	9,3
4745 Työmarkkinatuen kuntaosuus	-450.000	-450.000	
4740 Avustukset yhteisöille	-696.500	-675.500	3,1
4700 Avustukset	-1.544.743	-1.277.993	20,9
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat			
4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat	-8.150	-6.630	22,9
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-365.196	-421.041	-13,3
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-21.500	-14.300	50,3
4850 Leasingvuokrat	-181.139	-166.625	8,7
4860 Muut vuokrat	-13.400	-2.100	538,1
4801 Vuokrat	-589.385	-610.696	-3,5
4900 Muut toimintakulut			
4900 Välilliset verot	-3.100	-4.188	-26,0
4925 Vahingon- ja haitankorvaukset	-1.000	-1.000	
4935 Edustus	-2.500	-3.500	-28,6
4936 Jäsenmaksut	-38.506	-38.623	-0,3
4940 Muut kulut	-92.160	-31.856	189,3
4900 Muut toimintakulut	-137.266	-79.167	73,4
4800 Muut toimintakulut	-726.651	-689.863	5,3
4000 TOIMINTAKULUT	-40.892.496	-38.384.116	6,5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27.341.583	-24.992.437	9,4
5000 Verotulot			
5000 Kunnan tulovero	13.347.000	13.720.000	-2,7
5100 Kiinteistövero	3.507.000	2.323.000	51,0
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	2.061.000	2.148.000	-4,1
5000 Verotulot	18.915.000	18.191.000	4,0
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4.919.931	5.923.463	-16,9
5520 Verotuloihin perustuva valtionos. ta	5.325.460	5.450.163	-2,3
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10.245.391	11.373.626	-9,9
5710 Muut valtionosuudet			
5710 Opetus- ja kulttuuritoim. muut valti	1.548.658	1.507.772	2,7

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

EUR 133

KVIRA
Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
5890 Veromenetysten kompensatio	2.007.914	1.968.264	2,0
5710 Muut valtionosuudet	3.556.572	3.476.036	2,3
5500 Valtionosuudet	13.801.963	14.849.662	-7,1
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot			
6000 Korkotuotot antolainasta ulkopuolisi	22.000	12.000	83,3
6030 Maksuliikennetilien korot	500	500	
6001 Korkotuotot	22.500	12.500	80,0
6100 Muut rahoitustuotot			
6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	70.000	70.000	
6120 Verotilitysten korot ja korotukset	500	500	
6130 Viivästyskorkotulot	15.000	15.000	
6170 Muut rahoitustuotot	4.000	4.000	
6100 Muut rahoitustuotot	89.500	89.500	
6200 Korkokulut			
6210 Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	-400.000	-300.000	33,3
6200 Korkokulut	-400.000	-300.000	33,3
6300 Muut rahoituskulut			
6320 Viivästyskorot ja korotukset	-500	-500	
6375 Saatavien poistot ja palautukset	-5.000	-5.000	
6380 Muut rahoituskulut	-4.000	-4.000	
6300 Muut rahoituskulut	-9.500	-9.500	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-297.500	-207.500	43,4
6999 VUOSIKATE	5.077.880	7.840.725	-35,2
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot			
7110 Poistot tietokoneohjelmista	-7.000		100,0
7120 Poistot muista pitkävaikutt. menoista	-271.370	-201.086	35,0
7130 Poistot rakennuksista	-2.052.947	-2.116.751	-3,0
7140 Poistot kiint. rakenteista ja laitte	-1.594.612	-1.373.270	16,1
7150 Poistot koneista ja kalustosta	-311.381	-241.273	29,1
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-4.237.310	-3.932.380	7,8
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-4.237.310	-3.932.380	7,8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	840.570	3.908.345	-78,5

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot			
3001 Vesi- ja jätevesimaksut	1.180.000	1.176.000	0,3
3002 Vesi- ja jätevesimaksut (sisäiset)	109.300	108.685	0,6
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.289.300	1.284.685	0,4
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset			
3099 Muut korvaukset	68.800	65.800	4,6
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	68.800	65.800	4,6
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi			
3100 Kotikuntakorvaukset	2.955.000	2.907.000	1,7
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	4.057.884	3.963.501	2,4
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	7.012.884	6.870.501	2,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot			
3109 Sis.tulot, majoitus- ja ravitsemisp	1.414.981	1.335.264	6,0
3140 Muut myyntituotot muilta	546.300	534.300	2,2
3141 Sisäiset myyntituotot	367.235	328.600	11,8
3142 Muut myyntituotot kunnilta	136.400	168.812	-19,2
3145 Yht.ltk muut sisäiset myyntituotot	735.676	682.280	7,8
3146 Hall.vyörytys1	448.816	501.516	-10,5
3150 Ateriamaksut	24.300	22.300	9,0
3171 Myynnit hall.kunnille (sis)	561.769	526.495	6,7
3177 Sis.tulot, raken.ja alueiden rak.ja	3.672.691	3.605.642	1,9
3181 Sis.tulot, puhtaanapito- ja pesulap	1.319.574	1.196.764	10,3
3190 Sisäiset tulot/tehtävälaukan sisäll	295.723	314.715	-6,0
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.523.465	9.216.688	3,3
3001 Myyntituotot	17.894.449	17.437.674	2,6
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut			
3200 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut			
3270 Lukukausimaksut	268.000	286.000	-6,3
3271 Päivähoitomaksut	208.000	275.000	-24,4
3275 Muut opetus- ja kulttuuritoimen mak	141.600	141.040	0,4
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	617.600	702.040	-12,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut			
3280 Suunnittelu- ja mittaustoiminnan ma	15.000	15.000	
3285 Rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaks	60.000	70.000	-14,3
3287 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut	4.000	10.000	-60,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	79.000	95.000	-16,8
3200 Maksutuotot	700.600	801.040	-12,5
3300 Tuet ja avustukset			
3300 Työllistämistuki		9.000	-100,0
3301 Tuet ja avustukset valtiolta	269.000	226.800	18,6
3325 Koulumatkatuki	3.000	4.000	-25,0
3330 Muut tuet ja avustukset muilta	500	500	
3331 Tuet ja avustukset (mm.Kela tth-korv	85.971	63.894	34,6
3300 Tuet ja avustukset	358.471	304.194	17,8
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot			
3410 Asuntojen vuokrat	95.694	116.165	-17,6
3420 Muiden rakennusten vuokrat	3.410.864	3.317.078	2,8
3430 Maa- ja vesialueiden vuokrat	4.350	4.350	
3450 Koneiden ja laitteiden vuokrat	5.400	5.400	

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
3460 Muut vuokratuotot	2.000	2.054	-2,6
3461 Sisäiset vuokratuotot	1.686.411	1.618.099	4,2
3410 Vuokratuotot	5.204.719	5.063.146	2,8
3500 Muut toimintatuotot			
3520 Oppilaan omavastuu koulumatkakustan	500	1.000	-50,0
3530 Muut tuotot	4.350	2.685	62,0
3500 Muut toimintatuotot	4.850	3.685	31,6
3400 Muut toimintatuotot	5.209.569	5.066.831	2,8
3000 TOIMINTATUOTOT	24.163.089	23.609.739	2,3
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot			
4000 Vakinaisten palkat	-15.390.583	-14.700.750	4,7
4001 Tilapäisten palkat	-1.431.648	-1.013.459	41,3
4002 Erilliskorvaukset	-230.800	-253.553	-9,0
4003 Työllistettyjen palkat		-4.000	-100,0
4005 Vakinaisten palkat (vael)	-3.399.500	-3.259.608	4,3
4006 Tilapäisten palkat (vael)	-20.000		100,0
4010 Kokouspalkkiot	-160.300	-159.300	0,6
4002 Palkat ja palkkiot	-20.632.831	-19.390.670	6,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut			
4100 KuEL-maksut	-2.981.672	-2.645.609	12,7
4105 Tasausmaksu/ eläkemenoperusteinen	-615.858	-580.191	6,1
4110 VEL.maksu/työnantajat	-561.482	-533.389	5,3
4101 Eläkekulut	-4.159.012	-3.759.189	10,6
4150 Muut henkilösivukulut			
4150 Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	-271.640	-299.421	-9,3
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-244.531	-393.484	-37,9
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-82.180	-76.774	7,0
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-8.206	-7.660	7,1
4150 Muut henkilösivukulut	-606.557	-777.339	-22,0
4100 Henkilösivukulut	-4.765.569	-4.536.528	5,0
4001 Henkilöstökulut	-25.398.400	-23.927.198	6,1
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot			
4300 As.palv. osto valtiolta	-10.000	-20.000	-50,0
4301 As.palv. osto kunnilta	-814.900	-605.900	34,5
4302 As.palv. osto kuntayhtymiltä	-202.800	-1.800	11166,7
4305 As.palv. osto muilta	-12.400	-48.800	-74,6
4307 Kotikuntalain kotik.korv. ky:ltä	-1.120		100,0
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-1.041.220	-676.500	53,9
4340 Muiden palvelujen ostot			
4330 ICT-palvelut	-692.946	-615.414	12,6
4340 Asiantuntijapalvelut	-385.700	-302.400	27,5
4341 Sisäiset toimistopalvelut	-17.929	-24.750	-27,6
4343 Toimistopalvelut	-265.456	-266.671	-0,5
4344 Sisäiset henkilöstöpalvelut	-350.951	-303.852	15,5
4345 Yht.ltk muut sis.palvelut	-685.557	-844.309	-18,8
4346 Hallinnon vyörytys/tasol	-794.751	-655.874	21,2
4350 Painatukset ja ilmoitukset	-80.204	-55.822	43,7
4351 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-12.090	-24.090	-49,8
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-31.676	-31.179	1,6
4370 Vakuutukset	-102.071	-95.617	6,7
4376 Sisäiset jätevesimaksut, puhtaanapi		-98.260	-100,0
4377 Sisäiset raken.ja alueiden rak.ja k	-3.671.393	-3.605.642	1,8
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-894.680	-803.320	11,4

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

136

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
4381 Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapal	-1.306.834	-1.196.764	9,2
4390 Raken.ja alueiden rak.ja kunn.pitop	-1.361.097	-1.429.473	-4,8
4400 Koneiden ja laitt. rak/kunn.pitopal	-196.761	-187.415	5,0
4409 Sisäiset majoitus- ja ravitsemispal	-1.414.981	-1.335.264	6,0
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelut	-685.335	-655.641	4,5
4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-273.600	-241.130	13,5
4425 Kuljetuspalvelut	-1.603.700	-1.668.250	-3,9
4430 Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	-248.582	-224.269	10,8
4440 Opetus- ja kulttuuripalvelut	-100.040	-138.579	-27,8
4450 Osuus verotuskustannuksiin	-98.690	-194.300	-49,2
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-806.927	-789.328	2,2
4470 Muut palvelut	-168.752	-149.880	12,6
4471 Sisäiset muut palvelut	-12.451	-13.514	-7,9
4475 Puhdistuspalv.hallintok.(sis)	-193.921	-183.022	6,0
4476 Tilapalvelu hallintok.(sis)	-239.994	-211.058	13,7
4477 Ravitsemispalv.hallintok.(sis)	-127.703	-133.161	-4,1
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.824.772	-16.478.248	2,1
4300 Palvelujen ostot	-17.865.992	-17.154.748	4,1
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana			
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-207.300	-197.457	5,0
4510 Kirjallisuus	-459.770	-465.844	-1,3
4520 Elintarvikkeet	-457.750	-450.348	1,6
4530 Vaatteisto	-49.634	-45.510	9,1
4540 Lääkkeet ja hoitotarvikkeet	-400	-500	-20,0
4544 Lääkkeet	-610	-820	-25,6
4545 Hoitotarvikkeet	-7.020	-7.890	-11,0
4550 Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	-86.580	-94.200	-8,1
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-103.680	-75.880	36,6
4570 Lämmitys, sähkö ja vesi	-2.000	-1.000	100,0
4572 Lämmitys	-891.100	-817.650	9,0
4573 Sähkö ja kaasu	-835.980	-842.070	-0,7
4574 Vesi	-79.890	-75.050	6,4
4577 Vesi, sisäinen	-109.300	-9.225	1084,8
4580 Kalusto	-434.210	-414.835	4,7
4590 Rakennusmateriaali	-479.440	-396.730	20,8
4600 Muu materiaali	-77.811	-54.000	44,1
4501 Ostot tilikauden aikana	-4.282.475	-3.949.009	8,4
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4.282.475	-3.949.009	8,4
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille			
4700 Lasten kotihoidon tuki	-826.750	-581.000	42,3
4705 Yksityisen hoidon tuki	-5.000	-5.000	
4730 Muut avustukset kotitalouksille	-16.493	-16.493	
4701 Avustukset kotitalouksille	-848.243	-602.493	40,8
4740 Avustukset yhteisöille			
4740 Avustukset yhteisöille	-246.500	-225.500	9,3
4745 Työmarkkinatuen kuntaosuus	-450.000	-450.000	
4740 Avustukset yhteisöille	-696.500	-675.500	3,1
4700 Avustukset	-1.544.743	-1.277.993	20,9
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat			
4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat	-8.150	-6.630	22,9
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-365.196	-421.041	-13,3
4821 Sisäiset vuokrat	-1.686.411	-1.603.365	5,2
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-21.500	-14.300	50,3
4850 Leasingvuokrat	-181.139	-166.625	8,7

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
4860 Muut vuokrat	-13.400	-2.100	538,1
4801 Vuokrat	-2.275.796	-2.214.061	2,8
4900 Muut toimintakulut			
4900 Välilliset verot	-3.100	-4.188	-26,0
4925 Vahingon- ja haitankorvaukset	-1.000	-1.000	
4935 Edustus	-2.500	-3.500	-28,6
4936 Jäsenmaksut	-38.506	-38.623	-0,3
4940 Muut kulut	-92.160	-31.856	189,3
4900 Muut toimintakulut	-137.266	-79.167	73,4
4800 Muut toimintakulut	-2.413.062	-2.293.228	5,2
4000 TOIMINTAKULUT	-51.504.672	-48.602.176	6,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27.341.583	-24.992.437	9,4
5000 Verotulot			
5000 Kunnan tulovero	13.347.000	13.720.000	-2,7
5100 Kiinteistövero	3.507.000	2.323.000	51,0
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	2.061.000	2.148.000	-4,1
5000 Verotulot	18.915.000	18.191.000	4,0
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4.919.931	5.923.463	-16,9
5520 Verotuloihin perustuva valtionos. ta	5.325.460	5.450.163	-2,3
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10.245.391	11.373.626	-9,9
5710 Muut valtionosuudet			
5710 Opetus- ja kulttuuritoim. muut valti	1.548.658	1.507.772	2,7
5890 Veromenetysten kompensatio	2.007.914	1.968.264	2,0
5710 Muut valtionosuudet	3.556.572	3.476.036	2,3
5500 Valtionosuudet	13.801.963	14.849.662	-7,1
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot			
6000 Korkotuotot antolainasta ulkopuolisi	22.000	12.000	83,3
6030 Maksuliikennetilien korot	500	500	
6001 Korkotuotot	22.500	12.500	80,0
6100 Muut rahoitustuotot			
6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	70.000	70.000	
6116 Korvaus peruspääomasta	122.210	122.210	
6120 Verotilitysten korot ja korotukset	500	500	
6130 Viivästyskorkotulot	15.000	15.000	
6170 Muut rahoitustuotot	4.000	4.000	
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	211.710	
6200 Korkokulut			
6210 Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	-400.000	-300.000	33,3
6200 Korkokulut	-400.000	-300.000	33,3
6300 Muut rahoituskulut			
6305 Korvaus peruspääomasta	-122.210	-122.210	
6320 Viivästyskorot ja korotukset	-500	-500	
6375 Saatavien poistot ja palautukset	-5.000	-5.000	
6380 Muut rahoituskulut	-4.000	-4.000	
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-297.500	-207.500	43,4
6999 VUOSIKATE	5.077.880	7.840.725	-35,2
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot			
7110 Poistot tietokoneohjelmista	-7.000		100,0
7120 Poistot muista pitkävaikut. menoist	-271.370	-201.086	35,0
7130 Poistot rakennuksista	-2.052.947	-2.116.751	-3,0
7140 Poistot kiint. rakenteista ja laitte	-1.594.612	-1.373.270	16,1
7150 Poistot koneista ja kalustosta	-311.381	-241.273	29,1

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

138

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-4.237.310	-3.932.380	7,8
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-4.237.310	-3.932.380	7,8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	840.570	3.908.345	-78,5

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.289.300	1.284.685	0,4
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	68.800	65.800	4,6
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	7.012.884	6.870.501	2,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.523.465	9.216.688	3,3
3001 Myyntituotot	17.894.449	17.437.674	2,6
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	617.600	702.040	-12,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	79.000	95.000	-16,8
3200 Maksutuotot	700.600	801.040	-12,5
3300 Tuet ja avustukset	358.471	304.194	17,8
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	5.204.719	5.063.146	2,8
3500 Muut toimintatuotot	4.850	3.685	31,6
3400 Muut toimintatuotot	5.209.569	5.066.831	2,8
3000 TOIMINTATUOTOT	24.163.089	23.609.739	2,3
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-20.632.831	-19.390.670	6,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-4.159.012	-3.759.189	10,6
4150 Muut henkilösivukulut	-606.557	-777.339	-22,0
4100 Henkilösivukulut	-4.765.569	-4.536.528	5,0
4001 Henkilöstökulut	-25.398.400	-23.927.198	6,1
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-1.041.220	-676.500	53,9
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.824.772	-16.478.248	2,1
4300 Palvelujen ostot	-17.865.992	-17.154.748	4,1
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-4.282.475	-3.949.009	8,4
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4.282.475	-3.949.009	8,4
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-848.243	-602.493	40,8
4740 Avustukset yhteisöille	-696.500	-675.500	3,1
4700 Avustukset	-1.544.743	-1.277.993	20,9
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-2.275.796	-2.214.061	2,8
4900 Muut toimintakulut	-137.266	-79.167	73,4
4800 Muut toimintakulut	-2.413.062	-2.293.228	5,2
4000 TOIMINTAKULUT	-51.504.672	-48.602.176	6,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27.341.583	-24.992.437	9,4
5000 Verotulot	18.915.000	18.191.000	4,0
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10.245.391	11.373.626	-9,9
5710 Muut valtionosuudet	3.556.572	3.476.036	2,3
5500 Valtionosuudet	13.801.963	14.849.662	-7,1
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot	22.500	12.500	80,0
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	211.710	
6200 Korkokulut	-400.000	-300.000	33,3
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-297.500	-207.500	43,4
6999 VUOSIKATE	5.077.880	7.840.725	-35,2

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

EUR 140

KVIRA

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-4.237.310	-3.932.380	7,8
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-4.237.310	-3.932.380	7,8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	840.570	3.908.345	-78,5

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

141

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
17010000 KESKUSVAALILAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	18.000	15.000	20,0
3001 Myyntituotot	18.000	15.000	20,0
3000 TOIMINTATUOTOT	18.000	15.000	20,0
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-25.000	-25.000	
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-3.866	-3.684	4,9
4150 Muut henkilösivukulut	-509	-729	-30,2
4100 Henkilösivukulut	-4.375	-4.413	-0,9
4001 Henkilöstökulut	-29.375	-29.413	-0,1
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-12.780	-13.280	-3,8
4300 Palvelujen ostot	-12.780	-13.280	-3,8
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.050	-2.500	22,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.050	-2.500	22,0
4800 Muut toimintakulut			
4900 Muut toimintakulut	-2.000	-2.000	
4800 Muut toimintakulut	-2.000	-2.000	
4000 TOIMINTAKULUT	-47.205	-47.193	
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29.205	-32.193	-9,3
6999 VUOSIKATE	-29.205	-32.193	-9,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-29.205	-32.193	-9,3
17020000 TARKASTUSLAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-8.500	-8.500	
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-322	-308	4,5
4150 Muut henkilösivukulut	-43	-61	-29,5
4100 Henkilösivukulut	-365	-369	-1,1
4001 Henkilöstökulut	-8.865	-8.869	
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-20.520	-20.200	1,6
4300 Palvelujen ostot	-20.520	-20.200	1,6
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-325	-200	62,5
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-325	-200	62,5
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-350		100,0
4900 Muut toimintakulut	-350		100,0
4800 Muut toimintakulut	-700		100,0
4000 TOIMINTAKULUT	-30.410	-29.269	3,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-30.410	-29.269	3,9
6999 VUOSIKATE	-30.410	-29.269	3,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-30.410	-29.269	3,9
17100000 KAUPUNGINHALLITUS			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	50.800	50.800	

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	187.727	193.950	-3,2
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	425.235	386.600	10,0
3001 Myyntituotot	663.762	631.350	5,1
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3200 Maksutuotot	4.000	4.000	
3300 Tuet ja avustukset	153.819	3.605	4166,8
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	5.107.119	4.904.344	4,1
3400 Muut toimintatuotot	5.107.119	4.904.344	4,1
3000 TOIMINTATUOTOT	5.928.700	5.543.299	7,0
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-1.181.812	-1.122.779	5,3
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-227.320	-206.894	9,9
4150 Muut henkilösivukulut	-32.975	-41.271	-20,1
4100 Henkilösivukulut	-260.295	-248.165	4,9
4001 Henkilöstökulut	-1.442.107	-1.370.944	5,2
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-2.065.005	-2.334.440	-11,5
4300 Palvelujen ostot	-2.065.005	-2.334.440	-11,5
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-95.252	-38.460	147,7
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-95.252	-38.460	147,7
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-7.993	-7.993	
4740 Avustukset yhteisöille	-72.000	-62.500	15,2
4700 Avustukset	-79.993	-70.493	13,5
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-78.223	-93.873	-16,7
4900 Muut toimintakulut	-32.836	-34.911	-5,9
4800 Muut toimintakulut	-111.059	-128.784	-13,8
4000 TOIMINTAKULUT	-3.793.416	-3.943.121	-3,8
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	2.135.284	1.600.178	33,4
6999 VUOSIKATE	2.135.284	1.600.178	33,4
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-2.434.162	-2.377.413	2,4
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-2.434.162	-2.377.413	2,4
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-298.878	-777.235	-61,5
17300000 SIVISTYSLAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	6.800.316	6.651.764	2,2
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	821.257	845.587	-2,9
3001 Myyntituotot	7.621.573	7.497.351	1,7
3200 Maksutuotot			
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	610.600	695.040	-12,1
3200 Maksutuotot	610.600	695.040	-12,1
3300 Tuet ja avustukset	68.472	173.514	-60,5
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	9.250	11.452	-19,2
3500 Muut toimintatuotot	2.850	1.685	69,1
3400 Muut toimintatuotot	12.100	13.137	-7,9
3000 TOIMINTATUOTOT	8.312.745	8.379.042	-0,8
4000 TOIMINTAKULUT			

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

KVIRA

EUR 143

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-15.148.261	-14.439.030	4,9
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-3.031.676	-2.785.102	8,9
4150 Muut henkilösivukulut	-428.556	-584.135	-26,6
4100 Henkilösivukulut	-3.460.232	-3.369.237	2,7
4001 Henkilöstökulut	-18.608.493	-17.808.267	4,5
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-830.100	-667.500	24,4
4340 Muiden palvelujen ostot	-8.617.297	-8.252.187	4,4
4300 Palvelujen ostot	-9.447.397	-8.919.687	5,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-894.220	-904.431	-1,1
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-894.220	-904.431	-1,1
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-831.750	-586.000	41,9
4700 Avustukset	-831.750	-586.000	41,9
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-1.243.997	-1.335.097	-6,8
4900 Muut toimintakulut	-14.110	-9.336	51,1
4800 Muut toimintakulut	-1.258.107	-1.344.433	-6,4
4000 TOIMINTAKULUT	-31.039.967	-29.562.818	5,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22.727.222	-21.183.776	7,3
6999 VUOSIKATE	-22.727.222	-21.183.776	7,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-22.727.222	-21.183.776	7,3
17400000 ELINVOIMALAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	24.841	24.787	0,2
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	566.162	488.160	16,0
3001 Myyntituotot	591.003	512.947	15,2
3200 Maksutuotot			
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	7.000	7.000	
3200 Maksutuotot	7.000	7.000	
3300 Tuet ja avustukset	116.733	125.100	-6,7
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	84.000	143.000	-41,3
3500 Muut toimintatuotot	2.000	2.000	
3400 Muut toimintatuotot	86.000	145.000	-40,7
3000 TOIMINTATUOTOT	800.736	790.047	1,4
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-697.476	-602.787	15,7
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-132.959	-113.257	17,4
4150 Muut henkilösivukulut	-17.984	-22.409	-19,7
4100 Henkilösivukulut	-150.943	-135.666	11,3
4001 Henkilöstökulut	-848.419	-738.453	14,9
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-211.120	-9.000	2245,8
4340 Muiden palvelujen ostot	-2.199.400	-1.804.699	21,9
4300 Palvelujen ostot	-2.410.520	-1.813.699	32,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-186.348	-118.180	57,7
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-186.348	-118.180	57,7
4700 Avustukset			

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
4701 Avustukset kotitalouksille	-8.500	-8.500	
4740 Avustukset yhteisöille	-548.500	-547.000	0,3
4700 Avustukset	-557.000	-555.500	0,3
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-829.550	-685.082	21,1
4900 Muut toimintakulut	-77.800	-20.920	271,9
4800 Muut toimintakulut	-907.350	-706.002	28,5
4000 TOIMINTAKULUT	-4.909.637	-3.931.834	24,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.108.901	-3.141.787	30,8
6999 VUOSIKATE	-4.108.901	-3.141.787	30,8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4.108.901	-3.141.787	30,8
17700000 TEKINEN LAUTAKUNTA			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.289.300	1.284.685	0,4
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	7.710.811	7.496.341	2,9
3001 Myyntituotot	9.000.111	8.781.026	2,5
3200 Maksutuotot			
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	79.000	95.000	-16,8
3200 Maksutuotot	79.000	95.000	-16,8
3300 Tuet ja avustukset	19.447	1.975	884,7
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	4.350	4.350	
3400 Muut toimintatuotot	4.350	4.350	
3000 TOIMINTATUOTOT	9.102.908	8.882.351	2,5
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-3.571.782	-3.192.574	11,9
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-762.869	-649.944	17,4
4150 Muut henkilösivukulut	-126.490	-128.734	-1,7
4100 Henkilösivukulut	-889.359	-778.678	14,2
4001 Henkilöstökulut	-4.461.141	-3.971.252	12,3
4300 Palvelujen ostot			
4340 Muiden palvelujen ostot	-3.909.770	-4.053.442	-3,5
4300 Palvelujen ostot	-3.909.770	-4.053.442	-3,5
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-3.103.280	-2.885.238	7,6
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.103.280	-2.885.238	7,6
4700 Avustukset			
4740 Avustukset yhteisöille	-76.000	-66.000	15,2
4700 Avustukset	-76.000	-66.000	15,2
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-123.676	-100.009	23,7
4900 Muut toimintakulut	-10.170	-12.000	-15,3
4800 Muut toimintakulut	-133.846	-112.009	19,5
4000 TOIMINTAKULUT	-11.684.037	-11.087.941	5,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.581.129	-2.205.590	17,0
6999 VUOSIKATE	-2.581.129	-2.205.590	17,0
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-1.803.148	-1.554.967	16,0
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.803.148	-1.554.967	16,0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4.384.277	-3.760.557	16,6
17850000 RAHOITUS			
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	
0003 TULOSLASKELMA			

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
5000 Verotulot	18.915.000	18.191.000	4,0
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10.245.391	11.373.626	-9,9
5710 Muut valtionosuudet	3.556.572	3.476.036	2,3
5500 Valtionosuudet	13.801.963	14.849.662	-7,1
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot	22.500	12.500	80,0
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	211.710	
6200 Korkokulut	-400.000	-300.000	33,3
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-297.500	-207.500	43,4
6999 VUOSIKATE	32.419.463	32.833.162	-1,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	32.419.463	32.833.162	-1,3
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI			
0003 TULOSLASKELMA			
3000 TOIMINTATUOTOT			
3001 Myyntituotot			
3010 Liiketoiminnan myyntituotot	1.289.300	1.284.685	0,4
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	68.800	65.800	4,6
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	7.012.884	6.870.501	2,1
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	9.523.465	9.216.688	3,3
3001 Myyntituotot	17.894.449	17.437.674	2,6
3200 Maksutuotot			
3201 Yleishallinnon maksut	4.000	4.000	
3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	617.600	702.040	-12,0
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut	79.000	95.000	-16,8
3200 Maksutuotot	700.600	801.040	-12,5
3300 Tuet ja avustukset	358.471	304.194	17,8
3400 Muut toimintatuotot			
3410 Vuokratuotot	5.204.719	5.063.146	2,8
3500 Muut toimintatuotot	4.850	3.685	31,6
3400 Muut toimintatuotot	5.209.569	5.066.831	2,8
3000 TOIMINTATUOTOT	24.163.089	23.609.739	2,3
4000 TOIMINTAKULUT			
4001 Henkilöstökulut			
4002 Palkat ja palkkiot	-20.632.831	-19.390.670	6,4
4100 Henkilösivukulut			
4101 Eläkekulut	-4.159.012	-3.759.189	10,6
4150 Muut henkilösivukulut	-606.557	-777.339	-22,0
4100 Henkilösivukulut	-4.765.569	-4.536.528	5,0
4001 Henkilöstökulut	-25.398.400	-23.927.198	6,1
4300 Palvelujen ostot			
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-1.041.220	-676.500	53,9
4340 Muiden palvelujen ostot	-16.824.772	-16.478.248	2,1
4300 Palvelujen ostot	-17.865.992	-17.154.748	4,1
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
4501 Ostot tilikauden aikana	-4.282.475	-3.949.009	8,4
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4.282.475	-3.949.009	8,4
4700 Avustukset			
4701 Avustukset kotitalouksille	-848.243	-602.493	40,8
4740 Avustukset yhteisöille	-696.500	-675.500	3,1
4700 Avustukset	-1.544.743	-1.277.993	20,9
4800 Muut toimintakulut			
4801 Vuokrat	-2.275.796	-2.214.061	2,8
4900 Muut toimintakulut	-137.266	-79.167	73,4
4800 Muut toimintakulut	-2.413.062	-2.293.228	5,2
4000 TOIMINTAKULUT	-51.504.672	-48.602.176	6,0

Budjetti ja %-muutos ed. vuoteen

146

KVIRA

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024	Budjetti 2023	Muutos %
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27.341.583	-24.992.437	9,4
5000 Verotulot	18.915.000	18.191.000	4,0
5500 Valtionosuudet			
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10.245.391	11.373.626	-9,9
5710 Muut valtionosuudet	3.556.572	3.476.036	2,3
5500 Valtionosuudet	13.801.963	14.849.662	-7,1
6000 Rahoitustuotot ja -kulut			
6001 Korkotuotot	22.500	12.500	80,0
6100 Muut rahoitustuotot	211.710	211.710	
6200 Korkokulut	-400.000	-300.000	33,3
6300 Muut rahoituskulut	-131.710	-131.710	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-297.500	-207.500	43,4
6999 VUOSIKATE	5.077.880	7.840.725	-35,2
7000 Poistot ja arvonalentumiset			
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-4.237.310	-3.932.380	7,8
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-4.237.310	-3.932.380	7,8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	840.570	3.908.345	-78,5

VIRALLINEN BUDJETTI
UlkoinenTalousarvio/rahoituslaskelma
01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
0006 RAHOITUSLASKELMA				
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIR				
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA				
9320 VUOSIKATE	7.776.125	5.077.880	3.451	2.242
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA	7.776.125	5.077.880	3.451	2.242
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
9355 INVESTOINTIMENOT	-3.624.596	-4.300.702	-8.201	-8.457
9360 RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN	110.000	232.000	75	
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3.514.596	-4.068.702	-8.126	-8.457
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIR	4.261.529	1.009.178	-4.675	-6.215
9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
9415 ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	6.895	6.895	7	7
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	6.895	6.895	7	7
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET				
9461 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6.000.000	2.000.000	7.000	10.000
9465 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3.512.844	-3.216.590	-3.017	-3.517
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET	2.487.156	-1.216.590	3.983	6.483
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
9483 SAAMISTEN MUUTOS	80.000	86.000	86	86
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	80.000	86.000	86	86
9400 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2.574.051	-1.123.695	4.076	6.576
9490 RAHAVAROJEN MUUTOS	6.835.580	-114.517	-599	361
9502 RAHAVAROJEN MUUTOS		0	0	0

-18-

VIRALLINEN BUDJETTI
Ulkoinen

Talousarvio investoinneista

01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
091102 Tietokoneohjelmistot				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-50.000	-25	
9000 INVESTOINTIMENOT		-50.000	-25	
9080 INVESTOINNIT NETTO		-50.000	-25	0
091110 Pirkkalanlahden kunnostus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-80.000	-15.000	-15	-15
9000 INVESTOINTIMENOT	-80.000	-15.000	-15	-15
9080 INVESTOINNIT NETTO	-80.000	-15.000	-15	-15
091115 Haapavainiontien silta				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-40.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-40.000		
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		20.000		
9049 INVESTOINTITULOT		20.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-20.000	0	0
091118 Mertapurontien silta				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-130.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-130.000		
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		65.000		
9049 INVESTOINTITULOT		65.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-65.000	0	0
091119 Myllypuron silta				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-150.000	-150.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-150.000	-150.000		
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	75.000	120.000		
9049 INVESTOINTITULOT	75.000	120.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO	-75.000	-30.000	0	0

- 19 -

VIRALLINEN BUDJETTI		Talousarvio investoinneista			
Ulkoinen		01.01.2024 - 31.12.2024			
	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	EUR
091121 Liikennekiinteistö ent matkahuolto					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN	-42.000				
9000 INVESTOINTIMENOT	-42.000				
9080 INVESTOINNIT NETTO	-42.000	0	0	0	
091122 Vehkalampi-Koivumäki-Karstaperäntie kunn					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN	-70.000				
9000 INVESTOINTIMENOT	-70.000				
9080 INVESTOINNIT NETTO	-70.000	0	0	0	
091123 Hautakankaantien silta					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9025 RAKENNUTTAMINEN			-150		
9000 INVESTOINTIMENOT			-150		
9049 INVESTOINTITULOT					
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN			75		
9049 INVESTOINTITULOT			75		
9080 INVESTOINNIT NETTO		0	-75	0	
091201 Maa- ja vesialueet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-133.096	-200.000	-200	-200	
9000 INVESTOINTIMENOT	-133.096	-200.000	-200	-200	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-133.096	-200.000	-200	-200	
091402 Kaupunginhallitus/kuntayhtymäosuudet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-20.702			
9000 INVESTOINTIMENOT		-20.702			
9080 INVESTOINNIT NETTO		-20.702	0	0	
093102 Koulukeskuksen irtaimistot					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT			-13		
9000 INVESTOINTIMENOT			-13		
9080 INVESTOINNIT NETTO		0	-13	0	

-20-

VIRALLINEN BUDJETTI
Ulkoinen

Talousarvio investoinneista

01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
093120 Yläkoulu/Oppimisympäristön kehittäminen				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-18.000	-18.000	-18	
9000 INVESTOINTIMENOT	-18.000	-18.000	-18	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-18.000	-18.000	-18	0
093122 Alajärven kirjasto, auton hankinta Lapua				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT			-200	
9000 INVESTOINTIMENOT			-200	
9080 INVESTOINNIT NETTO		0	-200	0
094101 Vapaa-aikatoimi / kuljetusvälineet				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-20.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	0	0	0
097131 Keskusvarasto/uudisrak.				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-120.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-120.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-120.000	0	0
097160 Hoiskon koulu uudisrak.				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-17.000	-20	
9000 INVESTOINTIMENOT		-17.000	-20	
9080 INVESTOINNIT NETTO		-17.000	-20	0
097166 Paavolan koulu uudisrak.				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-150.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-150.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-150.000	0	0	0
097175 Nelimarkka-museo uudisrak.				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				

-21-

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Talousarvio investoinneista

EUR

VIRALLINEN BUDJETTI

Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
9025 RAKENNUTTAMINEN	-20.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-20.000	0	0	0
097202 Kaupungintalo				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN	-25.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-25.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-25.000	0	0	0
097204 Lehtimäen Virastotalo				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-20.000			
9025 RAKENNUTTAMINEN			-25	
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000			-25
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-20.000	0	-25	0
097231 Keskusvarasto				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-15.000	-15.000		
9000 INVESTOINTIMENOT	-15.000	-15.000		
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-15.000	-15.000	0	0
097248 Eläinlääkäritalo				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN		-800.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-800.000		
9080 INVESTOINNIIT NETTO		-800.000	0	0
097252 Alarinteen työosasto/Toimintak keittiö				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-15.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-15.000			
9080 INVESTOINNIIT NETTO	-15.000	0	0	0
097253 Hoitokoti Sateenkaari				
0005 INVESTOINNIIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUTTAMINEN	-30.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000			

- 22 -

		Talousarvio investoinneista			EUR
VIRALLINEN BUDJETTI		01.01.2024 - 31.12.2024			
Ulkoinen					
	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
9080	INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	0	0
097254	Vanhainkoti Kultakämmen				
0005	INVESTOINNIT				
9000	INVESTOINTIMENOT				
9001	OMA RAKENTAMINEN	-60.000		-30	
9000	INVESTOINTIMENOT	-60.000		-30	
9080	INVESTOINNIT NETTO	-60.000	0	-30	0
097259	Alakylän koulu				
0005	INVESTOINNIT				
9000	INVESTOINTIMENOT				
9025	RAKENNUTTAMINEN	-18.000			
9000	INVESTOINTIMENOT	-18.000			
9080	INVESTOINNIT NETTO	-18.000	0	0	0
097260	Hoiskon koulun peruskorjaus				
0005	INVESTOINNIT				
9000	INVESTOINTIMENOT				
9025	RAKENNUTTAMINEN	-10.000	-45.000		
9000	INVESTOINTIMENOT	-10.000	-45.000		
9080	INVESTOINNIT NETTO	-10.000	-45.000	0	0
097265	Paalijärven koulu				
0005	INVESTOINNIT				
9000	INVESTOINTIMENOT				
9025	RAKENNUTTAMINEN	-12.000	-50.000		
9000	INVESTOINTIMENOT	-12.000	-50.000		
9080	INVESTOINNIT NETTO	-12.000	-50.000	0	0
097266	Paavolan koulu				
0005	INVESTOINNIT				
9000	INVESTOINTIMENOT				
9025	RAKENNUTTAMINEN			-5.000	-4.500
9030	MUUT INVESTOINTIMENOT		-32.000		
9000	INVESTOINTIMENOT		-32.000	-5.000	-4.500
9080	INVESTOINNIT NETTO		-32.000	-5.000	-4.500
097267	Taimelan koulu				
0005	INVESTOINNIT				
9000	INVESTOINTIMENOT				
9025	RAKENNUTTAMINEN			-80	
9000	INVESTOINTIMENOT			-80	
9080	INVESTOINNIT NETTO		0	-80	0
097270	Koulukeskus				

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Talousarvio investoinneista

EUR

VIRALLINEN BUDJETTI

Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN		-18.000		
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-67.500	-60.000		
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-14.000	-32.000	-30	
9000 INVESTOINTIMENOT	-81.500	-110.000	-30	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-81.500	-110.000	-30	0
097275 Nelimarkka-museo				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-30.000	-150	
9000 INVESTOINTIMENOT		-30.000	-150	
9080 INVESTOINNIT NETTO		-30.000	-150	0
097277 Väinölä				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-30.000			
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-45	
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000		-45	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	-45	0
097278 Alajärven kirjasto				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-11.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-11.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-11.000	0	0	0
097288 Uimahalli				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-15.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-15.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-15.000	0	0
097301 Kaavatiet				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN	-1.336.000	-1.208.000	-1.400	-1.807
9000 INVESTOINTIMENOT	-1.336.000	-1.208.000	-1.400	-1.807
9080 INVESTOINNIT NETTO	-1.336.000	-1.208.000	-1.400	-1.807
097302 Puistot ja uimarannat				

-24-

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Talousarvio investoinneista

VIRALLINEN BUDJETTI

EUR

Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-95.000			
9025 RAKENNUTTAMINEN		-69.000	-45	-290
9000 INVESTOINTIMENOT	-95.000	-69.000	-45	-290
9080 INVESTOINNIT NETTO	-95.000	-69.000	-45	-290
097304 Ulkoilu- ja urheilualueet				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-548.000			
9025 RAKENNUTTAMINEN		-509.000	-20	-440
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT				
9000 INVESTOINTIMENOT	-548.000	-509.000	-20	-440
9049 INVESTOINTITULOT				
9060 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	35.000	27.000		
9049 INVESTOINTITULOT	35.000	27.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO	-513.000	-482.000	-20	-440
097314 Koulumäen päiväkodin etäryhmä				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN		-30.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-30.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-30.000	0	0
097401 Tekninen toimi / kuljetusvälineet				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-80.000	-92.000	-300	
9000 INVESTOINTIMENOT	-80.000	-92.000	-300	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-80.000	-92.000	-300	0
097402 Tekninen toimi / muut koneet ja kalusto				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-70.000		-235	
9000 INVESTOINTIMENOT	-70.000		-235	
9080 INVESTOINNIT NETTO	-70.000	0	-235	0
099101 Vesilaitos / verkoston rakentaminen				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-20.000	-20.000		

-25-

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Talousarvio investoinneista

EUR

VIRALLINEN BUDJETTI

Ulkoinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-55	-20
9000 INVESTOINTIMENOT	-20.000	-20.000	-55	-20
9080 INVESTOINNIT NETTO	-20.000	-20.000	-55	-20
099102 Vesilaitos / verkoston saneeraus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-155.000	-25.000		-10
9025 RAKENNUUTTAMINEN			-10	
9000 INVESTOINTIMENOT	-155.000	-25.000	-10	-10
9080 INVESTOINNIT NETTO	-155.000	-25.000	-10	-10
099104 Vesilaitos/vesilaitokset				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9025 RAKENNUUTTAMINEN		-35.000		
9000 INVESTOINTIMENOT		-35.000		
9080 INVESTOINNIT NETTO		-35.000	0	0
099105 Paalijärvi-Teerineva vesiosuuskunta				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN		-100.000	-30	-30
9000 INVESTOINTIMENOT		-100.000	-30	-30
9080 INVESTOINNIT NETTO		-100.000	-30	-30
099122 Vesilaitos/irtain omaisuus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-10.000			
9000 INVESTOINTIMENOT	-10.000			
9080 INVESTOINNIT NETTO	-10.000	0	0	0
099201 Viemärilaitos / verkoston rakentaminen				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-50.000	-30.000	-30	
9025 RAKENNUUTTAMINEN				-1.090
9000 INVESTOINTIMENOT	-50.000	-30.000	-30	-1.090
9080 INVESTOINNIT NETTO	-50.000	-30.000	-30	-1.090
099202 Viemärilaitos / verkoston saneeraus				
0005 INVESTOINNIT				
9000 INVESTOINTIMENOT				
9001 OMA RAKENTAMINEN	-55.000	-55.000	-55	-55

-26-

		Talousarvio investoinneista			
VIRALLINEN BUDJETTI		01.01.2024 - 31.12.2024			
Ulkoinen		EUR			
	Budj+muut. 2023	Budj. 2024	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
9000	INVESTOINTIMENOT	-55.000	-55.000	-55	-55
9080	INVESTOINNIT NETTO	-55.000	-55.000	-55	-55
099203 Alajärven jätevesipuhdistamon saneeraus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001	OMA RAKENTAMINEN	-25.000			
9025	RAKENNUTTAMINEN	-150.000	-270.000	-20	
9030	MUUT INVESTOINTIMENOT	-20.000			
9000	INVESTOINTIMENOT	-195.000	-270.000	-20	
9080	INVESTOINNIT NETTO	-195.000	-270.000	-20	0
00000017 ALAJÄRVEN KAUPUNKI					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001	OMA RAKENTAMINEN	-1.130.000	-293.000	-145	-95
9025	RAKENNUTTAMINEN	-2.129.500	-3.563.000	-7.035	-8.162
9030	MUUT INVESTOINTIMENOT	-365.096	-444.702	-1.021	-200
9000	INVESTOINTIMENOT	-3.624.596	-4.300.702	-8.201	-8.457
9049 INVESTOINTITULOT					
9060	RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	110.000	232.000	75	
9049	INVESTOINTITULOT	110.000	232.000	75	
9080	INVESTOINNIT NETTO	-3.514.596	-4.068.702	-8.126	-8.457

TALOUSARVIO
VESIHUOLTOLAITOS (HALLINTO+VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASEYKSIKKÖ
TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	1 289 930,00	1 284 685,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot (hallinnon sis.vyörytys)	117 680,00	154 360,00
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-266 900,00	-246 900,00
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot (sis hallinnon vyörytys)	-375 490,00	-429 846,00
-642 390,00	-429 846,00	-676 746,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palvelut	-252 500,00	-214 320,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-52 636,00	-43 871,00
Muut henkilösivukulut	-7 148,00	-8 683,00
-312 284,00	-8 683,00	-266 874,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-416 817,00	-402 942,00
Arvonalentumiset	-416 817,00	-402 942,00
Liiketoiminnan muut kulut	-13 236,00	-11 732,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	22 883,00	80 751,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-122 210,00	-122 210,00
Muut rahoituskulut	-122 210,00	-122 210,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-99 327,00	-41 459,00
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-99 327,00	-41 459,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-99 327,00	-41 459,00

TALOUSARVIO
VESILAITOS/VESIHUOLTOLAITOS TASEYKSIKÖ
TULOSLASKELMA

	2024		2023	
Liikevaihto		504 800,00		504 685,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-66 100,00		-65 100,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-110 605,00	-176 705,00	-133 868,00	-198 968,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-43 000,00		-62 830,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-10 061,00		-12 862,00	
Muut henkilösivukulut	-1 218,00	-54 279,00	-2 547,00	-78 239,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-142 252,00		-129 198,00	
Arvonalentumiset		-142 252,00		-129 198,00
Liiketoiminnan muut kulut		-11 326,00		-9 846,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)		120 238,00		88 434,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-21 443,00		-21 443,00	
Muut rahoituskulut		-21 443,00		-21 443,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		98 795,00		66 991,00
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		98 795,00		66 991,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		98 795,00		66 991,00

TALOUSARVIO
HALLINTO/VESIHUOLTOLAITOS TASEYKSIKKÖ
 (vyörytetty sisäisesti vesi- ja viemärlaitokselle)
TULOSLASKELMA

	2024		2023	
Liikevaihto		0,00		0,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot		118 310,00		154 360,00
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 100,00		-1 100,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-45 058,00	-46 158,00	-57 026,00	-58 126,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-56 000,00		-75 930,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-12 857,00		-15 542,00	
Muut henkilösivukulut	-1 585,00	-70 442,00	-3 076,00	-94 548,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut kulut		-1 710,00		-1 686,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)		0,00		0,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	0,00		0,00	
Muut rahoituskulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		0,00		0,00
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		0,00		0,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		0,00		0,00

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 161 pages before this page

Dokumentet inneholder 161 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 161 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 161 sider før denne side

Detta dokument innehåller 161 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende